

دیمکدر	خنزیر	خنزیرك جمعى	معناسى خنزیرلر
»	قناطیر	قنطارك	» قنطارلر
»	ینابع	ینبوعك	» ینبوعلر • صویك چقدیغی محللر ینارلر چشمه لر
»	سکاکین	سکینك	» سکینلر • یجاقلر
»	دکاکین	دکانك	» دکانلر
»	زنایر	زنارك	{ زنارلر مجوسى ورهبان طائفه سنك اسكى زمانده } بللر ینه باغلاد قلری بر نوع قوشاقلر
»	تفافیح	تفاحك	» تفاحلر • المالر • سیبلر
»	سراویل	سروالك	» سروالر • ایج طونلری
»	کراسی	کرسینك	» کرسیلر • تختلر
»	جَاهِر	جهورك	» جهورلر
»	فریقان	فریقك	» فریقلر
»	مشیران	مشیرك	» مشیرلر

تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب

۴۲

۴

خطا	صحیفه	سطر	صواب	خطا	صحیفه	سطر	صواب
اولدیغی	۱	۲	اولدیغی	مخذوف	۵۹	۲۰	مخذوف
هر برحقى	»	۱۰	هر برحقى	یدلی	۸۰	۱۰	یدلی
ذهاب	۱۱	۵	ذهاب	جمله سده	۸۰	۲۰	جمله سنده
حرق يانمق	»	۹	حرق يانمق	چیمق	۸۳	۱۷	چیمق
وغراشوب	۱۳	۱۲	اوغراشوب	مبیدی	۸۶	۶	مبیدی
بولتمده در	۱۹	۲۰	بولتمدر	فعل	۹۳	۵	فعل
بااعتبار	۳۰	۱	بااعتبار	جعملنورلر	۱۰۴	۲۵	جعملنورلر
تفعل	۵۷	۱	تفعل	زیاده	۱۱۶	۱۶	زیاده

مفتاح الدروس

مفتاح الدرس

دیمکدر	تقالیب تقلیبک جعی معناسی تقلیلر • دونشز • دکششز	تقالیب تقلیبک جعی
»	» تقطیرلر • انیقیدن چکشز	» تقاطیر تقطیرک »
»	» تفصیلر • فصللر • بلوکار	» تفاصیل تفصیلک »
»	» تفریقز • تقسیملر • تفرقهلر • آیریجه نسنهلر	» تفرایق تفریقک »
»	» تصویرلر • رسملر • صورتلر	» تصاویر تصویرک »
»	» تذکرهلر * نامهلر	» تذاکر تذکرهنگ »
»	» فتوالر • امین فتوی ویامقی طرفندن ویریلان جواب شرعیلر	» فتاوی فتواک »
»	» دعوالر • ادعالر • نزاعلر	» دعاوی دعوانک »
»	» صحرالر • دوز اووهلر	» صحاری صحرانک »
»	» فحوالر • کلامدن اکلاشلان معناملر	» فحواوی فحوانک »
»	» عذرالر • باکر قیرلر	» عذاری عذرانک »
»	» سلطانلر * پادشاهلر	» سلاطین سلطانک »
»	» قربانلر	» قرایین قربانک »
»	» رهبانلر • رهبان طائفهلری منتهی الجموعدر	» رهایین رهبانک »
»	» برهانلر • دلیللر • حجتلر	» براهین برهانک »
»	» شیطانلر	» شیاطین شیطانک »
»	» ریحانلر • کوزل قوقولواوتلر	» ریاحین ریحانک »
»	» نصرانیلر • عیسویلر • خریستانلر	» نصاری نصرانک »
»	» عقربلر • معلوم اولان مضر حیوانلر	» عقارب عقربک »
»	» عسکرلر * لشکرلر	» عساکر عسکرک »
»	» کوبلر • یلدیزلر • نجملر * اخترلر	» کواکب کوبک »
»	» هیکلر • اری شیلر و صورتلر تصویرلر • پتلر	» هیاکل هیکک »
»	» درهلر * دینار	» دراهم درههک »
»	» عنصرلر پشته شیلرک حاصلی و ماده سی اولان شیلر	» عناصر عنصرک »
»	» لؤلؤلر • انجولر	» لالی لؤلؤک »
»	» مندیلر	» منادیل مندیلک »
»	» قندیلر	» قنادیل قندیلک »

مناقب مثقبك جعی معناسی مقبیل . نسنه دلوب ثقب ایتمکه مخصوص آلتلر دیمکدر	
» مجامر بجمرك »	» بجمرلر . بخوردانلر
» مصافع مصعك »	» مصعقلر . بلیغ و سخندان اولان آدملر
» مغالق مغلقك »	» مغلقلر . قیوقاییه جق آلتلر
» مناخل منخلك »	» منخللر . اون الیه جك آلتلر
» مصاقل مصقله نك »	» مصقله لر . نسنه یه جلاویرمه جك آلتلر
» مرافق مرفقه نك »	» مرفقه لر . قولتیق یصدققری
» افاخم افخمك »	» افخملر . چاه و مسندلری زیاده بوجه اولنلر
» اكابر اكبرك »	» اكبرلر . رتبه و فضیلت جهتیله بیوك اولنلر
» اوائل اولك »	» اوللر . اول زمانلر
» افاضل افضلك »	» افضللر . زیاده فاضل اولنلر
» اعظم اعظمك »	» اعظملر . زیاده بیوك اولنلر
» احاسن احسنك »	» احسنلر . زیاده كوزل اولنلر
» ادانی ادانك »	» ادانلر . زیاده دنی و آلیق اولنلر
» ارامل ارمله نك »	» ارمله لر . طول عورتلر
» اقلیم اقلیمك »	» اقلیملر . كره ارضك قطعه لری
» ابالیس ابلیسك »	» ابلیسلر . شیطانلر
» اكاذیب اكذوبه نك »	» اكذوبه لر . یلانلر
» اسابع اسبوعك »	» اسبوعلر . هفته لر
» تقاسیط تقسیمطك »	» تقسیمطلر . بورجك ادا اولندیغی جزؤلر
» تكالیف تكلیفك »	» تكلیفلر . میری ایچون تحصیل اولنان ویركولر اقیچه لر یا واختیار قبول و یاردا و نه جق خصوصلر
» تقاریر تقریرك »	» تقریرلر . ذكر و بیان اولنان افاده لر انهالر
» تفاسیر تفسیرك »	» تفسیرلر . قرآن کریم و احادیث نبویه نك شرح و تاویلاری
» تدابیر تدبیرك »	» تدبیرلر . تفكر ایله تصمیم اولنان اصول و حرکتملر
» تابشیر تبشیرك »	» تبشیرلر . سوئج و مزده خبرلری
» تقاویم تقویمك »	» تقویملر . روزنامه لر
» تقادیر تقدیرك »	» تقدیرلر . احكام الهیه

مواضع موضعك جمعى معناسى موضعلر . محالر نسنه قونيله جق برلر	دیمکدر
» مساجد مسجد »	» مسجدلر . جامعلر * عبادتگاهلر
» مواقع موقعك »	» موقعلر . موضعلر . محالر * جالر
» محاکم محکمه نك »	» محکمه لر . دعوى فصل اولان محالر
» مراجع مرجعك »	» مرجعلر . شفقتلر
» مظالم مظلمه نك »	» مظلمه لر . مظلومك ظالمدن نظم و داد اربلدیكى نسنه لر
» مصالح مصلحتك »	» مصلحتلر . اجراسى تدبیره متوقف اولان ایشلر
» مدارس مدرسه نك »	» مدرسه لر
» مشاعر مشعره نك »	» مشرعه لر . طوغرى و آچیق یوللر و طوارك صوابجه جك برلری
» مشاعل مشعله نك »	» مشعله لر . قندیلر
» مسائل مسئله نك »	» مسئله لر . سؤال و بحث و دعوى اولته جق خصوصلر
» معارك معرکه نك »	» معرکه لر . جنگ میدانلری
» مفاخر مفخرتك »	» مفخرتلر . کندوسيله اوکنله جك اولان حصائل
» مفاسد مفسدتك »	» مفسدتلر . فسادلر
» مقابر مقبره نك »	» مقبره لر . مزارقلر * قبرستانلر
» ملاعب ملعبه نك »	» ملعبه لر . اویون برلری . اویونجقلر
» ممالک مملکتك »	» مملکتلر . بلده لر * شهرلر
» مناظر منظره نك »	» منظره لر . کورینور اولانسنه لر و نظارتلو اولان محالر
» منافع منفعتك »	» منفعتلر . فائده لر . نفعلر
» میامن مینتک »	» مینتلر . مینلر . برکتلر . اوغورلر و انجایى خیرلی اولان خصوصلر
» مهالك مهلكه نك »	» مهلكه لر . تهلكه لونسنه لر و تهلكه لو اولان محالر
» مواهب موهبه نك »	» موهبه لر . موهوب اولان نسنه لر
» مواظمه وعظه نك »	» وعظه لر . او کوتلر . نصیحتلر * بندلر
» معاصى معصیتك »	» معصیتلر . اطاعتسزلک لر . کناهلر
» مکائد مکیدتک »	» مکیدتلر . حیله لر
» محانی مخنیه نك »	» مخنیه لر . دره نك بورضاح و طولامبه برلری

بجاری مجراک جمع معناسی مجرالر . صوبک آقدیغی بوری ونهرك آقدیغی تاقلر دیمکدر

- » مجادل مجدلك »
 » مجادلر . قصرلر . كوشكلر »
 » مبادی مبدأك »
 » مبدألر . باشلانغچلر »
 » مراکز مركزك »
 » مركزلر . نسنه لرك موضع وقرار كاهلری »
 » مرهم مرهمك »
 » مرهملر . یاره یه سوریه جك یاغلر »
 » مرقد مرقدك »
 » مرقدلر . مزارلر »
 » معادن معدنك »
 » معدنلر ونسنه نك اصل ومنبعلری »
 » محاضر محضرك »
 » برینك حاضر و موجود بولندیغی محللر و مرض محضرلر »
 » مصارف مصرفك »
 » مصرفلر . خرج و صرف اولنان مبلغلر »
 » مظاهر مظهرك »
 » ظاهر و مشهود اولان نسنه لر ونسنه نك ظاهر اولدیغی محللر »
 » معابر معبرك »
 » معبرلر . كچه جك یوللر . كچكدرلری »
 » معانی معنائك »
 » معنالر . الفاظ اشاراتدن اكلاشله جق اولان مراملر »
 » مقاتل مقتلك »
 » مقتلر . اولوم برلری »
 » مراعی مرناك »
 » مرعالر . چا برلر . اولتلاق برلر »
 » مرصدمر صدك »
 » مرصدلر . رصده مخصوص برلر »
 » مشاوی مشواك »
 » مشوالر . منزللر »
 » مساند مسندك »
 » مسندلر . رتبه لر . و برینه اسناد اولنان قوللر كلاملر »
 » مخازن مخزنك »
 » مخزنلر . مال خفظنه مخصوص برلر »
 » مداخل مدخلك »
 » مدخللر . نسنه یه كیرهله جك برلر آغزلر قپولر »
 » مشاهد مشهدك »
 » مشهدلر . آدمك شهید اولدیغی برلر »
 » مصادر مصدرك »
 » مصدرلر . نسنه صادر اولدیغی برلر »
 » معابد معبدك »
 » معبدلر . عبادته مخصوص اولان برلر »
 » مجامع جمعمك »
 » جمعلر . جمع اولنه جق برلر »
 » مجالس مجلسك »
 » مجلسلر صحبت و یا مذاكره ایچون برارابه ككش انسان جمعیتلری »
 » منازل منزلك »
 » منزللر . قوناق برلری »
 » مشارق مشرقك »
 » مشرقلر . شمسك طلوع ایتدیگی محللر طرفلر »

دیمکدر

»	مملوکار کوله لر	»	مملوکار کوله لر
»	مخدوملر . اوغلر	»	مخدومک
»	منشورلر . بیوردیلر * فرمانلر	»	منشورک
»	میمونلر و مسعود اولنلر . اوغور صاحبی اولنلر	»	میامین میمونک
»	مولودلر	»	مولید مولودک
»	مزروعلر . اکیلان تخمهلر	»	مزاریع مزروعک
»	مشهور اولان آدملر و شیلر	»	مشاهیر مشهورک
»	مستمارلر . میخزلر . چیوبلر	»	مسامیر مسمارک
»	مصباحلر . چراغلر	»	مصاییح مصباحک
»	مفتاحلر . اناختارلر	»	مفاتیح مفتاحک
»	معراجلر . مردیوانلر	»	معاریج معراجک
»	معراضلر . کلامده ایراد اولنان قبولو معنار	»	معاریض معراضک
»	مقدارلر . قدرلر	»	مقادیر مقدارک
»	مقراضلر . مقاضلر	»	مقاریض مقراضک
»	مقلادلر . اناختارلر . مفتاحلر	»	مقالید مقلادک
»	میقاللر . اولچکلر . کیله لر	»	مکایل میقالک
»	منقارلر . قوش غوغازلری	»	مناقیر منقارک
»	مشیاقلر . عهدلر * پیمانلر	»	مواتیق مشیاقلک
»	میعادلر . وعدلر	»	مواعید میعادک
»	میرانلر . ترازولر	»	موازین میرانک
»	میقاتلر . معین اولان وقتلر	»	مواقیت میقاتک
»	مهمازلر . محجوزلر	»	مهامیر مهمازک
»	میرابلر . صویوللری	»	میازیب میرابک
»	میختلر . بر خصوصده اولنان میختلر بیانلر و کلاملر	»	میباحث میخثک
»	محرملر . عامه یه کشفی جائ اولیان شیلر	»	محررم محررمک
»	مذهبلر . اعتقاد ماده سنده اتحاذ اولنان بوللر	»	مذاهب مذهبک

- تجربه معناسی دنه مک اکلامق ایچون اجر اولنان فعل جمعی تجارب تجربه ردیمکدر
- تقریر » برسنه ذکر و بیان ایتمک ایچون قلمه آلتان سوز » تقاریر تقریرلر »
- تدبیر » تفکر ایله قرار ویرمک » تدابیر تدبیرلر »
- تکلیف » برخصو صلک اجر اسنی برکسنه نکرآینه براقق و طرف » تکالیف تکلیفلر »
 دمییریدن تحصیل اولنان ویرکومو بلغ
- صحراء » قیر • دوز اووه » صحاری صحرالر »
- فحوی » برکلامدن اکلاشلان معناو مال » فحای فحوالر »
- دعوی » برکسنه دن بو سنه حتمدر دیو طلب ایتمک » دعاوی دعوالر »
- فیفاء » صوصوز چول * بیابان » فیافی فیفالر چوللر »
- جوعان » آج اولان » جیاع آج اولنلر »
- قربان » معلوم » قرابین قربانلر »
- رهبان » پاپاس طائفه سی » رهبا بین پاپاس طائفه لری »
- خاقان » پادشاه • سلطان • حاکم * حکمدار » خواقین خاقانلر پادشاهلر »
- جوهر » ذیقیت اولان طاش • الماس » جواهر جوهرلر »
- عقرب » معلوم اولان زهیرلی حیوان و ساعت دقیقه سنی » عقارب عقربلر »
 کوسترن الت
- خنجر » آگری و سیوری بر نوع یوک بچاق » خناجر خنجرلر »
- فرسخ » یدیبیک بشیوز آرشون طولنده اولان مسافه » فراسخ فرسخلر »
- دستور » مشیرو قانون • قاعده » دستایر دستورلر »
- سنور » کدی دینلان حیوان و کرپی » سنانیر کدیلر »
- قنقد » کرپی دینلان حیوان » قنافذ کرپیلر »
- کبریت » معلوم » کباریت کبریتلر »
- تلیذ » شاگرد » تلامیذ شاگردلر »
- مبتدی » برخصو صده یکی باشمش • و شاگردو عجمی » مبتدیان مبتدیلر »
- متحیر » رزمزه داخل اوله رق اعتبار و حیثیت قزائمش اولان » متحیران متحیر اولنلر »
- ناقل » نقل ایدیجی بردن بره طاشیجی اولان و روایت ایدیجی » ناقلان ناقللر »
 اولان
- مبعوث » کوندرلمش و تعیین اولنان و کیل » مبعوثان مبعوثلر »

- مضبوطه معنای معلوم جمعی مضابط مضبوطه ردیمکدر
- مصلحت « اجرا و اداره سی تدبیره محتاج اولان خصوص وایش » مصالحو مصلحتلر »
- مسئله « سؤال و مباحثه و دعوی » مسائل مسئلهلر »
- مهلکه « تهلکه لو اولان محل و یا خصوص » مهالک مهلکهلر »
- منفعت « کار فائده » منافع منفعتلر »
- مفخرت « سبب فخر اوله جق نسنه » مفاخر مفخرتلر »
- معرفة « فکر و همت ایله تحصیل اولنان علم و صنعت و هنر » معارف معرفتلر »
- مخنیه « درهنگ بورغاج و بوکلم یری » محانی مخنیهلر »
- محمده « شکر و حمد * سپاس و سبب حمد اولان خصصت » محامد محمدهلر »
- مرثیه « خزنلو شعر و قصیده » مرانی مرثیهلر »
- موهبه « عطیه . احسان اولنان نسنه » مواهب موهبهلر »
- معصیه « عصیان و قصور * کنهه » معاصی معصیتلر »
- معیشت « پکنمک تعیش ایتمک و پکننه جک معاش و شهریه » معائش معیشتلر »
- مکیدة « خدعه . حیله » مکاید مکیدهلر »
- مصقع « بلیغ و فصیح اولان * سخنندان اولان » مصاقع بلیغ و سخنندان
کاولان ادملر »
- مغلق « کلید و سورمه ماله و قیوقیه جق آلت » مغالق مغلقلر سورمهلر »
- مخلب « یرتیجی حیوانک پنجه سی » مخالب یرتیجی قوش
کوجانوار پنجه لری »
- مثقب « نسنه دلوب ثقب ایتمکه مخصوص بر نوع آلت » مثاقب مثقبلر »
- مصقله « جلا و یره جک آلت » مصاقل مصقلهلر »
- مشربه « صوایچمک ایچون قوللان قاب » مشارب مشربهلر »
- افضل « زیاده فاضل و فضیلتلو اولان » افاضل افضلر زیاده
کفاضل اولنلر »
- ادنی « زیاده دنی و آلچق اولان » ادانی ادناریک دنی اولنلر »
- اکلیل « تاج » اکلیلر اکلیلر تاجلر »
- ابلیس « شیطان » ابالیس ابلیسلر شیطانلر »
- اسلوب « منوال . طرز . طریق و صورت » اسالیب اسلوبلر طرزلر »
- تذکره « ایچی اوج سطر دن عبارت اولان مکتوب * نامه » تذاکر تذکرهلر »

مصباح معنسی { جراحی . موم . قندیل و صباح و قتی باده }
مصباح معنسی { ایچمه که مخصوص بیوک کاسه }
جمعی مصابیح مصباحلر دیمکدر

مسمار » میخ . چپوی . اکسر .
» مسامیر میخلر چپویلر

معراج » مردیوان و فخر کائنات افند منک لیلله معبوده ده
حضور خلاق و حیده چیمندن عبارت اولان
معجزه کبراسی } معارج » معارج بیخ معراجلر

مقراض » مقاصد
» مقاریض مقراضلر مقاصلر

میزان » ترازو
» موازین میزانلر ترازولر

مسلك » یول . طریق * راه . طریقت
» مسالك مسلكلر

مطلب » طلب اولنان و طلب اولنه حق نسنه و مرام
و مقصد } مطلب اولنان و طلب اولنه حق نسنه و مرام
» مطالب طلب اولنان خصوصلر

مقصد » مطلوب و مرام
» مقاصد مقصدلر مراملر

مبالغ » اقیچه و اقیچه نك مقداری
» مبالغ مبلغلر اقیچلر

مخفل » جمعیتکاه مجلس محلی و جامعلر ده پادشاهه
مخصوص اولان قفسلو او طه و مؤذنلر محلی } محافل مخفلار

مرکب » بنله جک نسنه حیوان و عربه و قایق مثللو
» مرکب مرکبلر بنله جک شیلر

مسند » رتبه . درجه . حیثیت مأمورین
» مساند مسندلر

محبس » محبوس حبس اولندیغی محل * زندان
» محابس محبسلر * زندانلر

موضع » یر . مکان . موقع و محل * جا
» مواضع مواضعلر * جار

موقع » نسنه نك واقع اولدیغی یر
» مواقع موقعلر

موقف » طوريله حق یر
» مواقف موقفلر

مشرق » کونشک طوغدیغی محل و طرف
» مشارق مشرقلر

مسجد » سجده و عبادت ایتمکه تخصص اولنان یر *
سجده کاه } مساجد مسجدلر

منزل » اینله جک محل . قوناق یری
» منازل منزللر

مفرق » باش دپه سنک اورته سی
» مفارق مفرقلر

مجلس » معلوم
» مجالس مجلسلر

مدرسه » تحصیل علم ایچون خواهه ایله طلبه نك اقامت لرینه
کخصوص انشا و نقش محل } مدارس مدرسه لر

مرتبه » رتبه . درجه
» مراتب مرتبلر

رسولك جعئ معناسى رسولر * پيغمبر لر	رسول
» صبر و تحمل ايدنلر	صبر
» قضيهر . صادقدر يا خود كاڭ بدر ديو حكيم اولنسى گجاژر اولان كلاملر	قضاياه قضيه نك
» خفيه لر . كيرنلو صفلو اولان خصوصلر	خفيايه خفيه نك
» مزيتلر . فضيلتلر	مزاياه مزيتك
» عطيه لر . احسانلر * بخشش	عطاياه عطيه نك
» بهيه لر	بهاياه بهيه نك
» تكيه لر . زاويه لر * خانقاھلر	تكاياه تكيه نك
» قانونلر	قوانين قانونك
» طاعونلر . وبالر . يمور جقلر	طواعين طاعونك
» ناقوسلر * چاكلر	نواقيس ناقوسك
» ناطورلر . بكيچيلر * نكھبانلر	نواطير ناطورك
» ناعورلر . صودولابرى	نواعير ناعورنك

— ❦ — اونجى درسك حلى — ❦ —

محبوب معناسى سولمش . محبت اولنش اولان جعئ محابيب محبوبلر سويلنلر ديكمدر	
» دلورهش . دلى و آشفته اولان	مجنون
» محاذير مجذورلر	مجدور
» محاذيل مجذوللر حقير اولانلر	مجدول
» مراسم مرسوملر يورلديلر	مرسوم
» مزار يع مزروعلر اكبلان مختلر	مزروع
» معاجين معجونلر	معجون
» مشاهير مشهورلر	مشهور
» مزار يق مزاراقلر	مزارق
» مزامير مزارلر	مزار
» مقادير مقدارلر	مقدار

اغنياء	غنينك	جمعى معناسى غنيلر زكنيلر * توانكرلر مالدار اولنلر	ديمكدر
اقرباء	قريبك	» قريبلر . علاقه قرايه داخل اولنلر	»
اخلاء	خيليك	» خيليلر * دوستلر	»
اصحابه	صحيحك	» صحيحلر . قصور دن برى اولنلر و بلا عذر اولوب كحتت اوزره اولنلر	»
اجلّه	جيليك	» جيليلر . اولولر	»
ادله	ديليك	» دليللر . اشارتلر . برهانلر	»
اطيبه	طيبيك	» طيبيلر هكيملر	»
اعزه	عزيرك	» عزيرلر . مشرف و مكرم اولنلر	»
اشراف	شريفك	» شريفلر . ناس بيننده معتبر و محترم اولانلر	»
ايتام	يتيمك	» يتيملر . اوكسوزلر	»
اصال	اصيلك	» اصيللر	»
ضمائر	ضميرك	» ضميرلر . درون قلبيده كيرلر اولان اسرار	»
سراير	سريرهك	» سريرهلر . كيرلر لونسنه لر	»
دلائل	ديليك	» دليللر . اشارتلر . برهانلر	»
سبيل	سبيلك	» سبيللر . يوللر . طريقلر * راهلر	»
نذر	نذيرك	» نذيرلر	»
جرائد	جریدهك	» جريدهلر	»
ذخائر	ذخيرهك	» ذخيرهلر	»
دقائق	دقيقهك	» دقيقه لر . دقيق و اكلاشلمسى كوج اولان خصوصلر	»
غرائب	غريبهك	» غريبه لر . تعجب اولنه جق شيلر	»
كباير	كبيرهك	» كبيره لر . يك كناه اولان فعللر	»
صغائر	صغيرهك	» صغيره لر . كناهى آزا اولان قباختلر	»
دقائق	دقيقهك	» دقيقه لر	»
قبائل	قبيلهك	» قبيله لر . قوملر . جاعتلر	»
عشار	عشيرتك	» عشيرتلر	»
صحائف	صحيحهك	» صحيحه لر	»
سفائن	سفينهك	» سفينه لر . كيملر * كشتيلر	»
سفن	سكنا	» بمعناه ايضاً	»

دیگر

و کلاء و کیلک جمعی معناسی و کیلر و وزیر

- » ادباء ادیبک » « ادیبلر • اهل ادبلر
 » شرفاء شریفک » « شریفلر • ناس بینه معتبر اولان کسنهلر
 » ظرفاء ظرفک » « ظرفلر • اهل ظرفت اولنلر
 » ضعفاء ضعیفک » « ضعیفلر • قوتسز اولنلر * ناتوان اولنلر
 » سفهاء سفیهک » « سفیهلر • عقلسز کسنهلر
 » رفقاء رفیقک » « رفیقلر * آرقداشلر
 » رقباء رقیبک » « رقیبلر • انکلر
 » غرباء غربیک » « غربلر • بیانجیلر
 » شرکاء شریکک » « شریکلر • اورناقلر
 » اسراء اسیرک » « اسیرلر
 » کبار کبیرک » « کبیرلر • بیوک اولنلر • مناصب رفیعهده بولنانلر
 » کرام کریمک » « کریملر • عزت و کرم صاحبیلری
 » عظام عظیمک » « عظیمهلر • بیوکار * برزک اولنلر
 » فخام فخمیک » « فخم اولنلر • چاه قدر و سندی رفیع اولنلر
 » سقاء ساقینک » « ساقیلر • بزم عشرته باده ویریجیلر
 » عصاة عاصینک » « عاصیلر • زوربا و اطاعتسز اولنلر
 » قضاة قاضینک » « قاضیلر • قاضی اقدیلر
 » ولاة والینک » « والیلر
 » انبیاء نبینک » « نبیلر • پیغمبرلر
 » اولیاء ولینک » « ولیلر • صاحب کرامت اولنلر
 » اذکیاء ذکینک » « ذکیلر • فراست صاحبیلری
 » اشداء شدیدک » « شدید و سرت و قوتلو اولنلر
 » اشراء شریرک » « شریرلر • شرت و شر اهللری
 » احباء حبیبک » « حبیبلر
 » اصدقاء صدیقک » « صدیقلر • سوزلنده صادق و ثابت اولنلر

طالب	طالبك	جمعی معنای طالبی . علم تحصیلند . شاگرد اولتر	دیمکدر
طلبة	طالبك	» » بمعناه ايضاً	»
كفار	كافرك	» » كافر ل . حق دینی انكار ایدنلر	»
كفرة	كذا	» » بمعناه ايضاً	»
سكان	ساكنك	» » ساكن ل . بر محلده او طور انلر	»
سكنة	كذا	» » بمعناه ايضاً	»
تبعة	تابهك	» » تابع ل . متابعت واقندا ایدنلر	»
عملة	عالمك	» » عالم ل . الشجیر	»
اصحاب	صاحبك	» » صاحب ل . مالك و متصرف اولنلر	»
صحابان	كذا	» » بمعناه ايضاً	»
صحاب	كذا	» » بمعناه ايضاً	»
اصحاب	كذا	» » بمعناه ايضاً	»
باطيل	باطلك	» » باطل ل . بی اساس اولان نسنه ل	»
عوالم	عالمك	» » عالم ل . دنیار * جهانلر	»
حواشی	حاشیهك	» » حاشیه ل . کنار و كتاب کنارنده یازیلان یازیلر	»
فواكه	فاكهةك	» » فاكهه ل . میوه ل . میشلر . ثمره ل	»
قواعد	قاعدهك	» » قاعده ل . عمل دستور لری	»
جواری	جاريةك	» » جاریه ل . قیر ل . خلیقلر	»
قوائم	قائمةك	» » قائمه ل	»
نواحی	ناحيةك	» » ناحیه ل . جانب ل . بوجاقلر . قریه ل	»
روابط	رابطةك	» » رابطه ل . قید ل . باغلر * بندلر	»
دوائر	دائرةك	» » دایره ل	»
طوائف	طائفةك	» » طایفه ل . قوم ل . جماعتلر	»
قوافل	قافلةك	» » قافله ل * کاربانلر	»
وسائط	واسطةك	» » واسطه ل . آلتلر	»
قوافی	قافيةك	» » قافیه ل شعر قافیه لری	»
وزراء	وزیرك	» » وزیر ل . دولت اداره کلیه سنه پادشاه طرفندن تعیین اولنان ذاتلر	»

دیگدر	جمعی بقایاء بقیه ر	یقینة معناسی کبر و فلان
»	بریه لر خراجدن معاف اولنلر	» خراجدن معاف اولان کسنه «
»	بلدیه لر بلالر	» آفت . داهیه . کدر «
»	قوانین قانونلر	» معلوم «
»	سواطیر ساطورلر	» معلوم اولان بیوک بیجاق «
»	نوامس ناموسلر	» معلوم «
»	یواقیت یاقوتلر	» معلوم جوهرک اسمی «
»	جوسیس جاسوسلر	» شاشید «
»	نواقیس ناقوسلر	» چاک «
»	طواعین طاعونلر * چاکلر	» مهلک برعدت اسمی «

دیگدر	جمعی معناسی جانبلر . طرفلر . یانلر	جوانب جانبک
»	فارغلر . بوش اولنلر	» فارغ «
»	جاسرلر . یکیت و جسور اولنلر	» جواسر جاسرک «
»	فاخر و ذقیمت اولنلر	» فاخرک «
»	زائدلر . زیاده اولان شیلر	» زائدک «
»	جامحلر . سرکش و عنادجی اولان آتلر	» جامحک «
»	تابعلر . متابعت و اقتدا ایدنلر	» تابعک «
»	جامدلر . جانسز اولان نسنه لر	» جامدک «
»	حجابلر . پرده لر سترلر	» حاجبک «
»	فاضلر . صاحب فضیلت اولنلر	» فاضلک «
»	صابرلر . صبرلو اولنلر	» صابرک «
»	شاعرلر . شعر سویلینلر	» شاعرک «
»	عالملر . علم صاحبیلری	» عالمک «
»	امیرلر . بکلر . ضابطلر	» امیرک «
»	حاکملر . دعوی فصلنه مأمور اولنلر	» حاکمک «

فخیم معنامی چاه و قدر و مستندی و کسک اولان جعی فخام	فخیمریو کسک مسندده بو لئانلر دیمکدر
غازی » غزایه کیدن . جنگچی » غزاة غازیلر	»
والی » گامورا اولان ذات و ولايتک ضبط و اداره سنه	» والیلر
طیب » حکیم گامورا اولان ذات	» اطباء هکیملر . طبیبلر
سنخی » جو مرد اولان	» استخیاء سنخیلر . جو مردلر
حبیب » محبت اولنان و سویلن کسنه	» احبا حبیبیلر * دوستلر
شقی » دهر درلو فتالغی ارتکاب ایدر گاولان حیثیت	» اشقیاء شقیلر حید و درلر
عزیز » شریف و عالی قدر و معتبر گومحترم اولان	» اعزه عزیزلر
ذلیل » حقیر و آلیق اولان * فرومایه	» اذله و اذلاء ذلیللر * فرومایه لر
یمین » آند و قسم و صناع ال	» ایمان یمینلر
ملیح » کوزل * خوب . دلبر اولان	» ملاح ملیحلر
نذیر » ناصح و تریه ایدیچی	» نذر نذیرلر
طریق » یول * راه	» طرق طریقلر * راهلر
حدیث » کلام و خبر * پیام	» احادیث حدیثلر
خزینه » معلوم	» خزائن خزینهلر
عجیبه » تعجب اولنه حق شیء	» عجائب عجیبهلر
غریبه » مقدم کور تمامش اولوب گونعجب اولنان	» غرائب غریبه لر
حقیقت » ثابت و واقع اولان نسنه و نسنه تک کینه و یا اصل و یا واقع اولان حال	» حقائق حقیقتلر
فضیلت » بر نسنه تک سائر نسنه لر دن مرجح اولسنه باعث اولان کیفیت	» فضائل فضیلتلر
فریضه » دنیجه یا خود ما مور نتیجه اجرایی و واجب اولان خصوص	» فرائض فریضهلر
قصیده » غزل کبی فقط اوزون اولان شعر	» قصائد قصیده لر
مدیحه » وسیله مدح اولان کیفیت مدحنامه	» مدائح مدیحه لر مدحنامه لر
زبور » کتاب * یازلمش کاغذ و داود عملیه السلامه نازل اولان کتابک اسمی	» زیر کتابلر یازلمش کاغذلر
رسول » معلوم	» رسوللر پیغمبرلر
رعبه » دولتک زیر حکمنده اولوب خراج و ورکسنه	» رعایاه رعیه لر

کامل معناسی	اجزایی و اوصاف لازم مدسی کافی و تام اولوب نقصا ندن خال و بری اولان . و جمع صفات حمیده ایاه متصف اولان	جمعی تکمل و کاملین کاملر	دیمکدر
طالب	استیعبی اولان و علم تحصیلنده شاگرد اولان	طالب و طلبه طالبر	»
تابع	انقیاد و تبعیت ابدیحی و برینک حکمی تحتنده اولان	تبعه و توابع تابعر	»
خاتم	یوزک . و مهر	خواتم خاتمر . مهرلر	»
قاعده	برنسته نک و قوعنه شرط دستور اولان و برنسته نک تملی و اساسی	قواعد قاعدهلر	»
فائده	مالاویاقالا قزانلوب کسب و تحصیل اولنان نسته	فوائد فائدهلر	»
لایحه	برخصوصی بیان و ظاهر ایدن تقرر بر نامه	لوايح لایحهلر	»
حادثه	قضا . خبر * پیام	حوادث حادثهلر خبرلر * پیاملر	»
واقعه	وقوع اولان ماده ورؤیا	وقایع واقعهلر	»
غائبه	درد . صقندی	غوائل غائبهلر	»
غائبه	کوزه کورنمیان و سرا اولان	غوائب غائبهلر	»
فقیر	محتاج اولان مال و ملکی اولمیان	فقراء فقیرلر	»
سفیر	ایلچی	سفراء سفیرلر	»
وکیل	برکسنه نک کندی ایشنر سما کسپارش ایتدیکی دیگر کسنه	وکلاء پادشاه و کیلیری . وزیرلر	»
امین	امنیت و اعتماد اولنور اولان	امناء امینلر	»
ثقیل	بدمنظر و کر به الهیئه اولان	ثقلاء ثقیلر	»
تقیب	برجا عتک کتخداسی و مصلحتگذاری اولان	تقیباء تقیبلر صنف کتخداری	»
شهید	دینی ایچون قتل اولنان کسنه	شهداء شهیدلر	»
حکیم	موجوداتک حقیقته واقف اولان	حکماء حکیملر	»
کبیر	بیوک	کبراء و کبار کبیرلر بیوکار	»
عظیم	اولو * بزرک	عظماء و عظام بیوک اولنلر * بزرک اولنلر	»

طغوزنجی درسک حلی

لازم معناسی	{	حین حاجتده استعمال اولنور	جمعی لوازم لازم و مقتضی اولان نسنه لر دیمکدر
کاهل	»	تایل وایکی آموزارسی اولان	» کواهل کاهلر تابلر
لامع	»	لمعان ایدیجی . پار لایجی اولان	» لامع الانوار اولان نسنه لر
جامع	»	عبادتکاه اهل اسلام	» جوامع جامع لر
لاحق	»	{	{
		بتشوب اولاشیجی . اولاشمش	لواحق لاحق و متعلق اولان نسنه لر
		اولان . و متعلق اولان	
فاخر	»	{	{
		قور ولوب فخر و مباهات	فواخر فاخر و ذیقیت اولان نسنه لر
		ایدیجی . ونقیس و سلمطتلو	
		اولان	
فارس	»	آتلو اولان * سوار اولان	» فوارس فارس لر . آتلور * سواریلر
قاصف	»	{	{
		کورلدیلوسس ایدر اولان	قواصف قاصفر . شدتلی روز کار لر
		و شدتلی روز کار	
حاصب	»	شدید روز کار	» حواصب حاصبلر . شدید روز کار لر
فارغ	»	{	{
		ایشی اولیوب بوش اولان	ایشی اولیوب بوش اولنر
		ایشدن و ازیتدن آزاده اولان	
صالح	»	اهل خیر و متقی اولان * دیندار	» صلحاء صالح لر
حالم	»	بیلیجی . صاحب علم اولان * دانان	» علملر . علم صاحب لر
جاهل	»	بیلر خبر سز اولان * نادان	» جهلاء و جهله جاهلر * نادان اولنر
عافل	»	عقللو * هوشیار اولان	» عقلاء عاقلر * هوشیار اولنر
فاضل	»	{	{
		صاحب فضیلت اولان و اهل	فاضلر . اهل کمال اولنر
		کمال اولان	
عاشق	»	{	{
		عشق و محبت ایدیجی و برینک	عشاق عاشقلر
		افتاده و دلز بوده سی اولان	
ساکن	»	{	{
		قرار و آرام اوزره اولان	سکان و سکنه ساکن لر
		او بر محله طوران و تمکن ایدن	
قاتل	»	قتل ایدن . اولدیرن	» قتال قاتلر
زارع	»	آکیجی . اهل زراعت اولان	» زراع اهل زراعت اولنر
کافر	»	{	{
		کفر ایدیجی . حق دینی قبول	کفار و کفره کافر لر
		ایتموب انکار ایدیجی	
ساجد	»	سجده ایدیجی	» ساجدین و سجد ساجدلر
راکم	»	{	{
		رکوع ایدیجی . نمازده باشی	رکم و رکوع اولنر
		ایره آکیجی اولان	

احوال	حالك جعی معناسی	حالی	دیگر
اشخاص	» » شخصك	» » شخصلر * كسان	»
الوان	» » لونك	» » لونلر . رنگلر . چشیدلر * فاملر	»
حبال	» » حبلك	» » حبالر . ایلر * رسلر	»
رجال	» » رجلك	» » رجللر . ار ككلر * مردملر	»
عباد	» » عبدك	» » عدلر . قولر * بندكان . بندهلر	»
ابحر	» » بحرك	» » بحرلر . دكزلر * دريالر	»
اجناس	» » جنسك	» » جنسلر . نوعلر * كونهلر	»
اشعار	» » شعرك	» » شعرلر	»
افكار	» » فكرك	» » فكرلر	»
ظلال	» » ظلك	» » ظللر . كولكلهلر * سایهلر	»
اكراد	» » كردك	» » كردلر	»
اقوات	» » قوتك	» » قوتلر	»
ارقام	» » رقك	» » رقلر	»
اقلام	» » قلمك	» » قلملر * خامهلر	»
آحاد	» » احدك	» » احدلر . برلر	»
اسباب	» » سببك	» » سببلر . وسيلهلر	»
اغراض	» » غرضك	» » غرضلر	»
جنان	» » جنتك	» » جنتلر * بهشتلر	»
خيام	» » خيمتك	» » خيمهلر * چادرلر	»
سیر	» » سیرتك	» » سیرتلر . طبیعتلر * خویلر	»
نعم	» » نعمتك	» » نعمتلر	»
صور	» » صورتك	» » صورتلر . شكللر . اورنكلر	»
رتب	» » رتبهك	» » رتبهلر . درجهلر . منصبلر	»
ادویه	» » دوانك	» » دوالر . علاجلر	»
ائمة	» » امامك	» » اماملر	»

دیکدر	اکرامک جعی معناسی اکراملر	اکرامات
»	» مساعدهلر »	مساعادات
»	» موقوفلر »	موقوفات
»	» انتظاملر »	انتظامات
»	» مستقرضلر »	مستقرضات
»	» افادهلر »	افادات
»	» استقامتلر »	استقامات
»	» تکلیفلر »	تکالیفات
»	» صحتی تسلیم اولتمش خصوصلر »	مسلّمات
»	» مرکبلر • ترکیب اولتمش نسنهلر »	مرکبات
»	» تسلیملر »	تسلیمات
»	» سعادتلر »	سعادات
»	» ضایهلر • نهایتلر * انجاملر »	ضایات
»	» قطعهلر • پارچهلر »	قطعات
»	» قصبهلر * شهرلر »	قصبات
»	» حرکتلر »	حرکات
»	» درجهلر »	درجات
»	» صدقهلر »	صدقات
»	» ظلمتلر • قرانلقلر »	ظلمات
»	» خصوصلر • مادهلر »	خصوصات
»	» دینلر • بورجلر • ذنتلر »	دیون
»	» دیونلر متفرق بورجلر منتهی الجموعدر »	دیونات
»	» بطنلر • قارنلر * شکملر »	بطون
»	» عیبیلر • قصورلر • تقیصهلر »	عیوب
»	» غمیلر * اندوهلر »	غموم
»	» غیبیلر • میدانداه اولمیان شیلر »	غیوب
»	» نجمیلر • یلدزلر * اخترلر »	نجوم

» حاصلت معناسی طبیعت . خلاق . مشرب . شیمه * خوی	» جمعی حاصل حاصلت
» روضه » بقیچہ	» ریاض روضہ ل
» حیلہ » برینی الدائمق نیتیلہ یاپلان شیء	» حیل حیلہ ل
» قنہ » بین الناس واقع اولان اختلاف ونفاق	» قن قنہ ل
» عبرت » اورنک * نمونہ	» عبر عبرت ل
» قلت » آزلق و آزلق	» قل قلت ل
» ہمت » بر خصوصک فعلہ چیقارلمسنہ سعی ایتک	» هم ہمت ل
» قصہ » بر خصوصک نقل و بیان و حکایہ سی	» قص قصہ ل
» حصہ » پای . نصیب * بہرہ	» حص حصہ ل
» غصہ » قلبہ عارض اولان صقندی . تاسہ و کدر	» غص غصہ ل
» تحفہ » ہدیہ . ارمغان * پیشکش	» تحف تحفہ ل
» متاع » بیع و شرا و تجارت اولنان شیء	» متاع متاع ل
» جواب » سؤالہ مقابل اولان کلام	» جواب جواب ل
» ثناء » مدح و وصف ایتک * ستایش	» ثناء ثناء ل
» مکان » مسکن * خانہ	» مکان مکان ل
» لباس » روبہ ثوب . کسوہ * جامہ	» لباس لباس ل
» مثال » اورنک و کوی	» امثال مثال ل

مسلمین	مسلمک	جمعی معناسی مسلم ل اهل اسلام اولنر دیمکدر
مہاجرین	مہاجرک	» مہاجر ل
مدعوین	مدعوک	» مدعو ل . دعوتیلر
عادلون	عادلک	» عادل ل . صاحب عدالت اولنر
محاسبات	محاسبہ نک	» محاسب ل
مسموعات	مسموعک	» مسموع ل . اشیدیلان نسنہ ل
مخلوقات	مخلوقک	» مخلوق ل * آفریدہ ل
احترامات	احترامک	» احترام ل . رعایت ل
تنظیمات	تنظیمک	» تنظیم ل

رأى معناسى	{ كورمك . وحكم وقياس اتمك . وذهنا قرار ویریلان حکم	جعی آرا رأیلردیمکدر
غیر	« بشقه . آخر * دیگر	« اغیار غیرلر بشقه لر
ثوب	« لباس . روبه * جامه	« اثواب لباسلر
سهم	« معلوم	« اسهام سهملر
لیل	« کیجه * شب	« لیالی لیللر کیجه لر
اهل	« ساکن اولان	« اهالی اهللر
ید	« ال * دست	« ایادی یدلر
رزق	« غذا * روزی	« ارزاق رزقلر
سر	« کیرلو . و مکتوم اولان نسنه	« اسرار سرلر
طفل	« چوچق	« اطفال طفللر
مثل	« اورنک مطابق . و مشابه * مساوی اولان نسنه	« امثال مثللر
صنف	« درلو * نوع * کونه	« اصناف و صنوف و صنفلر
علم	« بلدکچ . معلومات * دانش	« علوم عملر
ترك	« معلوم	« اتراک ترکلر
جزؤ	« پارجه . قسم	« اجزاء جزؤلر
حکم	« حاکم طرفندن ویریلان قرار	« احکام حکملر
عضو	« بدنک بر جزئی قول ویا بر ایاق مثللو	« اعضاء عضولر
خلف	{ برندن صکره منصبیه کچن و برندن صکره دنیا به کلان کسنه	« اخلاف خلفلر
سلف	{ بر منصبده بر کسنه دن اول بولغش اولان و برندن مقدم دنیا به بولغش اولان	« اسلاف سلفلر
رقم	« حساب ایچون قوللا نیلان یازی اشارتی	« ارقام رقلر یازولر
شجر	« اغاج * درخت	« اشجار شجرلر
صنم	« پت . طاپلان تصویر و معشوقه و محبوبه	« اصنام صنملر
عمل	« ایشلنن ایش فعل * کار	« اعمال عمللر
غنم	« قیون	« اغنام غنملر
جبل	« طاغ * کوه	« جبال جبللر

سکز انجی در سگ حلی

معلوم	معنای بیلبش نسنه . بلو * آشکار	جمعی معلومات	معلوم	دیگر
مسلمة	» اهل اسلام اولان برخاتون	» مسلمات	مسلمه	»
تکدیر	» کدوریمک و از اریق	» تکدیرات	تکدیرلو	»
زانیه	» حرام ارکک ایله زنایدن عورت گفاحشه * روسی	» زانیات	زانیه	»
انتقال	» تبدیله کان ایتمک و چورمک . دونمک	» انتقالات	انتقالر	»
مذاکرة	» بر نسنه نیک کیفیتانی سویلشمک	» مذاکرات	مذاکره	»
شکایت	» در بریمک بر امر حرکتی ضابط طرفه گعرض و افاده ایتمک»	» شکایات	شکایتلر	»
عادت	» معلوم	» عادات	عادتلر	»
فقره	» حکایه . مصال . کلام جمله سی	» فقرات	فقره	»
خدمت	» معلوم	» خدمات	خدمتلر	»
ظهور	» دیدانه چتتمق آشکار و حاصل اولوق گباش کوستریمک * سرزده	» ظهورات	ظهورلر	»
حضرت	» جناب	» حضرات	حضرتلر	»
حیوان	» معلوم	» حیوانات	حیوانلر	»
ذات	» کندو * خود	» ذوات	ذاتلر	»
نبات	» داوت و چالی و اغاج جنسندن معدود گاولان نسنه	» نباتات	نباتلر	»
رأس	» باش * سر	» رؤس	رأسلر	»
شرط	» معلوم	» شروط	شرطلر	»
ظرف	» قاپ	» ظروف	ظرفلر	»
غیب	» نایدید اولان و حواس و عقل گمخلوقدن کیر لو اولان شی	» غیوب	غیبیلر	»
طیر	» قوش * مرغ	» طیور	قوشلر * مرغلر	»
ذنب	» کنه . اشم . قباح	» ذنوب	ذنبلر . کناهلر	»
قلب	» معلوم	» قلوب	قلبلر	»
بیت	» داو * خانه و شعرده ایکی مصراعدن گمرکب اولان منظومه	» بیوت و آیات بیتلر		»

مسترد استفعال با بنیدن اسم مفعول معنای گدا و گمشدگان اولان نسته
 کبر و ویریش . رد و ارجاع ماضی بی استردن لای مصدری

- ممدود اسم مفعول مفرد « مدا و لنمش . چکلمش اولان » مد « مدمود مد
 ممد اسم مکان مفرد « امداد و یاردم بو اندیغی محل » « « «
 امد اسم تفضیل « جز یزاده مدید و طویل یعنی غایت اوزون اولان + درازتر » « « «
 امداد افعال با بنیدن مصدر « یاردم و اعانه ایتکم . معاونت » امد « «
 ممد « « اسم فاعل « امداد و اعانه ایدیچی اولان » « « «
 تمدید تفعیل « مصدر » اوز اتمق . چکمک « مدد « «
 تمدد « « اسم مفعول « تمدید اولنمش اوز ادمش . کرلمش » « « «
 امتداد افعال « مصدر » کریلوب اوز اتمق . و اوزونلق « امتد « «
 متمد « « اسم فاعل « اوز اتمش اولان . امتدادی واقع گدا اولان » « « «
 استمداد استفعال « مصدر » یاردم و امداد طلب ایتکم « استمد « «
 مستمد « « اسم فاعل « یاردم طلب ایدیچی اولان » « « «
 مستمد « « اسم مفعول « کند و سسته یاردم و امداد ویرلمش » « « «

انس و الوقت	اخذ	اشترأه و مبیاعه	مشتري	نشأت
وساطت و توسط	و کالت	یأس	تجاوز	اطوال و تطویل
خوف	خائف	اخافة	نوم و تنوم	نأم
سوق و تسویق	سائق و مسوق	صید و تصید	صیاد	طغیان
عصیان و تعصی	عاصی	منع و منهی	منهی	رضاء
راضی	ترضية	تراضی	سعی	ساعی
رجاء و استرجاء	راجی	مرجو و مسترجا	یسر و تیسر	تیسیر
عد	حک	محکوک	دلالت	دلیل
حب	رد	مردود	فرح و سرور	مسرور
تسریر	ضر	اضرار	اضر	

معلول	کذا اسم مفعول بمعناه ايضاً	ماضي سي على ثلاثي مصدرى
اعلال	افعال بايندن مصدر	« اعل » « علت »
تعليل	تفعيل	« » « » « »
تعلل	تفعل	« » « » « »
اعتلال	افتعال	« » « » « »
معتل	اسم مفعول	« » « » « »
محب	افعال	« » « » « »
استحباب	استفعال	« » « » « »
اتم	اسم تفضيل مفرد	« » « » « »
اتمام	افعال بايندن مصدر	« » « » « »
تميم	تفعيل	« » « » « »
احساس	افعال	« » « » « »
تحسس	تفعل	« » « » « »
محسوس	اسم مفعول مفرد	« » « » « »
تسرير	تفعيل بايندن مصدر	« » « » « »
تسرى	تفعل	« » « » « »
مردود	اسم مفعول مفرد	« » « » « »
ارتداد	افتعال بايندن مصدر	« » « » « »
مرتد	اسم فاعل	« » « » « »
تردد	تفعل	« » « » « »
متردد	اسم فاعل	« » « » « »
استرداد	استفعال	« » « » « »

« سبب و علت اولمق و بهانه و یرمک »
 بر نسنه ایاه مشغول اولوب وقت
 کچیرمک و پک ا یو دیه رک بر نسنه نك
 اجر اسنی صکره به براقق . و عورت
 ایاه کولوب اوینامق

« خسته و علیل اولمق و بهانه ایتمک »
 علیل و علتلو اولان . و کله رک
 ترکسنده حروفی علتدن بری وجود
 اولان

« محبت ایدیحی دوست و خیر خواه »
 اولان

« مستحب اولمق . مقبول اولمق »
 استحب

« زیاده تمام اولان »
 تم

« تمامامق . ا کمال ایتمک »
 اتم

« بمعناه ايضاً »
 تميم

« دو بيق . حس ایتمک ادر ک ایتمک »
 احساس

« هر کسک صحبتنه کفولاق و پروب دیکامک »
 تحسس

« حس اولنمش اولان حواس خسه دن کبریاه درک اولنوب دویش اولان »
 محسوس

« مسرور قیلق شادان قیلق »
 تسریر

« مروتمندک ایتمک . او طه لقی جاریه ک ایدتمک »
 تسرى

« قبول اولنمیوب رد اولنمش اولان »
 مردود

« بی قرار اولمق . دین و ملت د کشد یرمک »
 ارتداد

« بی قرار اولان . دین و ملت تبدیل ک ایدیان کسنه »
 مرتد

« قرار و یره میوب شبهه ده و آصنبدیه قالمق »
 تردد

« قرار و یره میوب ایکی نسنه آره سنده ک قالان کبرویه رد و اعاده اولنمشنی طلب ک ایتمک »
 متردد

« کبرویه رد و اعاده اولنمشنی طلب ک ایتمک »
 استرداد

مرثی	افتهال	بابندن اسم فاعل معناسی رشوت آییجی * رشوت خور اولان ماضیسی ارثا نلای مصدری
استرشاء	استفعال	« مصدر » رشوت طلب ایتمک « استرشاء » رشو
خفی	فعلیل وزنده	« کبر لو . صقلو اولان » خفی « خفاء
مخفی	اسم مفعول مفرد	« بمعناه ایضاً » « » « »
اخفاء	افعال بابندن	« مصدر » کبر لکم . صا قلامق . کتم ایتمک « اخفی » « »
مخفی	« اسم فاعل »	« اخفا ایدیجی . کبر لیجی اولان » « » « »
اختفاء	افعال « مصدر »	« کبر لکم . صا قلامق » « اختفی » « »
مخفی	« اسم فاعل »	« کبر لنان . صا قلنان » « » « »
استخفاء	استفعال « مصدر »	« کبر لکم . صا قلامق » « استخفی » « »
راجی	اسم فاعل مفرد	« رجا و نیاز ایدیجی . یا لواریجی . امید ایدن » « رجا » رجا
مرجو	اسم مفعول	« رجا و نیاز برله مأمول اولان » « » « »
استرجاء	استفعال بابندن	« مصدر » رجا و نیاز ایتمک . امید ایتمک « استرجا » « »
مسترجا	« اسم مفعول »	« استرجا و استدعا و امید اولنان » « » « »
عزیز	فعلیل وزنده	« شریف و عالیقدر و محترم اولان گو جلال و شان صاحبی اولان » « عز » عزت
اعز	اسم تفضیل مفرد	« زیاده عزیز اولان » « » « »
اعزاز	افعال بابندن	« مصدر » عزیز قیلق احترام و اعتبار ایتمک « اعز » « »
تعزیز	تفعیل « »	« بمعناه ایضاً » « عز » « »
معزز	« اسم فاعل »	« تعزیز ایدیجی . احترام ایدیجی » « » « »
معزز	« اسم مفعول »	« تعزیز و احترام و اعتبار اولنان کسنه » « » « »
استصباح	استفعال « مصدر »	« صحیح عدا ایتمک . صحته سعی ایتمک » استصح « صحت
اضرار	افعال « مصدر »	« ضرر ایتدیرمک . زیانه دو چار قیلق » اضر « ضرر
مضر	« اسم فاعل »	« ضرر ایدیجی . ضرر و زیانه کسب اولان » « » « »
ضطرار	افتعال « مصدر »	« احتیاج . ناچارلق . صقلای . چاره کسز قالمق » اضرطر « »
مضرطر	« اسم فاعل »	« چاره سز قالوب باشی صقلمش اولان » « » « »
علیل	فعلیل وزنده	« اسم مفعول » « مرض و علته دو چار اولوب سقط گو و معلول اولان » « عل » علت

اخافة	افعال	بايندن	مصدر	معناسى قور قتمق . خوف ايند ير مك ماضيسى اخاف ثلاثى مصدرى
تخويف	تفعيل	» » »	» » »	» بمعناه ايضاً
تخوف	تفعل	» » »	» » »	» قور ققى
شايع	اسم فاعل مفرد	» » »	» » »	{ ناس اينده طويلوب فاش اولان
اشاعة	افعال	بايندن	مصدر	» دويورمق فاش ايتك
تشاييع	تفعيل	» » »	» » »	{ كيدن مسافر ياخود يوله چيخان ا كسنه ايله بر مقدار مسافه كيمتك
اضاعة	افعال	» » »	» » »	» ضاييع وتلف وتضييع ايتك
تضييع	تفعيل	» » »	» » »	» بمعناه ايضاً
تضييق	» » »	» » »	» » »	» قيصدرمق . صيقشدرمق
تبيان	تفعال	وزنده	مصدر	» واضح و آشكار ايتك
مبين	تفعيل	بايندن	اسم فاعل	» بيان و آشكار ايديجى اولان
تبين	تفعل	» مصدر	» واضح و آشكار اولمق	» تبين
متبين	تفعل	» اسم فاعل	» واضح و آشكار اولان	» » »
تطبيب	تفعيل	» مصدر	» ايوو كوزل قلمق . خوش ايتك	» طيب
مطبيب	» » »	» اسم فاعل	» تطبيب ايديجى . ايوو خوش اولان	» » »
مطيب	» » »	» اسم مفعول	{ تطبيب ايدلمش و ايوو قو و برلمش اولان	» » »
تزايد	تفعيل	» مصدر	» آرتدرمق چو غالتقى زياده ايتك	» زيد
تزايد	تفاعل	» » »	» آرتمق . مقدارى چو غالتقى	» تزايد
استزادة	استفعال	» » »	» بر نسنه نك چو غالمسى استمك	» استزاد
مستزاد	» » »	» اسم مفعول	» آرتدرلمش چو غالدمش اولان	» » »
اشترآء	افتعال	» مصدر	» بيع ايتك . صاتون آلمق	» اشترآء
مشتري	» » »	» اسم فاعل	» صاتون آليجى . بيع ايديجى	» » »
كافى	اسم فاعل مفرد	» الوير ريشور و كفايت ايدرا اولان	» كفى	» كفايت
اكْتفاء	افتعال	بايندن	مصدر	» قناعت ايتك و كفايت ايتك
استكفاء	استفعال	» » »	» قناعت ايتك . كفايت عد ايتك	» استكفى
راشى	اسم فاعل مفرد	» رشوت تكليف ايدن و ياويرن	» رشا	» رشو
ارتشاء	افتعال	بايندن	مصدر	» رشوت آلمق

اتحاد افعال با بدن مصدر معنایی		برشمک . برك اوزره		ماضی سی اتحاد ثلاثی مصدری	
متحد	»	»	»	»	»
امانة افعال	»	مصدر	»	یاردم و معاونت ایتک	»
معین	»	»	»	»	»
معاونت مفاعله	»	مصدر	»	یاردم و امداد ایتک	»
معاون	»	»	»	»	»
استعانة استفعال	»	مصدر	»	یاردم و امانه طلب ایتک	»
ادارة افعال	»	»	»	»	»
مدیر	»	»	»	»	»
تدویر	»	»	»	»	»
مدور	»	»	»	»	»
مدور	»	»	»	»	»
استدارة استفعال	»	مصدر	»	»	»
فائل	»	»	»	»	»
مقاولة مفاعله با بدن مصدر	»	»	»	»	»
احتیاج افعال	»	»	»	»	»
محتاج	»	»	»	»	»
مشاوره مفاعله	»	مصدر	»	»	»
مشاور	»	»	»	»	»
استشارة استفعال	»	مصدر	»	»	»
مستشار	»	»	»	»	»
خائف اسم فاعل مفرد	»	»	»	»	»
مخوف اسم مفعول	»	»	»	»	»
مخافة	»	»	»	»	»

املاء	افعال	با بنیدن مصدر معنایی طول در مق	• مملو قلیق	ماضی سی املاء	ثلاثی مصدری ملا
ایجاب	»	»	»	»	»
موجب	»	» اسم فاعل	»	»	»
استیجاب	»	» مصدر	»	»	»
مستوجب	»	» اسم فاعل	»	»	»
ایجاد	»	» مصدر	»	»	»
موجد	»	» اسم فاعل	»	»	»
توسیع	»	» مصدر	»	»	»
توسع	»	»	»	»	»
تودیع	»	»	»	»	»
توکیل	»	»	»	»	»
توکل	»	»	»	»	»
موکل	»	» اسم فاعل	»	»	»
موکل	»	» اسم مفعول	»	»	»
ایراث	»	» مصدر	»	»	»
توارث	»	»	»	»	»
ایقان	»	»	»	»	»
یقین	»	» مصدر	»	»	»
ایقاظ	»	»	»	»	»
تیقظ	»	»	»	»	»
مشیقظ	»	» اسم فاعل	»	»	»
توحید	»	» مصدر	»	»	»
توحد	»	»	»	»	»
موحد	»	» اسم فاعل	»	»	»

نسنه تک پیدا اولسنه وسیله
گوسب اولان

مستحق ولایق و موجب اولان
وجوده کتور مک بی
کچقار مق اختراع ایتمک

وجوده کتور بیجی ایجاد
گواحدات ایدیجی اولان

کنشلمک

حایشده جناب حقه اعتماد
گوانقیاد ایتمک

اویانق • اویانق اولوب
و کوز آچوب احوال و
وقوعاته حاضر و منظر
اولق

حق تعالی تک وحدانیت
حقیقیه سنه ایمان ایتمک
(و برایتمک • برله مک)

توحید ایدیجی • جناب حقت
گواحدانیتی تصدیق ایدن

متسلسل	تفعل	بابندن مصدر	معنای زنجیر مثللو بر برینه متصل اجزادن عبارت اولان
متسلسل	»	» اسم مفعول	» زنجیر حلقه لری مثللو بر برینه بشک و متوالی اولان
تبصیب	»	» مصدر	» یلتاقلنق
متبصیب	»	» اسم فاعل	» یلتاقلنان
اضمحلال	افعال	» مصدر	» زائل و نابید اولق
مضمحل	»	» اسم فاعل	» زائل و نابود اولان
اطمینان	»	» مصدر	» اعتماد و ربط قلب ایدوب آرام و سکونت بولق
مطمئن	»	» اسم فاعل	» راحت و آرام و اطمینان اوزره اولان
زلزله	فعله	» مصدر	» ارغلامق . صالحامق
تزلزل	تفعل	»	» زلزله کبی صالحانق
متزلزل	»	» اسم فاعل	» زلزله ایله صالحانمش اولان
اکفهار	افعال	» مصدر	» زیاده سیله قرارمق
مبرهن	فعله	» اسم مفعول	» برهان و دلیل صحیح ایله مثبت اولان
طنطنه	»	» مصدر	» وزرده مق و دبدبه . حشمت . سلطنت
مطنطن	»	» اسم مفعول	» دبدبه لی سلطنتلی

— یدنجی درسک حلی —

موانسة	مفاعله	بابندن مصدر	معنای آشوب الفت و انسیت ایتمک ماضیسی آنس ثلانی مصدری آنس
موانس	»	» اسم فاعل	» موانست ایدیحی . آنس اولان
استیناس	استفعال	» مصدر	» اوشلیکی زاتل اولوب الاشق اولق
تأثیر	تفعیل	»	» اثر و نشانه براقق و ایشلیوب ایچنه کیمک
مؤثر	»	» اسم فاعل	» تأثیر ایدیحی ورنسته ایچنه کایشلیجی اولان
تأثر	تفعل	» مصدر	» او یوب آردنجه کیمک و کدر . أحزن . انفعال
استیناف	استفعال	»	» بدأ ایتمک . یکیدن باشلامق
مستأنف	»	» اسم فاعل	» یکیدن باشلایحی اولان
التجاء	افتعال	» مصدر	» صغتمق
ملجی	»	» اسم فاعل	» التجا ایدیحی . صغتمیحی

منفـسخ انفعال با بنـدن اسم فاعـل معنـاسی } فسخ ایدلش بوزلمش ماضیسی انفسخ نلای مصدری
(ومنزوك اولان

تملك	تفعلیل	« مصدر »	« مالك و متصرف و صاحب قیلق »	« ملك »	« ملك »
تملك	تفعل	« »	« متصرف و مالك اولق »	« تملك »	« »
استملك	استفعال	« »	« بمعناه ايضاً »	« استملك »	« »
استنطق	« »	« »	« صور مق . سؤال ايتك »	« استنطق »	« نطق »
مستنطق	« اسم فاعل »	{	{ استنطق ايديجی . صور بجی .	« »	« »
			{ سؤال ايديجی		
تيسر	تفعلیل	« مصدر »	« آسان و قولای قیلق »	« تيسر »	« يسر »
تيسر	تفعل	« »	« قولای اولق »	« تيسر »	« »
متيسر	« اسم فاعل »	{	{ قولایلمش اولان . تيسر	« »	« »
			{ ايديجی اولان		

منتظر	انتفاع	منتفع	اجتماع	مجمع	استحضار
استحفاظ	استرحام	استرفاع	استسهال	استكشاف	انكسار
انفصال	انسلاب	انقسام	تنزیل	تنزل	استحلال
استنقال	استكراه	تجاهل	تقديم	تقدم	تسرير
تسرر					

••• انتیجی درسك حلی •••

هندسة	فعاله	با بنـدن مصدر	معناسی اولچمك
مهندس	« »	« اسم فاعل »	« اولچيجی و علم هندسه يه آشنا اولان كسنه »
ترجة	« »	« مصدر »	« بر عبارتي بر لساندن ديكر لسانه چويرمك »
مترجم	« »	« اسم فاعل »	« ترجمه ايديجی اولان »
مترجم	« »	« اسم مفعول »	« ترجمه ايدلش اولان »
مشعشع	« »	« اسم فاعل »	« پارلاق اولوب شمشعه ايديجی اولان »
مصیقل	« »	« اسم مفعول »	« مصقله ايله جلالتمش اولان »
وسوسة	« »	« مصدر »	« تحريك و اغوا ايتك »
موسوس	« »	« اسم فاعل »	« وسوسه جي اولان »

استرجاع استفعال بائیدن مصدر معنایی کادرو بلايه اوغراد قده توکل ماضی استرجع ثلاثی مصدری
 کادرو بلايه اوغراد قده توکل
 کادرو بلايه اوغراد قده توکل

حفاظة مفاعله	»	»	»	»	حفظ
تحفظ تفعل	»	»	»	»	حفظ
مسابقت مفاعله	»	»	»	»	حفظ
تسابق تفاعل	»	»	»	»	حفظ
تفریح تفعل	»	»	»	»	حفظ
تفرح تفعل	»	»	»	»	حفظ
انکسار انفعال	»	»	»	»	حفظ
منکسر	»	»	»	»	حفظ
تنظیم تفعل	»	»	»	»	حفظ
انتظام افتعال	»	»	»	»	حفظ
منتظم	»	»	»	»	حفظ
الباس افعال	»	»	»	»	حفظ
تلبس تفعل	»	»	»	»	حفظ
اجتماع افتعال	»	»	»	»	حفظ
تجمع تفعل	»	»	»	»	حفظ
اكتساب افتعال	»	»	»	»	حفظ
تذکیر تفعل	»	»	»	»	حفظ
تذکر تفعل	»	»	»	»	حفظ
اشتغال افتعال	»	»	»	»	حفظ
تکبیر تفعل	»	»	»	»	حفظ
تکبر تفعل	»	»	»	»	حفظ
مشاركة مفاعله	»	»	»	»	حفظ
انفساخ انفعال	»	»	»	»	حفظ

استقلال استفعال با بدن مصدر معناسی	قتلیدن قور قیوب نفسنی	ماضی بی استقل نلای مصدری
انهدام انفعال	» هدم اولنق . یلق	» انهدم » هدم
منهدم	» اسم فاعل » یقلوب ویران اولمش	» » » »
احتراق افتعال	» مصدر » یانق	» احترق » حرق
محترق	» اسم فاعل » یانمش سوخته نار اولمش اولان	» » » »
استخراج استفعال	» مصدر » میدانه چیقار مق . استدلال ایتمک	» استخراج » خروج
مستخرج	» اسم فاعل » استخراج ایدیچی . میدانه چیقاریچی اولان	» » » »
مستخرج	» اسم مفعول » استخراج اولمش . میدانه چیقارلش اولان	» » » »
اتخاذ افتعال	» مصدر » ایتمک . آلق . پیدا ایتمک	» اتخذ » اخذ
متخذ	» اسم فاعل » اتخاذایدیچی . نفسنه آلوب قبول دایدیچی	» » » »
متخذ	» اسم مفعول » اتخاذ اولمش . آلمش	» » » »
استشفاع استفعال	» مصدر » شفاعت طلب ایتمک	» استشفع » شفاعت
مستشفع	» اسم فاعل » استشفاع ایدیچی شفاعت طلب دایدیچی	» » » »
تنزیل تفعیل	» مصدر » ایندیرمک	» نزل » نزول
تنزل تفعیل	» ایتمک تدریجی صورته اینمک	» نزل » تنزل
تخلیص تفعیل	» قور تار مق . خلاص قیلق	» خلص » خلاص
استخلاص استفعال	» اخلاص اوزره حیلنه دن خالی و بری اولنق	» استخلص » »
ترفیع تفعیل	» مصدر » یوکسلیتمک . اعلا ایتمک	» رفع » رفیع
ارتفاع افتعال	» یوکسلیتمک . یوکسکلیتمک	» ارتفع » »
مرتفع	» اسم فاعل » یوکسلیش اولان . رفیع و بلند و بوجه اولان	» » » »
انتشار	» مصدر » یایلق . صاچلیق . آچلیق	» انشر » نشر
منتشر	» اسم فاعل » آچلوب یانیش و شایع اولان	» » » »
مصادمة مفاعله	» مصدر » ایکی نسنه چا توب طوقشقی	» صادم » صدم
تصادم تفاعل	» بمعناه ایضاً	» تصادم » »
ارجاع افعال	» مصدر » کیرودوندیرمک . چوریمک	» ارجع » رجعت
مراجعة مفاعله	» کیرودونمک و برکسنه به دونوب داستشاره ایتمک	» راجع » »

تذليل	تفعليل	ببندن مصدر معنای تحقير ايتك	ماضي بي ذلل ثلاثي مصدرى
تذلل	تفعل	» » » ذليل وحقير اولق	» ذل
تعسير	تفعليل	» » » كوجلندير مك	» عسرت
تعسير	تفعل	» » » كوج اولق	» » » تعسير
متعسير	» » » اسم فاعل	» كوج . چتين . عسرتلو	» » » » »
تسليم	تفعليل	» مصدر » وير مك	» تسليم
تسلم	تفعل	» » » وير مك يعنى آلق	» تسليم
مسلم	تفعليل	» اسم مفعول » (تسليم اولقمش و صحتى مشهود اولغله ابطالنه سعي ايتكدن فراغت اولقمش اولان)	» سلم
استماع	افتعال	» مصدر » دكاه مك اشبتك قولاق وير مك	» استمع
مستمع	» » » اسم فاعل	» استماع ايديجي . دكايچي	» » » » »
انتظار	» » » مصدر	» مائول ايدوب بكاهك . كوزتمك	» انتظار
منتظر	» » » اسم فاعل	» بكايچي . مترقب اولان	» » » » »
ارتباط	» » » مصدر	» باغلانمق دوستلوق علاقه ايتك	» ارتباط
انقطاع	انفعال	» » » كسلتك وتوكتك	» انقطع
منقطع	» » » اسم فاعل	» كسلتوب اراسي آريلان وكسلوب ب صوتى تعيين اولقمش اولان	» » » » »
اتصال	افتعال	» مصدر » بشتك و بشك اولق	» اتصال
متصل	» » » اسم فاعل	» بشك اولان و دئمالا ينقطع اولان	» » » » »
مواصلت	مفاعله	» مصدر » بربرينه فاوشمق و كورشتمك و اير مك	» واصل
واصل	اسم فاعل مفرد	» وصول بولان . ايريشن	» وصل
توليد	تفعليل	ببندن مصدر » طوغرتمق چوجغى طوغرا يكن آلق » وليد	» ولادت
تولد	تفعل	» » » طوغرمق اناسنك قرنندن چيقيمق » تولد	» » » » »
متولد	» » » اسم فاعل	» طوغرمش . تولد ايتمش اولان	» » » » »
تقيص	تفعليل	» مصدر » اكسلتمك . ناقص قيلق	» نقصان
تناقص	تفاعل	» » » اكسلتك . مقدارى آزالق » تناقص	» » » » »
مناقصة	مفاعله	» » » اكسلتكشك » ناقص	» » » » »
مقابلة	» » » »	» بربريني قتل ايتك » قاتل	» قتل
اقتتال	افتعال	» » » بمعناه ايضاً » اقتتل	» » » » »

احسان افعال بابتندن مصدر معناسی کو عطا ایتمک
حسن معامله ایتمک . ابولک و بخش ماضیسی احسن ثلاثی مصدری

تحسین	تفعلیل	»	»	»	»	»	»	»	»
محسن	افعال	»	اسم فاعل	»	احسان	ایدیجی	»	»	»
قطع	قتل و زنده مصدر	»	»	»	»	»	»	»	»
مقاطعة	مفاعله بابتندن مصدر	»	»	»	»	»	»	»	»
مقطع	اسم مکان مفرد	»	»	»	»	»	»	»	»
قاطع	اسم فاعل	»	»	»	»	»	»	»	»
قطاع	قطاع جعی	»	»	»	»	»	»	»	»
مقطوعات	مقطوعک	»	»	»	»	»	»	»	»
نظم	قتل و زنده مصدر	»	»	»	»	»	»	»	»
تنظیم	تفعلیل بابتندن	»	»	»	»	»	»	»	»
تنظیمات	تنظیمک جعی	»	»	»	»	»	»	»	»
ناظم	اسم فاعل مفرد	»	»	»	»	»	»	»	»
منظم	تفعلیل بابتندن اسم فاعل	»	»	»	»	»	»	»	»

تفهیم و افهام	مکاتبه	قعود	اقعاد و اجلاس	دخول	ادخال
رکوب	ارکاب	نقصان	تقیص	نزول	تنزیل
رجعت	ارجاع	تطهیر	اصلاح و تنظیم	تحسین	ذکر
تذکیر و تذکار	تسطیر	وصول	ایصال	تسهیل	سکوت
اسکات	میسکت	اعظام	اعلام	مضاربة	مضارب
تعلیم	معلم	معلم	خلاص	تخلیص	

بشنجی درسک حلی

تعلیم	تفعلیل بابتندن مصدر معناسی او کرتمک	ماضیسی علم ثلاثی مصدری
تعلیم	تفعلیل	»
متعلم	اسم فاعل	»
استعلام	استفعال مصدر	»
	علم و خبر طلب ایتمک	»

معنای تعظیم	معنای تعظیم	معنای تعظیم	معنای تعظیم
ماضی عظم ثلاثی مصدری	« بیوک * بزک اولان »	« بیوک * بزک اولان »	« عظم * عظم »
« عظیم »	« عظیم بیوک و اولو اولنلر »	« عظیم بیوک و اولو اولنلر »	« عظیم * عظیم »
« عظام »	« اعظملز یاده بیوک اولنلر »	« اعظملز یاده بیوک اولنلر »	« اعظم * اعظمک »
« اعظام »	« زیاده بیوک اولان »	« زیاده بیوک اولان »	« اعظم * اعظمک * مؤنث * مؤنث »
« اعظمی »	« بمعناه ایضاً »	« بمعناه ایضاً »	« اعظمی * مؤنث * مؤنث * مؤنث »
« قعود »	« او طور مق او طور مق »	« او طور مق او طور مق »	« قعود * قعود * قعود * قعود »
« اقعاد »	« او طور مق قعود ایستیرمک »	« او طور مق قعود ایستیرمک »	« اقعاد * اقعاد * اقعاد * اقعاد »
« مقعد »	« او طور یله چق بره شله او مندر اور نیسی »	« او طور یله چق بره شله او مندر اور نیسی »	« مقعد * مقعد * مقعد * مقعد »
« لبس »	« اثواب کیمک »	« اثواب کیمک »	« لبس * لبس * لبس * لبس »
« الباس »	« کدیرمک . اور توب بورمک »	« کدیرمک . اور توب بورمک »	« الباس * الباس * الباس * الباس »
« لابس »	« کیچی »	« کیچی »	« لابس * لابس * لابس * لابس »
« ملبوس »	« کیلش و کینش اولان »	« کیلش و کینش اولان »	« ملبوس * ملبوس * ملبوس * ملبوس »
« ملبس »	« قاریشق و مشتبه اولان »	« قاریشق و مشتبه اولان »	« ملبس * ملبس * ملبس * ملبس »
« حرق »	« آتسه باقق آتش واسطه سیله کعدوم الوجود فیتق »	« آتسه باقق آتش واسطه سیله کعدوم الوجود فیتق »	« حرق * حرق * حرق * حرق »
« احراق »	« بمعناه ایضاً »	« بمعناه ایضاً »	« احراق * احراق * احراق * احراق »
« حارق »	« ظو تشمس بنان آتش اولان »	« ظو تشمس بنان آتش اولان »	« حارق * حارق * حارق * حارق »
« محروق »	« حرق اولمش . آتسه یاقنش اولان »	« حرق اولمش . آتسه یاقنش اولان »	« محروق * محروق * محروق * محروق »
« محرق »	« احراق ایدیچی . آتسه یافیچی ک اولان »	« احراق ایدیچی . آتسه یافیچی ک اولان »	« محرق * محرق * محرق * محرق »
« فهم »	« اکلامق »	« اکلامق »	« فهم * فهم * فهم * فهم »
« افهام »	« اکلامق »	« اکلامق »	« افهام * افهام * افهام * افهام »
« تفهیم »	« بمعناه ایضاً »	« بمعناه ایضاً »	« تفهیم * تفهیم * تفهیم * تفهیم »
« فهیم »	« اکلامی . ذکی اولان »	« اکلامی . ذکی اولان »	« فهیم * فهیم * فهیم * فهیم »
« مفهوم »	« کلامدن کلاشلان معناه فهیم ک و ادراک اولننلر نسنه »	« کلامدن کلاشلان معناه فهیم ک و ادراک اولننلر نسنه »	« مفهوم * مفهوم * مفهوم * مفهوم »
« فهیمی »	« اکلامغه منسوب »	« اکلامغه منسوب »	« فهیمی * فهیمی * فهیمی * فهیمی »
« حسن »	« کوزل اولمق . کوزلک * آن »	« کوزل اولمق . کوزلک * آن »	« حسن * حسن * حسن * حسن »

ذاکرین	ذاکرک	جمعى معناسى	ذاکر لر	ذکر ایدنلر ماضیسی	ذکر ثلاثی مصدری
مذکر	تفعیل بابندن اسم فاعل	برسنه نك ذکرینی ایدوب آکدر بیجی اولان	» ذکر	» ذکر	» ذکر
مذاکر	مفاعله بابندن	مذاکره ایدیبی . برسنه نك کوفیاتی سونلشیجی اولان	» ذاکر	» ذاکر	» ذاکر
قتل	مصدر	اولدر مک	» » »	» » »	» » »
مقاتله	مفاعله بابندن مصدر	معناسی بر برنی اولدیر مک	» قاتل	» قاتل	» قاتل
قاتل	اسم فاعل مفرد	اولدیر بیجی . قتل ایدیبی	» قتل	» قتل	» قتل
مقتول	اسم مفعول	اولدیر لمش . قتل اولمش اولان	» » »	» » »	» » »
مقتل	اسم مکان	برینک قتل اولندیغی محل	» » »	» » »	» » »
سکوت	دخول و زنده مصدر	صوصمق * خاموش اولوق	» سکت	» سکت	» سکت
اسکات	افعال بابندن	صوصدر مق	» اسکات	» اسکات	» اسکات
ساکت	اسم فاعل مفرد	سکوت ایدن * خاموش اولان	» سکت	» سکت	» سکت
مسکوت	اسم مفعول	سکوت اولنان نسنه	» » »	» » »	» » »
مسکت	افعال بابندن اسم فاعل	اسکات ایدیبی صوصدر بیجی اولان	» اسکات	» اسکات	» اسکات
مسکت	اسم مفعول	اسکات اولنان . صوصدر یلان	» » »	» » »	» » »
فرح	طلب و زنده مصدر	سویتمک * شادا اولوق	» فرح	» فرح	» فرح
تفریح	تفعیل بابندن	سویندیر مک * شادان قیلوق	» فرح	» فرح	» فرح
مفرح	اسم فاعل	تفریح ایدیبی . فرح و شادمانی به سبب اولان	» » »	» » »	» » »
ضرب	قتل و زنده مصدر	اورمق . دوکمک	» ضرب	» ضرب	» ضرب
مضاریه	مفاعله بابندن	دوکشوب بر بریله اورشتمق	» ضارب	» ضارب	» ضارب
ضارب	اسم فاعل مفرد	دوکیجی بر شخص ضرب ایدیبی	» ضرب	» ضرب	» ضرب
مضروب	اسم مفعول	دوگکش . ضرب اولنان	» » »	» » »	» » »
مضروبه	مؤنث	ضرب اولنان خاتون	» » »	» » »	» » »
مضرب	اسم مکان مفرد	نسنه نك ضرب اولنه جغی محل	» » »	» » »	» » »
مضرب	اسم آلت	اوره جق آلت	» » »	» » »	» » »
مضارب	مفاعله بابندن اسم فاعل	مضاربه ایدیبی بر بریله دوکشیبی	» مضارب	» مضارب	» مضارب
عظمت	حرکت و زنده مصدر	کبر و نخوت . اولوق ایتمک	» عظم	» عظم	» عظم
اعظام	افعال بابندن	بیوتکم بیوک کورمک . عظیم بولوق	» اعظم	» اعظم	» اعظم
تعظیم	تفعیل	بیوک عدا ایدوب مرعی و مکرم طوتمق	» عظم	» عظم	» عظم

معلومات	معلومك جعبي	» يلمش نسنه لماضيبي علم ثلاثي مصدرى
اعلم	اسم تفضيل مفرد	» الكز ياده، اليجي اولان . زياده » كعلم و دانان اولان
خروج	دخول و زنده مصدر	» چيحق
اخراج	افعال بائندن	» چيقارمق طشره ايتك
اخراجات	اخراجك جعبي	» » »
مخرج	اسم فاعل مفرد	» بر نسنه نك طيش ياني
مخرج	افعال دن اسم مفعول	» اخراج اولتمش . ايجردن » طشره چيقارلمش اولان
مخرج	تفعيل بائندن اسم مفعول	» اوستاد لقله شاكر دلكدن » چيقارلمش اولان
مخرج	اسم مكان مفرد	» بر نسنه دن چيقوله جق » كير آغز و قوركي
نزول	دخول و زنده مصدر	» ايتك
انزال	افعال بائندن	» ايند برك و حين جماعده منى » اخراج ايتك
تنزيل	تفعيل	» ايند برك و طرح و تفريق » ايدوب بر مقدار ايجندن » چيقارمق
نازل	اسم فاعل مفرد	» نزول ايديجي . اينيجي
منزل	اسم مفعول	» نزول اصابت ايتش اولان
منازل	منزلك جعبي	» منزلر . قوناق برلري
منزل	تفعيل بائندن اسم فاعل	» تنزيل ايديجي . ايند بروجي
منزل	اسم مفعول	» تنزيل اولتمش . ايند بريمش
ذکر	فسق و زنده مصدر	» آتق
تذکیر	تفعيل بائندن	» اكد بريمق . خاطره كتورمك ذكر
تذکار	نفعال و زنده	» بمعناه ايضاً
مذاکرة	مفاعله بائندن	» بر بريله بر نسنه نك مقتضاسنى » سويلشمك
مذاکرات	مذاکره نك جعبي	» مذاکره لر ديمكدر
ذاکر	اسم فاعل مفرد	» ذكر ايديجي . ذکر و دعايله » داتمامشغول اولان
مذکور	اسم مفعول	» ذکر اولتمش اسمي آكلش اولان
مذکورات	مذکورك جعبي	» مذکور لر ذکر اولنان نسنه لر

مراتب	مرتبه نك جمعی معناسی مرتبه لړ . درجه لړ . مصدری رتبه ماضیسی رتب
مضابط	مضبطنك » » مضبطه لړ . مضبوطورقه لړی » ضبط » ضبط
مشربه	اسم آلت مفرد » صو ایچمه مخصوص برآلت » شرب » شرب
مجالس	مجلسك جمعی » مجلسلر دیمكدر » جلوس » جلس
مجاذیب	محبوبك جمعی » محبوبلر دیمكدر » حب » حب
مدارس	مدرسه نك » » مدرسه لړ » درس » درس

آخذ	مأخوذ	قاطع	مقطوع	ناظر	منظور
سامع	مسموع	أمر	مأمور	مأمورین	قاتل
مقتول	مقتولین	حاکم	محكوم	محكمه	حكّام
محكومین	عالم	علامه	اعلم	زارع	مزروع
زرّاع	مزروعات	كریم	كرام	معلوم	محبوب
غیور	شهود	قلیل	كثیر	قربیب	بعید
اقرب	ابعد	وهاب	طلاب وطلبة	مطلب	محفظة

در دنجی درسك حلی

علم	فسق و زنده مصدر	معناسی بیلك . بلكج دانش	ماضیسی علم ثلاثی مصدری
اعلام	افعال بابندن »	» بیلدیرمك	اعلم » علم
اعلامات	اعلامك جمعی	» اعلاملر دیمكدر	» » »
تعلیم	تفعیل بابندن مصدر	» } او كرتك . علم و معرفت تحصیل ایتدیرمك و هاموره سلوك علم (واسلوب حرکت تنبیه ایتك	» » »
تعلیمات	تعلیمك جمعی	» تعلیمنامه لرن تبیه نامه لرن دیمكدر	» » »
معلم	تفعیل بابندن اسم فاعل	» } او كر دنجی تعلیم ایدنجی اولان محواجه	» » »
معلم	» اسم مفعول	» } او كر دنجش . تعلیم او . تعلیم ایدنجش گاولان	» » »
عالم	اسم فاعل مفرد	» بیلنجی * دانا	علم » »
معلوم	اسم مفعول »	» بللو . بیلنجش اولان * آشكار »	» » »

غضب	فِعْول و زَنْدِه صِفْتِدْر مَعْنَايِ طَارِغِينِ طَبِيعَتْلُو * خَشْمَانَكِ مَصْدَرِي غَضَبِ مَاضِيَسِي غَضَبِ
کتوم	حِفْعُول و زَنْدِه * دِمَالغَه اِيْلَه اِسْمِ فَاعِلِ دِ اسرارِي زياده صَقْلَايِيحِي دِ وَاَصْلًا فَاش اِيْتِز اَوْلَانِ
میعاد	اِسْمِ مَكَانِ مَفْرَدِ * سوز و پِرِيلَانِ و قَوتِ و زَمَانِ * و عَدِ * و عَدِ
نطوق	فِعْول و زَنْدِه صِفْتِدْر * کوزل سوز سوزيلين مير کلام اولان * نطق * نطق
موضع	اِسْمِ مَكَانِ مَفْرَدِ * قونيله جق محل * یر * وضع * وضع
اسهل	اِسْمِ تَفْضِيلِ * زياده قولای اولان * سهل * سهل
سحرارة	حِفْعُول اِيْلَه اِسْمِ فَاعِلِ دِ مَفْرَدِ مَوْنَتِ * دِ زياده سحر باز اولان جادی دِ يَوْجِي قَارِي
مسطر	اِسْمِ آتِ مَفْرَدِ * سطرر سَمِ اِيْتِمَكِه مَخْصُوصِ بَرِ آتِ * سطر * سطر
رزاق	مِبالغَه اِيْلَه اِسْمِ فَاعِلِ * دِ مِبالغَه اِيْلَه رِزْقِ اِحْسَانِ اِيْدِيحِيحَكِه دِ كِتَابِ حَقِّه اَسْنَادِ اَوْلَنُورِ
معبد	اِسْمِ مَكَانِ مَفْرَدِ * عبادت اِيْدِيْلَه جِكِ مَكَانِ * عبادتگاه * عبادت * عباد
عبید	اِسْمِ تَصْغِيرِ * قوچغز ديمکدر * * * * *
مذبحه	اِسْمِ مَكَانِ * قیون کسهل جک محل * ذبح * ذبح
قلب	قِتْلِ و زَنْدِه مَصْدَرِ * چور یرمک * دوندرمک * * * * *
مقلوب	اِسْمِ مَفْعُولِ مَفْرَدِ * قلب اولنان * چور یلان * قلب * * * * *
تارک	اِسْمِ فَاعِلِ * براقان * ترک ایدن * ترک * ترک
متروک	اِسْمِ مَفْعُولِ * براغلمش ترک اولتمش اولان * * * * *
ستار	مِبالغَه اِيْلَه اِسْمِ فَاعِلِ * عیب و کناهلری مِبالغَه اِيْلَه سَتَرِ بِرْلَه عَقْوِ اِيْدِيحِيحِي کِه كِتَابِ حَقِّه * ستر * ستر اَسْنَادِ اَوْلَنُورِ
شامل	اِسْمِ فَاعِلِ مَفْرَدِ * دِ قَابِلَايِيحِي اَوْلَانِ و مَعْنَايِ زياده دِ نَسْتَه بَه تَعْلُقِ اِيْدِر اَوْلَانِ
قتال	قَاتِلِكِ جَمْعِي * قاتلار * اولدیرنلر * قتل * قتل
حکام	حَاکِمِکِ جَمْعِي * حاکمردعوی فصل و حکم ایدنلر * حکم * حکم
روابط	رَاِبْطَه نِکِ * رابطه لر * باغلر * بندلر * ربط * ربط
طوائف	طَائِفَه نِکِ * طائفه لر * قوملر * جاعتلر * * * * *
کفرة	کَافِرِکِ * کافر حق دینی آنکار ایدنلر * کفر * کفر
تبعه	تَابِعِکِ * تابعلر * حکم التنده اولنلر * تبع * تبع
مصایح	مِصْبَاحِکِ * دِ مِصْبَاحِ حِرَاغِلِرِ صَبَاحِ و قِیْ بَادِه * صبح * صبح دِ اِيْتِمَكِه مَخْصُوصِ بِيُوکِ کَاسِه لِرِ
مسائل	مَسْئَلَه نِکِ * مسئله لر سزال و بحث اولنان * سؤال * سؤال دِ مَادِه لِرِ

شکور	فعل وزنده مبالغه معنای داماش کرو جدا یدیحی اولان کایله اسم فاعل	صدری شکر ماضی سی شکر
اکارم	اکرمک جعی	اکرم
اکرم	اسم تفضیل مفرد	جود و احسانی زیاده اولان
افخم	افخمک	فخامت
افخم	اسم تفضیل مفرد	زیاده فخامتلو اولان . قدر و شای از زیاده اولان
اعظم	اعظمتک جعی	اعظم اولنر
اعظم	اسم تفضیل مفرد مذکر	زیاده اولو و عظیم اولان
عظمی	« مؤنث »	بعناه ایضاً
افاضل	افضالتک جعی	افضل اولنر
افضل	اسم تفضیل مفرد	زیاده فاضل و فضیلتلو اولان
صغیر	فعل وزنده کصفتدر	کوچک . اوافق
صغار	صغیرک جعی	صغیر لر . کوچکر
اصغر	اسم تفضیل مفرد	زیاده کوچک اولان
صادقین	صادقک جعی	صادق اولنر . سوزلرنده ک و فعللرنده کرچک اولنر
صادق	اسم فاعل مفرد	افعالی اقولنده مطابق اولان
مظلومین	مظلومک جعی	مظلوم اولنر
مظلوم	اسم مفعول و صفت	حق ابطال ایدیلرک ظلمه دوچار ایدلمش اولان و یک یواش طبیعتلو اولان
مساکن	مسکنک جعی	مسکنر دیمکدر
مسکن	اسم مکان مفرد	اسکان ایدیلرک محل و یا مکان
شا کر	اسم فاعل	شکر و جد ایدیحی اولان
شکری	اسم منسوب	شکر و سپاس ایتمکه منسوب
ما اکل	ما اکلنک جعی	یه جک نسنلر
اکول	فعل وزنده ک مبالغه ایله اسم فاعل	زیاده ییحی اولان
خلقی	اسم منسوب مفرد	خلقتنه و طبیعتنه متعلق و دأر
رغبت	رحت وزنده مصدر	استمک . آرزو ایتمک
رغبتی	اسم منسوب مفرد	رغبت ایتمکه منسوب

مصدری خروج ماضیسی خرج	خجقه جق بر آغز و قهوکي و مدرسین بیسده معلوم بر پایه	اسم مکان مفرد معنای	خرج
زل	اینه جک مکان و محل	اسم	منزل
ثقب	نسنه دلمکه مستعمل بر نوع آلت	اسم آلت	منقب
حسن	زیاده ابو و کوزل اولئر	احسنک جمعی	احاسن
»	زیاده کوزل و بر اشور اولان	اسم تفضیل مذکر	احسن
»	معناه ایضاً	» مؤنث	حسینی
»	کوزل لکه منسوب	اسم منسوب مفرد	حسینی
حصد	اکین و چایر بیچمک	ذهاب و زنده مصدر	حصاد
»	اکین بیچیمیسی	هیا لغه ایله اسم فاعل	حصاد
نسج	طوقوق	قتل و زنده مصدر	نسج
»	نسج ایدیچی قاش طوقیچی	اسم فاعل مفرد	ناسج
»	نسج اولئان نسنه لر	منسوجات منسوجک جمعی	منسوجات
»	نسج اولئش . طوقیش	اسم مفعول مفرد	منسوج
»	نسج ایدیچی قاش طوقیچی	هیا لغه ایله اسم فاعل	نساج
جهل	بلیز خبر سزا اولان * نادان	اسم فاعل مفرد	جاهل
»	جاهلر * نادانلر	جاهلک جمعی	جهلاء
»	معناه ایضاً	»	جهله
»	زیاده جاهل و نادان اولان	فعل و زنده هیا لغه ایله اسم فاعل	جهول
»	اک زیاده جاهل و نادان اولان	اسم تفضیل مفرد	اجهل
نظف	تیمیر و پاکیزه اولمی	سعادت و زنده مصدر در	نظافت
»	تیمیر و پاک اولان	فعل و زنده صفت در	نظیف
دخل	و مدخلر نسنه به کیریله جک بر لر ک آ غزلر قهولر	مدخلک جمعی	مداخل
»	نسنه به کیریله جک بر آغز قهوکي	اسم مکان مفرد	مدخل
مدح	و بر نسنه نك ایولکنی ذکر ایدوب کئنا ایتک	نشدت و زنده مصدر در	مدحت
»	و برینی چوق و صف و مدح ایدیچی اولان . حکایه و فقره ک مقوله سنی عینا نقل و روایت ایتکی صنعت ایدتمش اولان	هیا لغه ایله اسم فاعل	مداح
»	مسجدلر دیمکدر	مسجدک جمعی	مساجد

فتاح	مبالغه ايلاه اسم فاعل معنای	مبالغه ايلاه فتح ايدي ميکده جناب صدری فتح ماضيسی فتح
اکابر	اکبرک جمعى	رتبه و فضيلت جهته بيوک اولنلر « کبر »
اکبر	اسم تفضيل مفرد	زياده بيوک اولان « » « »
کبير	فعليل و زنده صفتدر	بيوک اولو اولان « » « »
کبار	کبيرک جمعى	{ کبيرلر . مناصب رفيعه و درجات عاليه ده اولنلر } « » « »
کبراء	کذا »	معناه ايضاً « » « »
علامه	{ فعاله و زنده مبالغه کايلاه اسم فاعل	زياده سييله عالم و دانا اولان « علم » علم
منهوبات	منهوبک جمعى	نهب و غارت اولنان نسنه لر « نهب » نهب
منهوب	اسم مفعول مفرد	نهب و چاپول اولنش اولان « » « »
مسجد	{ مفعول و زنده اسم مکان	سجده ايديه جک مکان « سجده » مسجد
مطبخ	اسم مکان	طعام پشیر مکده مخصوص محل « » « »
کشاف	مبالغه ايلاه اسم فاعل	{ مخفی و مجهول اولان نسنه يي آشکار ايديجی } « » « »
ناشر	اسم فاعل مفرد	نشر ايديجی . ياييجی « نشر » نشر
منشور	اسم مفعول	{ آچیلوب يائيش اولان وناس پيئنده مشتهر اولان و پادشاه فرمانی و وزير بيورلديسی } « » « »
فهم	قتل و زنده مصدر	اکلامق . درک ايتمک « فهم » فهم
مفهوم	اسم مفعول مفرد	اکلاشلمش و مال « فهم » فهم
بمجموع	اسم مفعول	طوپلانمش . جمع اولنش « جمع » جمع
بمجمع	اسم مکان	طوپلانله جق محل و مکان « » « »
مقطوعات	مقطوعک جمعى	قطع اولنان نسنه لر « قطع » قطع
مقطوع	اسم مفعول مفرد	کسيلمش . قطع اولنش « » « »
سابق	اسم فاعل	سبقت ايدين ايلرو کچمش اولان « سبقت » سبق
مسبوق	اسم مفعول	{ ديگر لری ايلرو کچوب کندوسی کبر و قالمش اولان و مقدا امثالی کچمش اولان } « » « »
اسبق	اسم تفضيل	سابق سابق زياده مقدم اولان « » « »

فتح	اسم فاعل مفرد	معنای فتح ایدن، ضبط ایدن	مصدرینک وزتی فتح ماضیسی فتح
مفتوح	اسم مفعول	» فتح اولنان . ضبط ایدلمش اولان	» » » »
عالم	اسم فاعل	» بیلچی . صاحب علم اولان * دانا	علم » علم
عالمین	عالمک جمعی	» عالم علم صاحب لری	» » » »
علماء	کذا	» بمعناه ایضاً	» » » »
معلوم	اسم مفعول مفرد	» ییلنان . ییلنمش اولان نسنه	» » » »
معلومات	معلومک جمعی	» معلوم اولان نسنه لر	» » » »
شاعر	اسم فاعل مفرد	» کلامی وزن و قافیه ایله ترتیب ایدن	شعر » شعر
شعراء	شاعرک جمعی	» شاعر لر . شعر سویلینلر	» » » »
حاکم	اسم فاعل مفرد	» حکم ایدیچی . دعوی فصلنه . مأمور اولان	حکم » حکم
حکیم	{ فعیل وزننده { صفتدر	{ حکمت ایله متصف اولوب موجوداتک { حقیقته واقف اولان	» » » »
حکام	حاکمک جمعی	» حاکم لر دعوی فصلنه مأمور اولنلر	» » » »
حکماء	حکیمک	» حکیم لر . حکیم اولنلر	» » » »
محکوم	اسم مفعول مفرد	» حکم اولنان	» » » »
کریم	{ فعیل وزننده { صفتدر	» جود و احسان صاحب اولان	کرم » کرم
گرام	کریمک جمعی	» کریم اولنلر	» » » »
کرماء	کذا	» بمعناه ایضاً	» » » »
بعید	{ فعیل وزننده { صفتدر	» اوزاق . اراق * دور	بعد » بعد
قریب	کذا	» یقین * نزدیک	» قرب » قرب
کثیر	»	» چوق * بسیار	» کثرت » کثر
قلیل	»	» آز * کم	» قلت » قل
شهیر	{ فعیل وزننده { اسم مفعول	» شهرت لو . مشهور اولان	» شهرت » شهر
قتیل	کذا	» اولدیرلمش . مقتول اولان	» قتل » قتل
جریح	»	» یاره لشمش	» جرح » جرح
عریف	فعیل وزننده صفت	» معلومانلو عالم و دانا اولان	» عرفان » عرف
حبیب	فعیل وزننده اسم مفعول	» سویلن . محبت اولان	» حب » حب
رسول	فعل	» کوندرلمش اولان	» » » »

سامع	اسم فاعل مفرد	معنای	اشدیجی . دلکچی	مصدرینک وزنی	سمع ماضیسی	سمع
سامعین	اسم فاعل جمع مذکر	»	اشدیجیلر . دلکچیلر	»	»	»
مسموع	اسم مفعول مفرد	»	اشیدیلان نسنه	»	»	»
مسموعات	اسم مفعول جمعی	»	اشیدیلان نسنه لر	»	»	»
ضارب	اسم فاعل مفرد مذکر	»	دو کیچی . اورچی برار	»	ضرب	ضرب
ضاربة	»	»	دو کیچی برعورت	»	»	»
مضروب	اسم مفعول مفرد مذکر	»	دو کیش برار	»	»	»
مضروبه	»	»	دو کیش برعورت	»	»	»
ساکن	اسم فاعل مفرد مذکر	»	حرکتده اولوب حالی اوزره گطوران	»	سکون	سکن
سکان	ساکنک جمعی	»	ساکنلر . ساکن اولنلر	»	»	»
سکنه	کذا	»	معناه ایضاً	»	»	»
مسکون	اسم مفعول مفرد	»	سکون و آرام اوزره بولنان	»	»	»
زارع	اسم فاعل	»	زراعت ایدن . اکیچی	»	زرع	زرع
زارع	زارعک جمعی	»	اکیچیلر . اهل زراعت اولنلر	»	»	»
مزروع	اسم مفعول مفرد	»	اکلش . زرع اولنان نسنه	»	»	»
مزروعات	مزروعک جمعی	»	اکلش اولان نسنه لر	»	»	»
غالب	اسم فاعل مفرد مذکر	»	زور و قوت ایله اوست اولان	»	غلبه	غلب
غالبون	اسم فاعل جمع مذکر	»	غالب اولنلر . اوست کلنلر	»	»	»
غالبین	»	»	معناه ایضاً	»	»	»
مغلوب	اسم مفعول مفرد	»	دیکیلن . برینک قوتی آلتده گالمش اولان	»	»	»
مغلوبین	جمع مذکر	»	مغلوب اولنلر	»	»	»
آمر	اسم فاعل مفرد	»	امرایدن . بیوران	»	امر	امر
امراء	امیرک جمعی	»	امیرلر دیمکدر	»	»	»
مأمور	اسم مفعول مفرد	»	آمر طرفندلر بر خصوص الجراسنه تعیین اولنلش اولان	»	»	»
مأمورین	مأمورک جمعی	»	مأمورلر	»	»	»
صابر	اسم فاعل مفرد	»	قاتلنن . صبر ایدن	»	صبر	صبر
صابرین	جمع مذکر	»	صابرلر . صبر ایدیچیلر	»	»	»

ایکدجی درسک حلی


مصدرینک وزی اخذ ماضیسی اخذ	معنای آییجی	اسم فاعل مفرد	اخذ
» » » »	آنان اخذ اولنان	اسم مفعول	مأخوذ
اکل » اکل » اکل	یجی . اکل ایدن	اسم فاعل	آکل
» » » »	اکل اولنش	اسم مفعول	مأکول
قطع » قطع » قطع	کسیجی	اسم فاعل	قاطع
» » » »	قاطعلر . کسیجیلر	جمعی	قاطعک جمعی
» » » »	کسکش . قطع اولنش	اسم مفعول مفرد	مقطوع
سؤل » سؤل » سؤل	صوریجی سؤل ایدیجی . دینلجی * کدا	اسم فاعل	سائل
» » » »	سائلردینلجیلر * کدالر	جمعی	سائلک جمعی
» » » »	سؤل اولنور اولان	اسم مفعول مفرد	مسؤل
رغب » رغب » رغب	رغب ایدیجی * آرزو ایدیجی	اسم فاعل مفرد	راغب
» » » »	رغب اولان	اسم مفعول	مرغوب
بعث » بعث » بعث	بعث اولنان . کوندربیلن	اسم مفعول	مبعوث
رجع » رجعت » رجع	کیرو دونیجی . و متعلق اولان	اسم فاعل	راجع
طهر » طهارت » طهر	تمیز * پاک اولان	فاعل وزنده . صفتدر	طاهر
نظر » نظارت » نظر	نظارت ایدیجی . باقیجی	اسم فاعل مفرد	ناظر
» » » »	ناظر لر . نظارت ایدنردیمکدر	جمعی	ناظرک جمعی
» » » »	کورلمش . نظر اولنش	اسم مفعول مفرد	منظور
کتاب » کتاب » کتب	یاز یجی برار	اسم فاعل	کاتب
» » » »	کاتب لر دیمکدر	جمعی	کاتبک جمعی
» » » »	بعناه ایضاً	کدا	کتبه
» » » »	یاز یجی رعورت	اسم فاعل مفرد مؤنث	کاتبه
» » » »	کاتب لر یاز یجی عورت لر دیمکدر	کاتبه تک جمعی	کاتبات
» » » »	وشقه و نیمیقه معناسنده . اسعدر	یازلمش معناسنده . اسم مفعولدر	مکتوب
» » » »	مکتوب لر * نامدر دیمکدر	مکتوبک جمعی	مکتایب
دخول » دخول » دخل	کیر یجی . دخول ایدن	اسم فاعل مفرد	داخل

ولادت	مصدر	سعادة	وزنده	معناسی	طوغمق .	طوغرمق	ماضیسی	ولد
فتح	قتل	»	»	»	»	»	»	فتح
سکوت	دخول	»	»	»	»	»	»	سکت
نظم	قتل	»	»	»	»	»	»	نظم
رفع	»	»	»	»	»	»	»	رفع
طلب	فَعَلَ	»	»	»	»	»	»	طلب
قرائت	درایت	»	»	»	»	»	»	قرأ
لبس	شغل	»	»	»	»	»	»	لبس
ضرب	قتل	»	»	»	»	»	»	ضرب
کسر	»	»	»	»	»	»	»	کسر
نهب	»	»	»	»	»	»	»	نهب
لمس	»	»	»	»	»	»	»	لمس
سمع	»	»	»	»	»	»	»	سمع
نظر	طلب	»	»	»	»	»	»	نظر
کسب	قتل	»	»	»	»	»	»	کسب
ظهور	دخول	»	»	»	»	»	»	ظهور
ظهورات	ظهورک	جمعی	»	»	»	»	»	»
فتوحات	فتحک	»	»	»	»	»	»	»
شکایات	شکایتک	»	»	»	»	»	»	»
خصوصات	خصوصک	جمعی	»	»	»	»	»	»

اخذ	اکل	حرق	قطع	طبخ	قلع	سؤال
خلاص	دفن	هدم	صبر	فرش	نسج	لعب
جمع	مدح	خلق	فکر	رغبت	ضمان	فرح
بعث	وزن	امر				

برنجی درسک حلی

علم	مصدر فسق و زنده	معناسی	بیلک . بلیکج * دانش	ماضیسی علم
کتابت	» درایت	»	یازمق و یازمق علمی	» کتب
قعود	» دخول	»	اوطورمق	» قعد
شرب	» شغل	»	ایچمک * نوش ایتمک	» شرب
عمل	» طلب	»	یایمق . ایش * کار	» عمل
ربط	» قتل	»	باغلقق * بند ایتمک	» ربط
وصول	» دخول	»	ایرمک . ایرشمک	» وصل
وصلت	» نصرت	»	ماشق معشوقه به قاوشمق	»
شفاعت	» سعادت	»	دیلک ایتمک	» شفیع
نسیان	» فعلان	»	اونتمق * فراموش ایتمک	» نسی
رکوب	» دخول	»	بتمک * سوار اولمق	» ركب
نزول	»	»	ایتمک	» نزل
سرق	» نشدت	»	{ چاللق . برنسنه بی صا حبدن خبر سزاللق	» سرق
موهبة	» محمده	»	احسان و عطا * بخش	» وهب
رجعت	» نشدت	»	کیرودونمک عودت ایتمک	» رجوع
رجوع	» دخول	»	بمعناه ایضاً	»
کذب	» فسق	»	یلان سونمک یلان * دروغ	» کذب
زرع	» قتل	»	تخم اکک	» زرع
حصاد	» ذهاب	»	اکین بچمک	» حصد
دخول	» فاعول	»	کیرمک	» دخل
حفظ	» فسق	»	صاقلق . کوزتمک از برلمک	» حفظ
سبقت	» رجعت	»	ایروچمک	» سبق
کبر	» فسق	»	{ بیوک اولمق و بیوکک صا توب کندوی بکتمک نخوت	» کبر
نشر	» قتل	»	یایمق . طاغتمق * فاش ایتمک	» نشر



مفتاح الدرس

بسم الله الرحمن الرحيم

❖ اخطار ❖ درون کتابده صره سیهله ترتیب اولنان درس لک جامع اولدیغی کله ردن هر هانکی سنک حلنده مبتدی لجه کوچک چکیلور و یاشبهه ایدی لور ایسه اشبو مفتاحه مراجعت اولنه رق حل مشکل اولنور .

مثلا اوچنجی درسک باشنده بولنان (مکاتب) و (مکاتب) ک نه نوع کله اولدق لری ومعناری نه ایدوی بیلنه مدیکی و یا بیلنو بده قلب قوت ایدی له مدیکی صورتده مفتاحده او درسک حل ی بولنه رق دفع شبهه ایدی لور .

برده بومفتاحده ممکن مرتبه کله لک معانی مختلفه سی بیان اولندیغی کبی هممعنا اولان کله لر بر نقطه ایله تفریق اولنه رق کوسترلش ومعنای ایراد اولنان کله نک بعضاً فارسیده مترادفی اولان کله دخی بیلنوب او کر نلک ایچون اولنه بریلدی ز وضعیله اک صوک اوله رق یازلشدر .

مثلا (مکتوب) کله سنک معنای اصلیمی اولان « یازلش » لفظی ذکر اولندقدن صکره اره سنه بر نقطه وضعیله معنای دیکری بولنان « شقه » « نطقه » کلتین مترادفتینی وبعده فارسیده مترادفی اولان (نامه) کله سی یازیله رق اولنه بریلدی ز اشارتی قولشدر .

مفتاح

دنیایی یا قوب یا ندر یچی اولان	»	دنیای	دنیایی یا قوب یا ندر یچی اولان
دنیایی ضبط ایدیچی اولان	»	دنیایی	دنیایی ضبط ایدیچی اولان
عبرت کوستریچی	»	عبرت	کوستریچی
برسنه نك قدر و حیثیتی بیلوب اكا كوره معامله ایدر اولان	»	قدر دان	برسنه نك قدر و حیثیتی بیلوب اكا كوره معامله ایدر اولان
بعناه ایضاً	»	قدر شناس	بعناه ایضاً
کاتب • یازیچی	»	قلزن	کاتب • یازیچی
بعناه ایضاً	»	قلکش	بعناه ایضاً
قار او پناهیچی اولان	»	قار باز	قار او پناهیچی اولان
قناعت ایدیچی و اهل قناعت اولان	»	قناعتکش	قناعت ایدیچی و اهل قناعت اولان

❖ فائده ❖ اکثریسی مصدر اولوق اوزره بعض کلمات عربیه او اخرینه دخی « کاه »
 « ستان » اداتلری علاوه سیله محل و مکان معناسی منفهم اولور • مثال :

معبد کبی	فارسی	معنی	عبادته تخصیص اولنان مکان	عبادتگاه
»	»	»	محل قتل	قتلگاه
»	»	»	محل جمعیت	جمعیتگاه
»	»	»	عبادته و نمازه مخصوص اولان محل	سجده کاه
»	»	»	مزارلق	قبرستان



فرحلو	»	»	سویٹک * سوئج * مسرت	فرحناک	»	»
غضب	»	»	دارلق * غضبه کک	غضیناک	»	»
غصه	»	»	قلبه عارض اولان صقندی	غصه ناک	»	»
کرم	»	»	انعام و عنایت و احسان ایتمک	کرمکار	»	»
ظلم	»	»	اذیت و جور و جفا ایتمک	ظلمکار	»	»
مرحمت	»	»	برسنه ناک حالته آجوب برحم (و شفقت ایتمک)	مرحمتکار	»	»
خدمت	»	»	خدمت ایتمک	خدمتکار	»	»
عبادت	»	»	قوللق ایتمک	عبادتکار	»	»
جلوه	»	»	محبوبه ناک بعض کونه دریا (و سامان سوز حرکتی)	جلوه کر	»	»
عشوہ	»	»	محبوبلری پیننده جولان ایدن ناز و ادا عشوہ کر	عشوہ ایدیمی	»	»

و بعض کلمات عربیه و اواخرینہ فارسیدن امر حاضر مفرد صیغہ سی علاوہ سیلہ و صف ترکیبی اولوب (ایدیمی) (ایدر اولان) معناری مراد اولن سورکه بونوع و صف ترکیبیلر لسان ترکیده کثیر الاستعمالدر . مثال :

حکمدار	»	»	بمعنی پادشاه * حاکم * حکم ایدر اولان
حق بین	»	»	حق و عدالته رعایت و امثال ایدیمی اولان
حق شناس	»	»	حق طانیوب تسلیم ایدر اولان
حصه دار	»	»	حصه اخذ ایدیمی اولان
حسرتکش	»	»	حسرت چکیچی
حرف انداز	»	»	سوز آنجی
جوهر فروش	»	»	جوهر جی * جواهر صاتیچی
صفا بخش	»	»	صفا و یریمی . دفع کدر ایدیمی اولان
صدر نشین	»	»	مجلسک معتبر محلنه او طورر اولان رتبه سی و مسندی عالی اولان
ضیا پاش	»	»	ایدنلق ضیا صاچیچی * ضیا و یریمی اولان
ضیا کستر	»	»	بمعناه ایضاً
طلبدار	»	»	طالب استیچی . استکلو اولان

دعوانك فتوانك متوفانك	} اضافت فتوایی	دعوائی
		فتوایه
		متوفایه
		دعوايه
		مفعولیت
		کبی

✽ اخطار ✽ اضافتک نهایت درده قدر تعددی جائز اولوب زیاده سی مخل فصاحت عد اولنور و بو مثل اولره تابع اضافات دینور .

اصدقایی	بندکان	سلطنت	سینه
جریده	رسمیه	دولت علیه	عثمانیه
			کبی

✽ وصف ترکیبی ✽

(وصف ترکیبی) ایکی کلاهنگ برلشمسندن حصوله کلان برصفتدر کرچه بو وصف ترکیبی یا خود تعبیر آخر له صفت مرکبه فارسیه مخصوص ایسه ده فقط برطاقم کلمات عربیه ننگ دخی بعض کلمات و ادوات فارسیه ایله برلشه رک «وصف ترکیبی» و «یا صفت مرکبه» نامیله لسان ترکیده استعمال اولتمقده بولندیغی مشهور اولدیغندن بو بابده مبتدیلره برنبده جک معلومات و یرمک امل و مطالعه سیله بوجه زیر بر قاج مثالی درج و تز بیر و معانی و طریق اعمال و ترکیب لرینه دائر بعض افادات و اخطارات ذکر و تحریر اولنمشدر .

شویله که : زبان فارسیده علامات صفت اولان (مذ) (کین) (ناک) (کار) (کر) اداتلری اکثری مصدر اولوق اوزه بعض کلمات عربیه او اخرینه علاوه ایدلدیکی صورتده صفت مرکبه اولوب (لو) (ایدیجی) (ایدر اولان) معناری مراد اولنور . مثال :

فانده	یعنی از هر جهت قزانلوب تحصیل اولنان نسنه فائده مند صفت مرکبه بمعنی فائده لو
درایت	» عقل * ذکا * فطانت درایت مند * * درایتلو
فضیلت	» برنسنه ناک سائر نسنه دن هرجه تله فضیلت مند * * فضیلتلو
	(مرجح اولسنه باعث اولان کیفیت
غم	» حزن . کدر * * غمکین * * غملو

انشاء	جدید	»	یکی انشا
الجاه	وقت وزمان	»	وقت وزمانك جبری وناچار قیلمی
ابتداء	کتاب	»	کتابك ابتداسی باشلانغجی

❖ تنبیه ❖ کړك عربی وکړك فارسی « واو » ویا « الف » ایله منتهی اولان کله لړك قاعده فارسیه اوزره اضافت ووصوفیتلری حالنده آخرینه بر « یای مکسوره » علاوه قلنور . مثال :

آرزوی	خالصانه	بمعنی	خلوص قلب ایله استک
هدوی	دولت	»	دولت دشمنی
کیسوی	دلبر	»	کوزلك صاحپی
عصای	موسی	»	موسی علیه السلامك عصاسی
کسداي	وقت کبی	»	وقتك کداسی

❖ فائده ❖ (دعوی) (فتوی) (متوفی) کبی « یای مقصوره » ایله منتهی اولان کله لړك دخی قاعده فارسیه اوزره اضافت ووصوفیتلری حالنده یای مقصوره لرینك کسر یله ما قبله برالف علاوه ایدیلور . مثال :

دعوای	مذکورہ (*)	بمعنی	ذکر اولنان دعوی
دعوای	حاکم	»	حاکمك دعواسی
فتوای	مسروده (*)	»	سردویان اولنان فتوی
فتوای	مفتی	»	مفتینك فتواسی
متوفای	مشار الیه کبی	»	وفات ایتمش اولان ذات

❖ تنبیه ❖ کلمات آنفء مسرودهك قاعده ترکیه اوزره اضافت وفعالیتلری تقدیرنده یای مقصوره لری الفه تحویل اولنور . مثلا :

(*) دعوی فتوی مثالوالف مقدره متاننده « یای مقصوره » ایله منتهی اولان اسملر مؤنث اعتبار ایدلدیکندن بونلره صفت واقع اولمش اولان « مذکورہ » و « مسروده » لفظلری لاجل المطابقت تأیث ایدلمش و « حاکم » و « مفتی » کله لری ایسه مضاف الیه بوندقلرندن مطابقت ایتدیرلماشدز

مفتری مومی الیه
مدعی عمومی کبی

✽ اخطار ✽ (اقامه) (مراجعه) وسائر لری مثللو دائماً عربیده
« تایی کرد » ایله یازیلان کله لریک « تایی کرد » لری کتابت عثمانیه ده بعضاً « تایی
طوبیله » و بعضاً « های رسمیه » یه مقلوب اوله رق استعمال اولندیغندن (اقامه)
و (مراجعه) کله لری محلیله کوره « اقامت » « اقامه » « مراجعت »
« مراجعه » دیو تحریر و تلفظ اولنور .

اشته بونوع کله لری شق اول اوزره بولنه رق قاعده فارسیه جه موصوف و یا
مضاف اولدق لری حالده تار ی التندیالک ز بر « کسره » و شق ثانی اوزره بولندق لری
صورته های رسمیه لری اوزرینه بر « همزه مکسوره » وضع اولنور مثال :

اقامت	زید	بمعنی	زیدک اقامتی
اقامه	دعوی	»	دعوی ایتک
مراجعت	ناس	»	ناسک یعنی اهالینک مراجعتی
مراجعت	عظیمه کبی	»	بیوک مراجعت واستشاره

✽ تنبیه ✽ « رجاء » « دعاء » « اعطاء » وسائر لری مثللو عربیده « واو » و « یا » دن
مقلوب « همزه » ایله « و علماء » « هدایاء » مثللو « همزه عارضه » ایله منتهی اولان
و « انشاء » « اجزاء » « ابتداء » کبی مهموز الاصل بولنان کله لری « همزه لری
عبارات ترکیه ده اکثریاً محذوف حکمینده طوبیله رق بلا همزه یازیلور بو کله لردن
قسم اول اوزره بولنان لریک قاعده فارسیه جه اضافت و موصوفیت لری حالنده همزه
محذوفه لریته بدل بر « یای مکسوره » و قسم ثانی اوزره یعنی مهموز الاصل اولن لریک
همزه لری عودت ایدرک التنه بر « کسره » وضع اولنور مثال :

رجای	عفو قصور	بمعنی	قصورینک عوبنی نیاز ایتک
دعای	ابوین	»	اناو بابانک دعاسی
اعطای	مبلغ	»	اچدنک ویرلمسی
هدایای	نقیسه	»	نقیس و کوزل هدیه لر

(ال) علاوه اولنوب مضاف « اوتره » اوقنور و بوکا (اضافت عربیه)
دینور « شیخ الحرم » « بیت الحزن » « دار الفنون » کبی .

تذیه * مضاف الیهک مضاف الیه تذکیر و تأنیت و جمعده مطابقتلری
مشروط دکلدلر یعنی بریسی مذکر دیکری مؤنث بریسی مفرد و دیکری جمع
اوله رق ورود ایدیلور مثلا

« تسخیر قلعه » « هجوم عساکر » « فرار اشقیاء » « دارالمعلمین » کبی

خطار * قاعده فارسیه جه اضافت یعنی کله نک صوت حرفی اسره
اوقنورق دیکر بر کله یه کرم مضاف و کرم موصوف اولسی آنجق عربی و فارسی
کله ره مخصوص اولوب ترکیده جائز دکلدلر . مثلا

بحر سفید مقامنده اضافله دکز سفید ذیله من

یدع الیکزه » » ال عالیکزه »

خانه دولتکز » » او دولتکز »

قط « افندی مومی الیه » « اوطه مذکور » « چاکمجه کبیر » « برکوی شخصی »
« پولتیقه عمومی » کبی بعض ترکی ولسان فرانسویدن مأخوذ کله لر غلط
مشهور اوله رق اضافله قوللائیقده در .

فائده * « های رسمیه » و « یاه » ایله منتهی اولان کله لر قاعده فارسیه جه
موصوف و یا مضاف بولندقری حالده حرف اخیرلری اوزرینه بر « همزه »
مکسوره « وضع و علاوه قنور » . مثلا :

تذکره سامیه

هدیه بییه

نامه شریف (نامه و قرائتخانه کله لر ی فارسی اولدقلری جهتله صفتلری

عمومی) اولان شریف و عمومی لفظلرینک مطابقتلری جائز دکلدلر

اضاعه وقت

✽ مضاف — مضاف الیه ✽

✽ فائده ✽ بر کله نك حرف اخیری کسره ایله اوقته رق دیگر بر کله یه ربط ایلمسینه (اضافت) (✽) و بو وجهه مربوط اولان کله لرك برنجیسنه (مضاف) و ایکنجیسنه (مضاف الیه) دینور اطاعتِ عبد کی

✽ تنبیه ✽ اضافت ایکی نوع اولوب بری «اضافت لامیه» و دیگر «اضافت بیانیه» در .

(اضافت لامیه) ترکیده مضاف الیهك آخرینه «صاغر کاف» علاوه اولوب نسبت و تملك و اختصاص معناسنی افاده ایدر . مثلا :

کلام خدا	بمعنی	جناب حق کلامی
اطاعت عبد	»	قولک اطاعتی
هزیمت دشمن	»	دشمنک بوزیلوب طاعلمسی
جمعیت عسکر	»	عسکرک جمعیتی کی

(اضافت بیانیه) ترکیده مضاف الیهك آخرینه صاغر کاف علاوه اولوب مضاف الیه مضافک نوع و جنسنی بیان و ارائه ایدر .

مثلا (خاتم فضه) کی کوش بوزک دیمکدر ایمدی بورا ده مضاف الیه اولان «فضه» مضاف اولان «خاتمک» جنسی کوش اولدیغنی بیان ایتشدر .

✽ تنبیه ✽ قاعده ترکیه اوزره اضافنده (مضاف الیه) اول و (مضاف) صکره کلور مثلا (اطاعت عبد) ترکیبنده مضاف بولنان «اطاعت» کله سی مضاف الیه اولان «عبد» دن اول قونلدیغنی حالده اضافت ترکیه اوزره (عبدک اطاعتی) دینور که مضاف الیه مضافدن اول بولنور .

✽ تنبیه ✽ ایکیسیده عربی اولوق شرطیله بعضاه مضاف الیه حرف تعریف دینلان (✽) بو کی اضافنده (قاعده فارسیه جه اضافت) دینور .

تنبیه * موصوفک آخرینده ادوات ترکیه دن برشیء و یاصفتک آخرینده ادات خبر اولان (در) لفظی بولنور ایسه صفت ایله موصوف بیننده مطابقت ارائلز . مثلاً :

مجازاتى شدید	دینور	مجازاتى شدیدہ	دینلز
افکارى باطل آدم	»	افکارى باطلہ آدم	»
شو جبال مرتفع در	»	شو جبال مرتفعہ در	»

وکذا صفت موصوفدن اول بولنور ایسه ینه مطابقته رعایت اولمز . مثلاً :

مهم مواد	دینور	مهمہ مواد	دینلز
مستعجل امور	»	مستعجلہ امور	»

اختطار * صفت ترکی کله اولور ایسه دائماً موصوفدن اول کلور مثلاً :
جسر کبیر مقابلنده بیوک کپری یا خود بیوک جسر دینور
خانه جدید » یکی او » یکی خانه »

فقط صفت موصوفه خبر واقع اولور یعنی صفتک آخرینه ادات خبر اولان (در) لفظی قوللق لازمکلور ایسه اولوقت صفت موصوفدنصکره کلور مثلاً
شو کپری بیوکدر شو او یکیدر کبی

فأده * بعضاً برکله یه ایکی صفت واقع اولوب صفت ثانیه بی برنجیسنه ربط ایتمک ایچون صفتین میانده حرف طائف تعبیر اولنان بر (و) کتوریلور که اولکینک آخرینی مضموم قیلهرق کندوسی تلفظ اولمز . مثلاً

« کلام فصیح و بلیغ » کبی بومثالده کلام کله سنک صفتلری اولان فصیح و بلیغ لفظلرینک مابینه کتورلمش اولان « و او عاطفه » لفظاً قرأت اولنیموب آنجق فصیح کله سنک آخرینی مضموم ایلر .

وبعضاً دخی صفتین میانده « و او عاطفه » کتورلیبوب صفت اول کسره ایله او فنور دولت علیه عثمانیه کبی

تذکره — سامیه » صدارت ویاباش وکالت مقام سامیسندن یازیلان
 تذکره دیمکدر
 قرعه — شرعیه » شرعشریفه موافق اولان قرعه

فقط « نعت » « وقت » « بیت » « صیت » کبی تائی الاصل اولان
 یعنی « تا » لری عارضی اولمیوب کندولرینک ماده اصلیه لرندن بولنان
 کله لر مؤنث اعتبار اولنه مدقلرندن بو مثللو کله لره کتور یلان صفتلر مذکر اولور

موصوف — صفت

نعت — شریف بمعنی مدح پیغمبری . مدحیه
 وقت — معین » تعیین اولنان وقت
 بیت — مذکور » ذکر اولنان بیت
 صیت — عالی » عالی نام و شهرت

✽ اخطار ✽ فارسیده مذکر و مؤنث مساوی اولدیغندن « چاره »
 « نامه » کبی های رسمیه ایله منتهی اولان کله لره مؤنث نظر یله
 باقیله میوب بو مثللو لره بعضاً الفاظ عربیه دن کتور یلان صفتلرک
 مطابقتلری جائز اوله میه جنجی کبی بعضاً کلمات عربیه یه صفت واقع
 اولان فارسی کله لرینک دخینه مو صو فلر یله مطابقتلری خلاف
 قاعده در . مثلاً :

عربیده امرک جمعی اولان « امور » کله سنه فارسیدن صفت اوله رق کتور یلان
 (شهندر) لفظی کل جمع مؤنث قاعده سنه تطبیقاً لاجل المطابقت تأنیث
 ایدیله راک « امور شهندریه » دینله میوب بلامطابقت (امور شهندری) و کذا
 چاره » و « نامه » کله لرینه عربیدن صفت اوله رق کتور یلان « حاجل »
 و « شریف » کله لر یه تأنیث ایدیله راک « چاره حاجله » « نامه »
 شریفه « دنیلسی جائز اوله میوب (چاره حاجل) (نامه شریف)
 دیو تحریر و تلفظ اولنور .

حرمین شریفین بمعنی حرم شریف (مکہ مکرمہ ایلہ مدینہ منورہ دیکھو)
معلمان مرقومان » ذکر اولئان ایچی معلم
موصوف جمع اولدییچون صفتی دخی جمع اوله رق کتورلدیکنه مثال :

موصوف — صفت

وکلائی — فحام } بمعنی بادشاه طرفدن امور دولتک اداره کلیه سنه
تعیین بیوریلان ذوات عالیقدر

فقرا — صابرین » صبر ایدیچی فقیرلر

کفار — مشرکین » جناب اللهک وحدانیتنی انکار ایدوب شرک
(قوشان کافرلر)

موصوف جمع اولدیغندن لاجل المطابقه صفتی تأیث ایلدیکنه مثال :

موصوف — صفت

افعال — مذمومه بمعنی ذم و تقییح اولئان فعللر

حرکات — مقبوله » قبول و پسند ایدیلان حرکتلر

اوصاف — جبيله » کوزل و ایو اولان صفتلر

اخلاق — حیده » مدحه شایسته و سزاور اولان خویر و طبیعتلر

اطوار — حسنه » ایو و کوزل اولان طورلر و اوضاع حرکات

تأییه * فی الاصل مؤنث اولیوب عارضی اوله رق « تایی کرد » یا

« تایی طریل » و یا « های رسمیه » ایله منتهی اولان عربی کلملر مؤنث اعتبار

ایلمکده اولدیغندن بومثلولره کتوریلان صفتلر دخی لاجل المطابقت تأیث

ایدیلمور . مثلا

موصوف — صفت

دولت — عثمانیه بمعنی عثمانلی دولتی

نظارت — جلیله » اولو و عظیم و جلیل اولان نظارت

مطالعه — سقیمه » یا کاش مطالعه

مجازاة — شدیدیه » شدید و سرت جزا

ایله تلفظ اولنور مثلا « نبی ذیشان » « قرآن عظیم » « انجیل شریف » کبی اشته :
 بواجب مثلاً لده صفت اولان (ذیشان) لفظی موصوفی (نبی) نك شان وشهرت
 صاحبی اولدیغنی و (عظیم) لفظی (قرآن) لک عظمتنی بیوک لکنی و (شریف)
 لفظی انجیلک شرافتنی وصفو بیان ایدر لر .

✽ اخطار مهم ✽ ایکسیده عربدن اولان صفت ایله موصوفک تذکیر
 و تأنیث و تشبیه و جمعه بر برینه مطابقتی مشروطدر یعنی موصوف مذکر ایسه
 صفتکده مذکر مؤنث ایسه صفتکده مؤنث تشبیه ایسه صفتکده تشبیه و یا جمع
 ایسه صفتک دخی جمع اوله رق کلسی الزمدر . فقط کل جمع مؤنث قاعده
 سنه توفیقاً موصوفی جمع اولان صفت اکثر وقت مؤنث قلنه رق مطابقت
 ایتدیر بلور .

موصوف مذکر اولدیغیچون صفتی مذکر اوله رق کلدیکنه مثال :

موصوف —	صفت	
معلم —	مرفوم	بمعنی ذکر اولان معلم
لباس —	جدید	یکی روبه جامه
طفل —	ماقل	عقلو چوجوق
خلق —	حسن	کوزل خوی

موصوف مؤنث اولدیغیچون صفتی مؤنث اوله رق کلدیکنه مثال :

موصوف —	صفت	
فائده —	عظیمه	بمعنی بیوک منفعت و فائده و کار
محبوبه —	مرغوبه	» رغبت و ارزو اولنان محبوبه سوبلن عورت
معشوقه —	مدوحه	{ شایان مدح و ثنا اولان معشوقه یعنی عشق (و محبت اولنان خاتون)

موصوف تشبیه اولدیغیچون صفتی تشبیه اوله رق کتورلدیکنه مثال :

- منصف » « انصاف ایدیی منصفانه « اهل انصافه یاقیشور »
 مکدر » « غم و کدر و اندوه و دوجار اولان مکدرانه « مکدره لایق و یاقیشور »
 مستقیم » « طوغری و استقامت صاحبی اولان مستقیمانه « مستقیمه لایق و یاقیشور »

❖ فائده ❖ اصلی و ذو زیاده بعضی تاسر مصادرا یله اسم فاعلر واسم مفعولر و صفتلرک و اخرینه منون اوله رق بر « الف » و مصادر تاسیه ننگ اخرینه دخی « تنوین الفتح » علاوه سیله « حال » یعنی ترکیجه ده (اوله رق) یا (اولق اوزره) معناری مراد اولنور . مثال :

- | | | | | |
|--------|-----------------------------------------------|---------|------------------------------|-------|
| لطف | بمعنی کرم نوازش ایله معامله ایتمک | لطفاً | لطف و کرم اولق اوزره | دیکدر |
| کرم | « طایبنا بلق و احسان | کرمأ | کرم و احسان اولق اوزره | » |
| حامل | « طاشیجی | حاملأ | حامل اولدیغی حالده | » |
| مقتول | « قتل ایدلمش | مقتولأ | مقتول اوله رق | » |
| احسان | « ایلک و مروت ایتمک و بخش و عطا ایلنک | احسانأ | احسان اوله رق | » |
| تعظیم | « بیلک عدا ایدوب مرعی و مکرم طوتمق | تعظیماً | تعظیم و تکریم اولق اوزره | » |
| مرحمت | « مخلوقک در دلرینه آجیوب قورنار مغه سعی ایتمک | مرحمة | مرحمت اولق اوزره | » |
| مکافات | « ادمک صنع و فعلنه مقابل عوض و بدل و یرمک | مکافأة | مکافات اوله رق | » |
| رذیل | « دون و محقر و رسوای اولان | رذیلأ | رذیل و رسوای اوله رق | » |
| شهید | « دینی ایچون قتل اولنان | شهیدأ | شهید اوله رق | » |
| منفرد | « انفراد اوزره بولنان یا لکن اولان منفردأ | یا لکن | اوله رق یا لکن اولدیغی حالده | » |

— ❖ فصل پنجم ❖ —

❖ صفت — موصوف . و مضاف — مضاف الیه . و وصف ترکیبی بیاننده در ❖

{ صفت — موصوف }

❖ فائده ❖ بر اسمک حال و نوعیتنی یعنی نصل اولدیغنی بیلدیرمک ایچون کتور یلان لفظه صفت و اول اسمه دخی موصوف دینوب حرف اخیری کسره

مذکر ایسه « مشارالیه » (۱) (مومی الیه) و مؤنث ایسه « مشارالیهما » (مومی الیهما) و ایچی شخص مذکر و یا مؤنث ایسه (مشار الیهما) (مومی الیهما) ایکیدن زیاده شخص مذکر ایسه (مشار الیهم) « مومی الیهم » مؤنث ایسه (مشار الیهن) (مومی الیهن) دینلور لکن لسان عثمانیده (هن) لفظی مستعمل اولدیغندن و جعلر مؤنث حکمه طولدیغندن آنک یرینه (ها) قوللانیلوب « مشارالیها » (مومی الیها) دینور .

✽ اخطار ✽ مفرد تشبیه جمع ضمیر غائبی اولان اشبو «ه» «هما» «هم» «هن» ک ماقبلری مکسور و یا خود «یای» ساکنه اولدیغی تقدیرده ضمائر مذکور کسره ایله و جهتینک ماعداسنده یعنی ماقبلری مفتوح و یا مضموم و یا خود ساکن اولدیغی حالده ضمه ایله قرائت اولنور .

کسره یه	مثال	علی حاله	علی حالهما	علی حالهم	علی حالهن
یای ساکنه یه	»	علیه	علیهما	علیهم	علیهن
فتحه یه	»	معه	معهما	معهم	معهن
ضمه یه	»	اصله	اصلهما	اصلهم	اصلهن
ساکنه	»	عنه	عنهما	عنهم	عنهن کبی

✽ فائده ✽ اصلی و ذوز یاده ده بعض اسم فاعلار ایله اسم مفعولر و صفتک اوخری نه زبان فارسیده مستعمل (آنه) لفظی علاوه سیله فارسیجه صفت یایله رق « یاقیشور و مناسب » معنارینی مفید اولدقوری و بونلرک ارتق فارسی صفتلری عد و شمار اولندقوری اخطار اولنور . مثال

عاقل	عربی یعنی	دوشین و عقلو اولان	عقلانه فارسی	عاقله یاقیشور و مناسب اولان
عاشق	»	عشق و محبت ایدن	عاشقانه	عاشقه لایق و مناسب »
حقیر	»	قدرو اعتباری اولمایان	حقیرانه	حقیره لایق و مناسب »
محزون	»	حزنلو مکدر و متالم اولان	محزونانه	محزونه لایق و مناسب »
مجنون	»	دلورمش دلی آشفته اولان	مجنونانه	دلورمش آدمه یاقیشور »

(۱) مشارالیه منحصرأ مناصب رفیعه ده بولنان ذوات کرام ایچون (مومی الیه) جمیع ناس ایچون دینور .

لدالتحقیق » تحقیق اولندقدده . تحقیقنده
 لدی الحواله » حواله اولندیغنده . حواله اولندیغی وقت »

﴿ فائده ﴾ لسان ترکیده « صاحب ومالك » معناسنی مفید اولان (ذوی)
 و (ذی) عربی لفظلری اسمای مفرده وجملری اولان (ذوی) دخی
 جعلر اوزرینه داخل اوله رق استعمال اولنور . مثال :

ذیشرف	بمعنی	شرفلی صاحب شرف اولان	دیمکدر
ذیعقل	»	صاحب ومالك عقل اولان	»
ذوالجلال	»	صاحب قدر و شان عظمت اولان	»
ذیروح	»	جانلی . صاحب روح اولان	»
ذوالجناحین	»	ایکی قنادلی * ایکی طرفلی اولان	»
ذوی الاشراف	»	صاحب شرافت اولنور	»
ذوی العقول	»	عقل و ادراک صاحبی اولنور	»
ذوی الارواح	»	روح و حیات صاحبی اولنور	»

— ایکنجی فصل —

اواخر کلامه لاحق اولان ضمائر ایله بعض ادوات و حروفائی شاملدر

﴿ تنبیه ﴾ لسان ترکیده عربی ضمیر لردن یالکز ضمیر شخصینک غائبلری
 استعمال اولنور .

(ضمیر غائبلر) اسمی و ذکر میسبوق اولوب کنندیسی میدانده
 اولیان کسنه بی و یاشیئی کوسترر . انلرده مفرد مذ کرده (ه) مفرد مؤنثه (ها)
 تنبیه لرنده (هما) جمع مذ کرده (هم) جمع مؤنثه (هن) لفظلری اولوب
 اکثریاً (اشارت) ویا (ایما) اولنمش معناسنه اولان (مشار) و (موحی)
 کله لرینک آخرنده (الی) حرف جرینه منضم اوله رق قوللا نیلوب مرجعه
 مطابقت ایدرلر شویله که : بونلرک مرجعی یعنی یوقاروده یکن بر شخص

»	اول . اولك	»	قبل
»	اوست . اوستنده	»	فوق
»	آلت . التنده	»	تحت
»	ارهسى . ارهسنده	»	بين
»	قتنده * ياننده * نزدنده	»	عند
»	وقوعنده * اولنديغنده * اولنديغى وقت	»	لدى

* تشبيه * بونلر دن يالكز « بعد » « قبل » « فوق » « بين » كلهلى اولرينه (ما) علاوه ايدليكى حالده « صوكى » « اوكى » « اوستى » « ارهسى » معناريني مفيد اولهرق منفرد آيىنى ضمائر دن بشقه بركله يه لاحق اولمقزمين استعمال اولنور . والا ساغرلى مثلاو حرف تعريف ايله اوائل كلماته لاحق اولورلر . مثال :

ديمكدر	بعنى	بعد المحاربه
»	چيققدن صكره	بعد الخروج
»	اويله دن صكره	بعد الزوال
»	محاكه دن اول	قبل المحاكمه
»	وصولدن اول	قبل الوصول
»	كيرمه دن اول	قبل الدخول
»	وقتندن اول	قبل الزمان
»	عادتك اوستنده يعنى عادتن خارج وطشره	فوق العاده
»	حدك اوستنده « حددن افزون وزياده	فوق الحد
»	دكر التنده	تحت البحر
»	حفظ التنده « كوزه ديله رك	تحت الحفظ
»	وكلا مياننده	بين الوكلا
»	اهالى ارهسنده . مياننده	بين الاهالى
»	الله تعالى حضر تلى نزدنده	عند الله
»	بعض آدم قتنده	عند البعض
»	ايجابى تقديرنده . ايجابنده	عند الايجاب

»	غیر مقبول	مقبول و دلپسندن اولیان	»	نامقبول
»	غیر مستحق	استحقاقسنز لیاقت و استحقاقی اولیان	»	نامستحق
»	غیر اهل	اهل و ارباب اولیان	»	نااهل
»	غیر تمام	تام و کامل اولیان	»	نامتمام
»	غیر موافق	موافق و او یغون اولیان	»	ناموافق
»	غیر منتهای	صوکی و نہایتی اولیان	»	نامنتھای
»	بلا لزوم	لزومسنز	»	بیلزم
»	بلا معنا	معناسنز	»	بیعنا
»	بلا ایمان	ایمانسنز • دینسنز اولان	»	بی ایمان
»	بلا جواب	جوابسنز	»	بیجواب
»	بلا فائدہ	فائدہسنز * منفعتسنز	»	بیفائدہ
»	بلا قید	قیدسنز	»	بیقید
»	بلا مکان	مکانسنز * محلسنز	»	بیمکان
»	بلا اختیار	اختیارسنز • آرزوسنز • ارادہسنز	»	بی اختیار
»	بلا خبر	خبرسنز	»	بیخبر

❖ تلبیه مهم ❖ فارسی اداتلرینک اکثریسی عربی کلملره لاحق اولور ایسه ده عربی اداتلرینک هیچ بریسی فارسی کلملره لاحق اوله من مثلا فارسیده « خبر » کلمه سنک مقابلی اولان « پیام » لفظنک اولنه « بلا » کتوریله رک « بلا پیام » دینله من سائر ریده بوکا قیاس اولنه

❖ ظروف زمانیه و مکانیه ❖

بونلرک لسان ترکیده کثیر الاستعمال اولنلری بوجه زیر ذکر و تزییر قلمشدر

دیمکدر	صکره	بمعنی	بعد
»	اندن صکره	»	بعده
»	بوندن بویه	»	بعدهما
»	بوندن صکره	»	بعدهذا
»	برمدندن صکره	»	بعده

« غیر منکر » منکر اولیان یعنی انکار ایتیموب تصدیق ایدن
 « غیر ذلک » بوندن بشقه

✽ تنبیه ✽ بعضاً (لا) یه حروف جارهدن (ب) و (غیر) ه کذا
 (ب) و (من) علاوه ایدیلهرک (سز) (اولیهرق) (ایدلزدن • اولزدن)
 معناری منفهم اولور • مثال :

دیمکدر	فأئده سز	بمعنی	بلا فائده
»	تصور سز	»	بلا تصور
»	اجرت سز	»	بلا اجرت
»	حقت سز اولهرق	»	بغیر حق
»	علم و خبری اولیهرق	»	بغیر علم
»	حد اولزدن حدم اولیهرق	»	من غیر حد
»	مأمول ایدلزدن مأمولک غیری	»	من غیر مأمول
»	رسمی اولیهرق	»	من غیر رسم

و بعضاً دخی (غیر) کلهسی ز بان فار سسیده (دن) معنا سنی مفید اولان
 (از) اداتیله استعمال اولنهرق (دن بشقه) معناسنی افاده ایدر مثال

دیمکدر	تسلیم اولناندن بشقه	بمعنی	غیر از تسلیم
»	الناندن بشقه	»	غیر از مأخوذ
»	کیرو قالاندن بشقه	»	غیر از باقی

✽ اخطار ✽ فارسیده ادات نفی اولان (نا) لفظی غیر و (بی) لفظیدخی
 (بلا) مقامنده بعض عربی کله لره لاحق اولهرق استعمال اولنورلر مثال :

غیر محدود کبی	حد و پایانی اولیان	بمعنی	نامحدود
» غیر معقول	عقله یقین اولیان	»	نامعقول

* اخطار * مذکور ادوات تشبیهه دن (چون) (مانند) منحصر آفاری
اسمک اولنه (وش) (آسا) * آخرینه لاحق اوله رق استعمال اولنور .

(۹) (مع) حرف جر یدر که مصاحبت ایچون کلوب (ب) حرف جری
کبی ترکیده (ایله) (برابر) وفارسیده (با) اداتی معناسنی افاده
ایدر مثال :

مع المهنویه	بمعنی	ممنونیتله	دیهدر
مع الافتخار	»	افتخار ایله	»
مع هذا	»	بونکله برابر . هر تقدیر بویله ایسه	»
مع زیاده	»	زیاده سیله	»
مع مافیله	»	بوجله ایله	»
مأ	»	برلکده . برابر اوله رق	»
بارفیق	»	ارقداشله	»

* ادات سلب ونفی *
*

* فائده * لسان ترکیده مستعمل ادات سلب عربی (لا) و (غیر)
لفظلرندن عبارت اولوب «برنجیسی» جوامده ومشتق مندره لاحق اوله رق
(سز) و (یوق) و «ایکنجیسی» مشتقانه داخل اوله رق (دکل) (بشقه)
و (اولیان) معنارینی افاده ایدر مثال :

لا علاج	بمعنی	علاجسز	دیهدر
لاخیر ولاشر	»	خیری وشری یوق	»
لاشیء	»	برشی یوق یعنی هیچ	»
غیر معتقد	»	معتقد دکل یعنی اعتقادی اولیان	»
غیر محدود	»	محدود اولیان	»
غیر معتبر	»	معتبر ومقبول اولیان	»

(*) یالکز «آسا» آداتی ترکی وبعض عربی الفاظی اوآخرینه دخی قونیه بیلور .

فی الجمله حاصل کلام اوزره دیمکدر

(۶) و (۷) « عن » و « من » حرف جر لر بدر که برنجیسی (بعد و مجاوزت) و ایکنجیسی (ابتداء) ایچون کلوب ایکیسینه ترکیده (دن) و فارسیده (از) اداتی معناسنی افاده ایدر اکر مدخولاری حرف تعریف ایله بولنور ایسه اولکینک نونی مکسور و ایکنجیسنک کی مفتوح اوله رق قرائت اولنور واحوال ساثرده ساکن قالور . مثال :

دیمکدر	صاغ جانبدن	بمعنی	عن الیمین
»	درون قلبدن وریادن خالی اولق اوزره	»	عن صمیم القلب
»	اصلندن	»	عن اصل
»	قدیمدن . اسکیدنبرو	»	من القديم
»	اولدنبرو	»	من الاول
»	بوندن صکره	»	من بعد
»	جناب حق طرفندن	»	من طرفاه
»	کذا جناب حق طرفندن	»	از طرف خدا

(۸) (ك) حرف جر بدر که تشبیه ایچون کلوب ترکیده (کی) و (مثلو) و فارسیده (آسا) (چون) (وش) (مانند) ادواتی معناسنی ارئه ایدر مثال :

دیمکدر	اولکی کی	بمعنی	کالاول
»	بونک کی	»	کذا
»	اصل کی	»	کالاصل
»	سابقده کی یعنی سابق کی	»	کافی السابق
»	کونش کی	»	کالشمس
»	کذا کونش کی	»	چون خورشید
»	صو کی	»	مانندآب
»	ای کی	»	ماهوش
»	شکر کی	»	شکرآسا

۴ (علی) حرف جریدر که استعلا ایچون کلوب ترکیده « اوزره » و فارسیده « بر » اداتی معناسنی ارئه ایدر . مثال

دیمکدر	علی حاله	بمعنی	حالی اوزره
»	علی التحقیق	»	حقیقت اولق اوزره . کرچک اولق اوزره
»	علی السویه	»	مساوات اوزره . هب بر اولق اوزره
»	علی التفصیل	»	تفصیل اوزره
»	بر تفصیل	»	کذا تفصیل اوزره

وبعضاً (کوره) معناسنی افاده ایدر مثال :

»	علی روایت	»	بر روایت کوره
»	علی کلا التقدرین	»	اشبو ایکی تقدیردن هر برینه کوره
»	علی مراتبهم	»	رتبه و درجه لرینه کوره
»	بناء علی هذا	»	بوکا کوره
»	علی قدر الطاقه	»	کوج و طاقت یتدیکی قدر . طاقتنه کوره

وبعضاً دخی (ظرفیت) معناسنی ارئه ایدر . مثال :

»	علی الصباح	بمعنی	صباحلین یعنی صباح وقتی
»	علی الدوام	»	دائماً « هر زمان

۵ (فی) حرف جریدر که ظرفیت ایچون کلوب ترکیده (ده) (ایچنده) و فارسیده (در) (اندر) اداتی معناسنی افاده ایدر . مثال

دیمکدر	فی الحقیقه	بمعنی	حقیقتده
»	فی الاصل	»	اصلنده
»	فی زماننا	»	زمانمزده . شوزمانده
»	فی الدار	»	اوده . خانه ده
»	در دست	»	الده اولان . یا بلقده یا خود حاضر اولان

وبعضاً (اوزره) معناسنی ارئه ایدر مثال :

دیمکدر	فی الواقع	بمعنی	واقع اولدیغی اوزره
--------	-----------	-------	--------------------

»	سند ایله	»	یاسند
»	اراده ایله	»	باراده
»	واسم جلاله لاحق اولور ایسه قسم معناسنی افاده ایدر		
»	الله عظیم الشان حضرت لرینه قسم ایدرم	»	مثال : بالله بمعنی

۲ (ل) حرف جریدر که تعلیل ایچون کلوب ترکیده (ایچون)
و (طولایی) و فارسیده (برای) اداتی معناسنده استعمال اولنور . مثال

لسبب	معنی	برسبب ایچون	برسببند طولایی	دیمکدر
» لغرض	»	برغرض ایچون	برغرضند طولایی	»
» للانسان	»	انسان ایچون		»
» برای محاکمه	»	محاکمه ایچون		»
» برای خاطر	»	خاطر ایچون		»

✽ اخطار ✽ « ل » حرف جری بعض کرده (اجل) کلمه سیله
مرکب اوله رق استعمال اولنوب مدخولی حرف تعریف ایله مقید
اولور . مثال

لاجل التصدیق	معنی	تصدیق ایچون	لاجل تصدیق	دینیز
» لاجل السؤال	»	سؤال ایچون	لاجل سؤال	»
» لاجل الامتحان	»	امتحان ایچون	لاجل امتحان	»

۳ (الی) حرف جریدر که انتهای غایت ایچون مستعمل اولوب ترکیده
(دك . قدر) و فارسیده (تاب) اداتی معناسنی اراده ایدر . مثال
الی آخر العمر معنی عمرک انتها سنه قدر دیمکدر
» الی نهایت دکن
» الی الصباح صباحه دك . صباحه قدر
» تاب صباح کذا صباحه دك

تفصیل	تقاظیر	تقالیب	تقادیر	تقاویم	تباشیر
صحاری	دعاوی	فتاوی	تذاکر	تصاویر	تفاریق
براهین	رہائین	قراہین	سلاطین	عذاری	فحاوی
کواکب	عسا کر	عقارب	نصاری	ریاحین	شیاطین
قنادیل	منادیل	لاکی	عناصر	دراہم	ہیاکل
زنائیر	دکا کین	سکا کین	ینابع	قناطیر	خنزیر
مشیران	فریقان	جاہیر	کراسی	سراویل	تفایح

بشنجی باب

فوائد شتی بیانندہ در

❖ فصل اول ❖ اوائل کلماتہ لاحق اولان حروف جارہ ایلہ بعض الفساذ وادوات عربیہ و فارسیہ بیانی شاملدر .

❖ تیبہ ❖ حروف جارہ زیدہ بیان و تعداد اولسان طقوز نوعدن عبارت اولوب لاحق اولدقلری اسملرک آخر لرینی مجرور یعنی مکسور قیلار و ہر بری بعضاً حرف تعریف تعبیر اولسان (ال) ایلہ و بعضاً یالکز اولہ رق استعمال اولنوب معانی متنوعہ بی افادہ ایدر .

برنجیسی (ب) حرف جریدر کہ مصاحبہ و ملابسہ ایچون کلوب ترکیدہ (ایلہ) و فارسیدہ (ب) و (با) ادانی معناسنی ارانہ ایدر مثلا

بلطفہ تعالی	بمعنی	جناب حقک لطف و احسانیلہ	دیمکدر
»	»	وسیلہ ایلہ	»
»	»	صحت و مافیتلہ	»
»	»	پدرمک سعی سبیلہ	»

مخنیه	معرفة	مفخرت	متفعت	مهلكه	مسئله
مكیده	معیشت	معصیه	موهبه	مرثیه	محمدت
مشر به	مصقله	مئقب	مخلب	مغلق	مصقع
تذكره	اسلوب	ابلیس	اكلیل	ادنی	افضل
فحوی	صحراء	تكلیف	تدییر	تقریر	تجر به
خاقان	رهبان	قر بان	جوعان	فیفاء	دعوی
قنغد	دستور	فرسخ	خنجر	عقرب	جوهر
مبعوث	ناقل	متحیر	مبتدی	تلیذ	كبریت

✽ جعلر ✽

موالید	میامین	مناشیر	مخادیم	ممالیک	ملاعین
معارج	مفاتیح	مصایح	مسامیر	مشاهیر	مزاریع
مناقیر	مکاییل	مقالید	مقاریض	مقادیر	مقاریض
میازیب	مهامیر	مواقیت	موازین	مواعید	موائیق
مبادی	مجادل	مبجاری	مذاهب	مبحارم	مباحث
مصارف	مباضر	معادن	مراقد	مراهم	مراکز
مراصد	مرامی	مقاتل	معانی	معبار	مظاهر
مصادر	مشاهد	مداخل	مخازن	مساند	مشاوی
مواضع	مشارق	منازل	مجالس	مجماع	معابد
مصالح	مظالم	مراجم	محاكم	مواقع	مساجد
مفاخر	معارك	مسائل	مشاعل	مشارع	مدارس
منافع	مناظر	ممالک	ملاعب	مقابر	مفسد
مکائد	معاصی	مواعظ	مواهب	مهالك	میامن
مناخل	مغالق	مصاقع	مبجامر	مناقب	مخانی
افاضل	اوائل	اکابر	افانم	مرافق	مصاقل
ابالیس	اقالیم	ارامل	ادانی	احاسن	اعاظم
تدابیر	تقاریر	تکالیف	تفاسیر	تقاسیط	اکاذیب

مفرد	بمعنی	فریق	برفرقه یه قومانده ایدن پاشا	فریقان	فریقلر
ضابط	ضابط ایدیجی	مبعوث	و برطاقم آدمری قوللانوب اداره ایدن ضابطان	مبعوثان	ضابطلر
مبتدی	برخصوصه یکی باشلامش اولان	مبعوثلر	و تعیین اولنان وکیل	مبتدیان	مبعوثلر
	و شاکرد	مبتدیلر	عجمی		

تنبیه * بویایه دکین اوزان مختلفه سی بیان و تعداد اولنان کلمات مفرده نك اکثر یا جمع مکسر لری محمل رنده ارا نه اولنان وزنلر اوزرینه کاور ایسه ده بعضیلر نك بی نادراً اوزان سائر یه اتباع ایتدیکی مشهود اولدیغندن شو حالده کافه جوع مکسر نك بر قاعده مضبوطه تحتنه النمی غیر ممکن اولوب اوزانی عربدن اشیدلدیکی وجه اوزره حفظ اولتمقده در برده جوع مکسر نك « فُعُول » « فِعَال » « فُعْلَان » « فَعْل » « فَعْل » « فَعْلَى » وزنلریله بر اولان مصادر ثلاثیه نك جعلدن تقریق و تمیزی و اوزان مشترکده واقع اولان جعلرک دخی مفرد لری هانکی وزن اوزره اولدیغنک بیلنمی ایچون معانیسنه و مفرد لری نك کثیر الاستعمال اولانسه عطف نظر ودقت اولتمق لازمدر .

اخطار * زیرده محرر کلماتک جعلری نوجهله کلدیکنک و جمع اولنرک مفرد لریله معناری نه ایدوکنک مبتدی طرفندن حل و تصریحی لازمدر .

— اوزنجی درس —

محبوب	مجنون	مخدور	مخدول	مرسوم	مزروع
معجون	مشهور	مزارق	مزمار	مقدار	مصباح
مسما	معراج	مقراض	میران	مسلك	مطلب
مقصد	مبلغ	مرکب	مسند	محبس	محفل
موضع	موقع	موقف	مشرق	مسجد	منزل
مفرق	مجلس	مدرسه	مرتبہ	مضبوطه	مصلحت

(فُعْلَهُ) وزن نرنده اولان کله لرك اكثر وقت جملرى «فَعَالِل» وفانك فتحه

۴

وكسره سيله «فَعْلِيل» «فَعْلَال» «فَعْلُول» «فَعْلُول» «فَعَال» وزن نرنده

۹ ۸ ۷ ۶ ۵

اولان لرك جملرى يدخى «فَعَالِيل» وزنى اوزره كلور . مثلا :

مفرد	جمعى
كوكب ۱	كواكب
عسكر »	عساكر
درهم »	دراهم
برقع ۲	براقع
بلبل »	بلابل
حوقله ۳	حواقل
ققمه ۴	ققم
زنيل ۵	زنابل
قنديل »	قناديل
خنزير »	خنزير
عفريت »	عفاريت
قيراط ۶	قراطيط
قرطاس »	قراطيس
زنبور ۷	زنابير
ينبوع »	ينابيع
جمهور ۸	جاهير
عنقود »	عناقيد
دكان ۹	دكاكين
زناار »	زنابير

نهایت درجده شىرو بدفعال وسياهاكار
{ اولان آدم . وياجن

كوش اقچه . و اوج دنك آغر لغنده بر نوع وزن
ياشقى * يوز اور تيسى
معلوم بر نوع قوش
پك پير و ناتوان اولان آدم
معلوم بر نوع صوشيشه سى
حصر اوتدن اور لمش بر نوع قاب
آلت معلومه
معلوم اولان حيوان

قيراط ۶ قيو جيلر بيننده مستعمل برون
يازى ايچون استعمال اولنان كاغد
بال آرىسى

اياز مه . صوبك بردن قينا يوب ظهور ايتديكى محل
حاكلى انتخابى اولوب پادشاه سزا اولان جماعت

اوزوم صالحى

انصارى و محوسى طائفه سنك اسكى زمانده
اقوشانده قلى بر نوع قوشاق

* تنبيه * بعض صفتلر ايله اصلى و ذو زياده اسم فاعلار واسم مفعولر قاعده

فارسيه اوزره (ان) علاوه سيله جملرورلر . مثلا

مفرد	بمعنی	جمعی
تغذیه	مصیبه گرفتار اولانه تسلیت و نصیحت و یرمک	تغذیه تغذی
تفسیر	برشئی شرح و تفسیر ایتک	تفسیر تفسیر
تقسیم	بولک * و دینی مجموعاً ادا ایتیموب بولک بولک اودمک	تقسیم تقاسیم
تبشیر	مژده یعنی خیرلی خبر و یرمک	تبشیر تبشیر
تدبیر	برایشک اجراسنی دوشمک	تدبیر تدبیر
تمثال	صورت • تصویر • رسم و شکل و اورنک	تمثال تمثال

﴿ تنبیه ﴾ (فَعَلَى) وزنده اولان کلمه لرك جمعلى اكثر وقت « فعلى »

وفانك فتحه وضمه سيله (فُعَلَان) وزنلرنده اولنلرك جمعلى « فعالين » وفانك

۲ ۳

فتحه سيله اولنلر دن « بعضيلرينك » كى اندر اوله رق « فعلى » و « فعلى »
وزنلرى اوزره كلور مثلا :

مفرد	بمعنی	جمعی
فتوى	۱ فقه و شریعتهداثر و یریلان جواب مشروع	فتاوى فتاوار
دعوى	« ادعا ایتک بر کسنه دن برشی عقمدر دیو طلب ایتک دعاوی	دعوا دعوای
شیطان	۲ ابلیس لعین * و دوز نواز کسنه	شیاطین شیطانلر
ریحان	« فسلکن و کوزل قوقولی اوت	ریاحین ریحانلر
برهان	۳ دلیل * حجت * اثبات	براهین برهانلر
سلطان	« پادشاه * و پادشاه کریمه سی • و حکومت سلطنت	سلاطین سلطانلر
نصران	نصرانی • خرستیان	نصارى نصرانیلر
ندمان	نادم و پشیمان اولان • و برابر بزم عشرته بولنور اولان	ندامى ندمانلر
عطشان	صوصامش اولان * تشنه اولان	عطاش تشنه اولنلر

﴿ اخطار ﴾ فانك فتحه وکسره سيله (فَعَلَّ) وفانك ولام اولی نك

ضمه لریله (فُعَلَّ) و آخر نده های رسمیه اوله رق فتحین وضمین ایله (فَعَلَّه)

۳

۲

موهبه	» عطيه واحسان اولنان نسنه	موهبلر	موهبلر
مسطر	» ۵ سطر رسم ايتمكه مخصوص آلت	مسطرلر	مسطرلر
محمل	» قلنج آصقيسى	محمللر	محمللر
مشربه	» ۶ صوايچمك ايچون قوللانيلان آلت	مشربلر	مشربلر
مرفقه	» قولتق يصدىغى	مرفقلر	مرفقلر

* تشبيه * مشتق وغير مشتق (أَفْعَلٌ) (أَفْعَلٌ) (أَفْعَلَةٌ) وزنلر ننده بولنان كلهلر ك

جمللى اكثر وقت « أَفَاعُلٌ » و (أَفْعِيلٌ) (أَفْعُولٌ) (أَفْعُولَةٌ) وزنلر ننده
 ۱ ۲ ۳ ۲ ۳

اولنلر ك جمللى دىخى « أَفَاعِيلٌ » وزنى اوزره كلور مثلا

مفرد	بمعنى	جمعى	
اعظم	۱ زياده عظيم اولووبوك اولان	اعاظم	اعظملر
احسن	» زياده كوزل اولان	احاسن	احسنلر
اكرم	» زياده كريم ومكرم اولان	اكارم	اكرملر
اصبع	۲ پرمق * انكشت	اصابع	اصبلر
ارمله	۳ دول عورت	ارامل	ارمللر
انجيل	۱ معلوم اولان انجيل شريف	اناجيل	انجيل شريفلر
اقليم	» كره ارضك يديده برقطعه سى	اقاليم	اقليملر
اقنون	۲ اصل * ذات * وكوك *	اقانيم	اقونلر
افنون	» حال * نوع * كونه	افانيم	افونلر
اسطوره	۳ مصال * حكايه	اساطير	اسطوره لر حكايه لر
اكذوبه	» يلان * اراجيف	اكاذيب	اكذوبلر يلانلر

* اخطار * ثلاثى مزيد فعيده « تفعيل » مصدرينك اوزانندن اولان (تَفَعَّلَةٌ) نك

جمع مكسرى « تَفَاعُلٌ » و (تَفَعِيلٌ) ايله (تَفَعَالٌ) ك جمع مكسرى « تَفَاعِيلٌ »

وزنى اوزره كلور مثلا :

مفرد بمعنى
 تجربه صندمق و برشئى اكلامق ايچون اجرا اولنان فعل تجارب تجربلر
 جمعى

اجله	ادله	اطبه	اعزه	اشراف	ایتام
آمال	ضمائر	سراير	دلائل	سبل	نذر
جزايد	ذخائر	دقائق	غرائب	كباير	صغائر
دقائق	قبائل	عشائر	صحائف	سفائن	سفن
رسل	صبر	قضایاء	خفایاء	مزایاء	عطایاء
بهایاء	تكایاء	قوانین	طواعین	نواقیس	نواطیر

* تنبيه * باب اولده بیان وتصریف اولنسان صیغه مخصوصه لرنده
دخی کورلدیکی وجهله (مفعول) و (مفعال) و زلرنده بولنسان کلمه لرك

۱ ۲

جعلری « مفاعیل » واسم زمان اسم مکان و مصدر میمی واسم آلت

مفرد لری اولان « مفعَل » « مفعَل » « مفعَل » « مفعَل » « مفعَل » « مفعَل »

۱ ۲ ۳ ۴ ۵

« مفعَل » و زلرنیک جعلری دخی « مفاعیل » و زنی اوزره کلور .

۶

مثلا :

مفرد	معنی	جمعی
مکتوب ۱	شقه نیمیقه . یازلش ورقه	مکتایب شقه لر
مضمون «	کلامک . معنی و مفهومی	مضامین مضمونلر
محراب ۲	مسجدده امامه مخصوص اولان محل	محاریب محرابلر
میثاق «	عهد * و پیمان	مواتیق میثاقلر
مسکن ۱	خانه * اسکان اولنه جق محل	مساکن مسکنلر
مکتب «	تحصیل علومه مخصوص اولان محل * درسخانه	مکتایب مکتبلر
مجلس ۲	صحبت و یامذاکره ایچون برارایه کیش جمعیت	مجالس مجلسلر
منزل «	قوناق یری * منزلخانه	منازل منزللر
محکمه ۳	دماوی حکم و فصلنه مخصوص اولان محل	محاکم محکمه لر
مزلقه «	ایاق قایه جق یری * خطایه باعث اوله جق نسنه	مزالق مزلقه لر
موعظه ۴	وعظ و نصیحت	مواعظ موعظه لر

قاتل	ساکن	عاشق	فاضل	ماقل	جاهل
طالب	کامل	راکم	ساجد	کافر	زارع
حادثه	لا یحده	فائده	قاعده	خاتم	تابع
وکیل	سفیر	فقیر	ضائبه	غانه	واقعه
کبیر	حکیم	شهید	تقیب	ثقیل	امین
سخنی	طیب	والی	غازی	فخیم	عظیم
ملیح	یمین	ذلیل	عزیز	شقی	حبیب
غریبه	عجیبه	خزینه	حدیث	طریق	ندیز
زبور	مدیحه	قصیده	فریضه	فضیلت	حقیقت
قانون	بلیه	بریه	بقیه	رعیه	رسول
طاهون	ناقوس	جاسوس	یاقوت	ناموس	ساطور

✽ جوع ✽

جواح	زوائد	فواخر	جواسر	فوارغ	جوانب
شعراء	صبراء	فضلاء	حواجب	جوامد	توابع
کفار	طلبة	طلاب	حکام	امراء	علماء
اصحاب	عملة	تبعه	سکنه	سکان	کفرة
حواشی	عوالم	اباطیل	اصحاب	صحب	صحابان
روابط	نواحی	قوائم	جواری	قواعد	فواکه
وزراء	قوافی	وسائط	قوافل	طوائف	دوائر
سفهاء	ضعفاء	ظرفاء	شرفاء	ادباء	وکلاء
کبار	اسراء	شرکاء	غرباء	رققاء	رقباء
قضاة	عصاة	سقاة	فخام	عظام	کرام
اشراء	اشداء	اذکباء	اولیاء	انبیاء	ولاء
اصحمة	اخلاء	اغنیاء	اقرباء	اصدقاء	احباء

مفرد	بمعنی	جمعی
حدیقه	باغچه . روضه . جنت	حدائق
جزیره	اطه	جزائر
سینه	کمی . کشتی	سفائن
		وسفن کیلر

﴿تنبيه﴾ (فَعُول) وزننده اولان کله لرك جمعی «فَعْل» وزنی اوزره کلور مثلا

مفرد	بمعنی	جمعی
زبور	کتاب	زبر
رسول	حق جل وعلی حضرتلری طرفندن تخصیص	رسل
	وتفریق وبعث اولنان ذات شریف . پیغمبر	رسولار

﴿تنبيه﴾ (فَعْلَة) وزننده اولان کله لرك جمعی «فَعَالَة» (وفاعول) وزننده

اولن لرك جمعی «فَواعیل» وزنلری اوزره کلور مثلا

مفرد	بمعنی	جمعی
سجیه	خوی . خلق . طبیعت	سجایاه
هدیه	ارمغان . پیشکش	هدایاه
بلیه	آفت . داهیه . کدر و ضرره سبب اوله جق نسنه	بلیاه
عطیه	بخشش . پیشکش . احسان	عطایاه
حانوت	دکان	حوانیت
چاموس	صومغری . مانده	جوامیس
قانون	افعال وحرکات اجرا سنه دستور و ضابط اولان قوانین	قانونلر
	خصوص و بر نوع چالغنگ اسمی	

﴿اخطار﴾ زبرده محرر کلانک جعلری نوجهله کلدیکنک وجمع اولان لرك

مفرد لریله معناری نه ایدوکنک مبدی طرفندن حل و تصریحی لازمدر .

طه و زنجی درس

لازم	کاهل	لامع	جامع	لاحق	فاخر
فارس	قاصف	صاحب	فارغ	صالح	عالم

﴿ اخطار ﴾ وزن ثانی اوزره بولنان کلمه لرك فاه الععری « واو » اولور ایسه
جعمری « فعائل » وزنی اوزره کلور مثلا

مفرد بمعنی
واقعة وقوعبولان ماده . ورؤیا
واسطه بر خصوصک حصولی ایچون استعمال اولنان آلت وسائط واسطه لر
جمعی وقایع (*) واقعدلر

﴿ تنبیه ﴾ بالجمله (فعیل) وزنده اولان کلمه لرك جعمری اکثریاً « فعلاء »

« فعال » « افعلاء » « افعله » « نادراً » « افعال » « فعل » « فعلی » « فعلاً »
۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸
« فعائل » « افاعیل » وزنلری و (فعیلة) وزنده اولنلرک جعمری
اکثریاً « فعائل » واندر اوله رق « فعل » وزنلری اوزره کلور مثلا

مفرد بمعنی جمعی
ظریف زکی و فراسنلو اولان . و کوزل بر اشق اولان ظرفاء ۱ ظریف اولنلر
فخیم چاه قدر و مسندی رفیع اولان فخام ۲ فخیم اولنلر
ذکی ذهنی قوتلو اولان فهم و ادراکده . سریع اولان ادکیاه ۳ ذکی اولنلر
جلیل اولو * بيوک اولان اجله ۴ جلیل اولنلر اصلی « اجلله » در
شریف ناس میاننده معتبر و عزیز اولان اشراف ۵ شریف اولنلر « شرفاء » دخی
طریق یول . راه . واسلوب طریق ۶ طریقلر « کلور »
شیت آیری آیری و طاغنی اولان شتی ۷ طاعنی و پریشان اولنلر
صبی کوچک ارکک چوجق صبیان ۸ صیلر « اصیبه » دخی کلور
دلیل طوغری یول کوستریجی و برهان دلائل ۹ دلیلر « ادله دخی کلور »
حدیث خبر . و کلام . یکی احادیث ۱۰ حدیثلر

(*) کرجه قاعده « و قاع » یازملق لازمکلور ایسه ده « همزه » ایله « عین » حرفک
اجته . اعدنه تلفظجه اسانه عارض اولان ثقلتی دفع ایچون « یاء » ایله یازیلور
حتی « ضایع » « شایع » « بایع » کلمه لرینک دخی « یاء » ایله یازلملری بوسبیه مبیندر

مفرد	معنی	جمع
حاکم	حکم ایدن دعوی فصلنه مأمور اولان ذات حکام	۱ حاکم
راع	رکوع ایدن * دیز اوستنه کلان	۲ رکوع ایدنلر
تابع	آردندن کیدن * تبعیت ایدن	۳ تبعه تابع اولنلر
ساحل	دکزکناری	۴ ساحلر
عاقل	دوشین • عقل ایدن	۵ عقلاء عاقلر
تاجر	تجارت ایدن	۶ تاجرلر
عاصی	عصیان ایدن • اطاعتسز و انقیادسز اولان عصات	۷ عاصیلر
صاحب	مالک و متصرف اولان	۸ اصحاب صاحبلر
باطل	ذاتنه حقیقت و ثبات اولمیان	۹ باطلر
شاهد	شهادت ایدن	۱۰ شاهدلر
راهب	پاپاس	۱۱ رهبان راهبلر
بازل	ازوسنی هنوز یارمش دوه	۱۲ بزل دوهلر
خادم	خدمت ایدن • خدمتکار	۱۳ خادملر
وادی	• طاغلاراسنده اولان آچیق محل اودیه	۱۴ وادیلر دره لر

بونلرک جوع مشهوره سی بر دن یدی رفته دکین اولان وزنلدر

* تنبیه * عینک فتحه سیله (فاعِل) و آخرنده «نای» تخصیص بولنه رق عینک کسره سیله (فاعِلة) وزنلنده اولان کله لرک جمع لری « فَواعِل » وزنی اوزره کلور مثلا :

مفرد	معنی	جمع
خاتم	مهر • ویوزک	خواتم خاتملر
عالم	دنیا • و مجموع مخلوقات	عوالم ماللر
عارضه	حادثه • ظهوره کلان خصوص	عوارض عارضه لر
عاطفة	برینه لطف و کرم ایله نظر ایتمک و ایکی کله بی بر برینه ربط ایدن حرف	عواطف عاطفه لر

غير	ثوب	سهم	ليل	اهل	يد
رزق	سر	طفل	مثل	صنف	علم
ترك	جزء	حكيم	عضو	خلف	سلف
رقم	شجر	صنم	عمل	غنم	جبل
حصلت	روضة	حيلة	فتنة	عبرت	قلت
همت	قصة	حصنة	غصة	تحفة	متاع
جواب	ثناء	مكان	لباس	مثال	

✽ جوع ✽

مسلمين	مهاجرين	مدعووين	مادلون	محاسبات	مسموعات
مخلوقات	احترامات	تنظيمات	اكرامات	مساعدات	موقوفات
انتظامات	مستقرضات	افادات	استقامات	تكليفات	مسلمات
مركبآت	تسليمات	سعادات	غايات	قطعات	قصبات
حركات	درجات	صدقات	ظلمات	خصوصات	ديون
ديونات	بطون	عيوب	غوم	غيوب	نجوم
احوال	اشخاص	الوان	حبال	رجال	عباد
ابحر	اجناس	اشعار	افكار	ظلال	اكراد
اقوات	ارقام	اقلام	آحاد	اسباب	اغراض
جنان	خيام	سير	نعم	صور	رتب
ادويه	أمة				

✽ اخطار ✽ مشتق وغير مشتق بالجملة « فاعل » وزنده اولان كله لرك

فعال	فعل	فعله	فواعل	فعلاء	فعال
١	٢	٣	٤	٥	٦
فعال	افعال	افاعيل	فَعُول	فَعْلَان	فَعْلَان
٧	٨	٩	١٠	١١	١٢
فعل	افعله				
١٣	١٤				

سنت	سن	طریقت محمدیه و سیرت	سنن
نسخة	نسخ	اورنگ . صورت	نسخه ل
حجت	حجج	دلیل برهان . سند . تمسک	حجت ل

(شکل ثالث عشر)

« فَعَالٌ » « فِعَالٌ » « فَعَالٌ » جمع لری « أَفْعَلَةٌ » « فَعْلٌ » « فِعْلَانٌ » « فَعْلَانٌ »

مفرد	معنی	جمع	
دواء	علاج	ادویة	دوا ل
طعام	یمک	اطعمه	طعام ل
زمان	وقت	ازمنة	زمان ل
سلاح	آلت حرب	اسلحة	سلاح ل
لسان	دل * زبان	السنة	لسان ل
لواء	سجاق	الویة	سجاق ل
شعاع	اشیق * ضیا	اشعة	ضیا ل
دعاء	جناب حقه نیاز برله بر خصوصک وقوعی طلب ایتمک ادعیه	ادعیه	دعا ل
سؤال	صومرق	اسئلة	سؤال ل
کتاب	برابر جلد نقش بر قاج کاغذ ورق لری یاز یلوب یا خود کتب	کتب	کتاب ل
حجاب پرده و حیا	باصلوب بریره جمع اولمش مباحث	حجب	حجاب ل
غلام	قول . اوغلان	غلمان	غلام ل
شجاع	جسور . بهادر	شجعان	شجاع ل

* اخطار * ز پرده محرر کلماتک جمع لری نوجهله اولدیغنک وجع اولن لرتک مفرد لری و معناری نه ایدوکنک مبتدی طرفندن حل و تصریحی لازمدر .

— سکونجی درس —

معلوم	مسئله	تکدیر	زانیة	انتقال	مذاکرة
شکایت	مادت	ققرة	خدمت	ظهور	حضرت
حیوان	ذات	نبات	رأس	شرط	ظرف
غیب	طیر	ذنب	قلب	بیت	رأی

قیتلر	اٲمان	قیمت	• بها	• دکر	نمن		
عمللر	اعمال	ایش	• فعل	• کار	عمل		
نسبلر	انساب	اصل	• نسل	• جد	نسب		
رقلر	ارقام	حساب ایچون قوللانلان یازی اشارتی و علم حساب			رقم		
رحللر	رحال	مسکن	• مأوی	• قوناق	• وسمر	• پالان	رحل
طاغلر	جبال	طاغ	• کوه				جبل

« شکل عاشر »

« فَعْلَة » جمعی « فِعَال »

	جمعی	بمعنی	مفرد
چادرلر	خیام	چادر	خیمه
قلعهلر	قلاع	حصن • حصار	قلعه
بغچهلر	ریاض	بغچه • بوستان	روضه
جنتلر	جنان	معلوم	جنة

« شکل حادی عشر »

« فَعْلَة » جمعی « فِعَل »

	جمعی	بمعنی	مفرد
فرقهلر	فرق	بلوک طائفه	فرقه
حکمتلر	حکم	عدل و علم و حلم و نبوت	حکمت
نعمتلر	نعم	مال • منال	نعمت
صنعتلر	حرف	کار • صنعت	حرفه

« شکل ثانی عشر »

« فَعْلَة » جمعی « فِعَل »

	جمعی	بمعنی	مفرد
رتبلر	رتب	پایه • مرتبه	رتبه
غصهلر	غصص	غم • اندوه	عصه

افق	کوک کناری	آفاق	افق
شغل	اوغراشه . مشغولیت	اشغال	شغل
عذر	بهانه . معذرت	اعذار	عذر

« شکل سابع »

« فَعَلَّ » « فَعَّلَ » « جَعَلَ » « فَعَّالٌ »
 ۲ ۱

مفرد	بمعنی	جمعی	
ریح	روزگار . یل	ریاح	۱ روزگار
ظل	کولکه . سایه	ظلال	» کولکه لر
رمح	مزراق . سونیک	رماح	۲ مزراق لر
اس	تمل . بنیاد	اساس	» تملر

« شکل ثامن »

« فَعَّلَ » « فَعَّلَ » « جَعَلَ » « فَعَّالٌ »
 ۲ ۱

مفرد	بمعنی	جمعی	
جدل	کوتوک . کوک . اصل	جدول	۱ کوتوکار
فسق	عصیان و کناه ایتک	فسوق	» کناهلر
برج	حصن . حصار و کونشک . سماده بهر سنه یکدیگی یول	بروج	۲ برجلر
جند	عسکر . لشکر	جنود	» عسکر لر
جرم	کناه . قباحت	جروم	» قباحتلر

« شکل تاسع »

« فَعَّلَ » جمعی « اَفْعَالٌ » و « فَعَّالٌ »

مفرد	بمعنی	جمعی	
امل	امید . آرزو	آمال	املر
خر	کلام و پیام	اخبار	اخبار خبرلر
ذهب	آلتون . زر	اذهاب	اذهاب ذهلر

بغل	فاطر . استر	بغال	بغلار	استرلر
بجر	دکز	بجار	بجرلر	دکزلر

« شکل رابع »

« فَعَلَّ » جمعی « فَعَالٍ »

مفرد	بمعنی	جمعی	
اهل	قوم . عیال . صاحب	اهالی	قوملر
ارض	پر . زمین	اراضی	ارضلر
لیل	کیجه . شب	لیالی	کیجهلر

« شکل خامس »

« فَعَّلَ » جمعی « أَفَعَّلَ »

مفرد	بمعنی	جمعی	
حرف	یازو	احرف	یازولر
نجیم	یلدیز	انجم	یلدیزلر
دمع	کوز یاشی	ادمع	کوز یاشلری
فلس	اچه . پول	افلس	آچهلر

« شکل سادس »

« فَعَّلَ » « فَعَّلَ » جمعی « أَفَعَّلَ »

مفرد	بمعنی	جمعی	
جنس	صنف . قسم نوع . صوی	اجناس	جنسلر
ذکر	آکق . یاد ایلک	اذکار	ذکرلر
قسم	پارچه . جزء	اقسام	قسملر
خلق	خوی . طبیعت	اخلاق	خویلر
جزء	نسنه نک بر پارچه سی	اجزاء	جزؤلر
حکم	امرو قضا و قدر	احکام	حکملر

« شکل اول »
« فعل » جمعی « فِعُول »

مفرد	معنی	جمعی
صدر	{ کوکس و پرستنه نك اولی و وزیر اعظمك منصبی و قاضی عسکر لك رتبه سیله پایه می	صدر { کوکسلر • وزیرلر قاضی عسکرلر
جیش	عسکر • لشکر	جیوش عسکرلر
حرف	یازو	حروف یازولر
حرب	چنك • غوغا	حروب چنكر
عهد	پیمان • امان • وصیت	عهدود عهدلر

« شکل ثانی »
« فعل » جمعی « اَفْعَال »

مفرد	معنی	جمعی
شکل	هیئت • صورت	اشکال شکلر • صورتلر
صوت	سس • صدا	اصوات صوتلر • صدالر
قوم	طائفه • جماعت	اقوام قوملر • طائفهلر
وقت	زمان	اوقات وقتلر • زمانلر
باب	قبو • فصل « اصلی بوبدر »	ابواب بابلر • قبولر

« شکل ثالث »
« فعل » جمعی « فِعَال »

مفرد	معنی	جمعی
حبل	ایپ • رسن	حبال حبللر • ایپلر
شهد	بال • عسل	شهاد عسللر • باللر
عبد	قول • کوله	عباد عبدلر • قوللر
رجل	ارکاک • مرد	رجال رجللر • ارکشیلر
کلب	کویک	کلاب کلبلر • کویکلر

اوچدن اونه وارنجه یه قدر معتبر اولوب اوزانی دخی « افعال » « افعال »
 « افعال » « فعله » در جمع کثرت ایسه عدد مذکور دن یوقار و سیچون
 استعمال اولنور » مثلا

حرف	مفرد	معنی	یازور
حرفان حرفین }	تثنیه	»	ایکی عدد یازو
احرف	جمع قلت	»	اوچدن اونه وارنجه اولان یازور
حروف	جمع کثرت	»	اوندن یوقارو چوق یازور
حروفات	منتهی الجموع	»	عددی درجه نه یاهده اولان یازور کبی

— ❖ — ایکنجی فصل ❖ —

جوع مکسرته نک اوزان و اشکالی بیاننده در

❖ اخطار ❖ مشتق و غیر مشتق فانک فتحیه (فعل) وزنده اولان کله رک
 جمعری اکثریاً « فُعُول » و « اَفْعَال » و نادراً « فَعَالٌ » « فَعَالِي » و « اَفْعَلٌ »
 و فانک کسریله (فِعْل) و ضمیله (فُعْل) وزنده اولنلرک جمعری
 اکثریاً « اَفْعَال » و بعضاً « فَعَال » و آخرنده های رسمیه و یا « تای کرد »
 و یا خود « تای طویل » اوله رق فانک فتحی و عینک سکونیه (فَعْلَة) وزنده
 اولنلرک جمعری « فَعَال » و فانک کسری و عینک سکونیه (فِعْلَة) وزنده
 اولنلرک جمعری « فَعْل » و فانک ضمی و عینک سکونیه (فَعْلَة) وزنده اولنلرک جمعری
 اکثریاً « فَعْل » و فانک فتحی و کسری و ضمیله (فَعَال) (فِعَال) (فَعْل)
 وزنده اولنلرک جمعری دخی اکثر وقت « اَفْعَلَة » و اقل اوله رق « فُعْل »
 « فَعْلَان » و « فُعْلَان » و زلری اوزره کلور .

ثمرات میوه	ثمره میوه • فائده
قطعات قطعه‌لر پارچه‌لر	قطعه پارچه
احسانات احسانلر • بخشش	احسان و یرمک

❖ تنبیه ❖ بونلردن مشتق اولان اسملر جمع اولدقلرنده بولندقلری صیغه حکمندن چیقوب عادتا اسم اوله رق معنای اسمیته انتقال ایدرلر .
ته کیم « احسانات » و یرمکلر دینله میوب « احسانلر » « بخشش » دینور

❖ اخطار ❖ ذاتاً مفردلرینک آخرنده « ات » و « الف ممدوده » بولنان کله لرک جعلرنده ایکی « الف » بر یره جمع اولماق ایچون بعضاً نفس کله دن اولان « الف » « واوه » قلب اولنه رق حرکه لنور و بعضاً دخی بلا تغیر قالور مثلا :

مفرد	بمعنی	جمعی
رات	فرمان عالی	بروات فرمان عالیلر
ادات	آلت	آدوات آلتلر
سماه	کوک	سماوات کوکلر
الجاه	جبر ایتک	الجات جبرلر

❖ تنبیه ❖ علی العموم جمع صحیح علامتی اولان اشبو « ات » بعضاً دخی جمع مکسرلر اخرینه وضع اولنه رق مکرراً جمع قلنورلرکه انلره « منتهی الجموع » اطلاق اولنور . مثلا :

مفرد	بمعنی	جمع مکسر	منتهی الجموع بمعنی
حادته	وقوعه اولان قضاء وخبر	حوادث حاده لرخبرلر	حوادثلرک چوق خبرلر
حرف یازو		حروف یازولر	عددی نامعلوم اولان یازولر
مصرف صرف اولنان اچمه	مصارف مصرفلر	مصارفات	مصرف جله لری

❖ اخطار ❖ اشته بو « ون » و « ین » و « ات » ایله منتهی اولان جعلردن ماعدا بالجمله جعلر « جمع مکسر » در جمع مکسر دخی ایکی قسمدن عبارت اولوب برینه جمع « قلت » و دیگرینه جمع « کثرت » دینور جمع قلت حکمی

سویبن تمنون اولان سویندرمک زیان ایتمک زیان ایتدیرمک
زیاده ضرر و زیانه باعث اولان

در دنجی باب

جمعلر بیاننده در

برنجی فصل جوع صححه بی تعریف و بیان ایدر *

* فائده * علی العموم « جوع » ایکی قسمه منقسم اولوب برنجیسنه « جمع صحح »
و ایکنجیسنه « جمع مکسر » تسمیه اولنور باب اولده دخی مختصراً بیان اولندیغی
اوزره « جمع صحح » قاعده مضبوطه تحتنده بولندیغندن مذکر اولور ایسه
مفردینک اخرینه « ون » و « ین » علامتلی علاوه اولنو .

عابدون { کبی عبادت ایدیجی ارلر « عابدلر » دیمکدر مفردی « عابد » در
عابدین }
اگر « مؤنث » اولور ایسه آخرندن « تایی » تأنیثی حذف ایله « ات » علامتی
وضع اولنور .

عبادات { کبی عبادت ایدیجی « عورتلر » « عابدلر » دیمکدر مفردی « عابدهدر »
فقط شو « ات » علامتی مؤنثلردن ماعدا اکثر یا مذکر اخرینه دخی وضع
و علاوه قلدیغندن عموماً جمع علامتی عد اولنوب جمع مکسر اوزانسه
اتباع ایتمیان بالجمله « اسماء » و « مصادر » بو « ات » ایله جمعلنورلر مثلاً

مفرد بمعنی جمعی

وقوع ظهور ایتمک . واقع اولوق وقوعات وقوعبولان خصوصلر

حکایت بروقعدهنک خصوصاتنی نقل ایتمک حکایات حکایه لور

نادر آزابولنور اولان . کثرت اوزره اولمیان نادرآت کثرت اوزره اولمیان نسنه لر

مطلوب طلب اولنان شیء مطلوبات طلب اولنان شیلر . اله جعفر

محرر یازلش محررات مکتوبلر

مشری	کافی	اکتفاء	استکفاء	راشی	ارتشاء
مرثشی	استرشاء	خسفی	مخفی	اخفاء	مخفی
اختفاء	مخفی	استخفاء	راجی	مرجو	استرجاء
مسترجا	عزیز	اعزاز	تعزیز	معزز	معزز
معزز	استجیحاح	اضرار	مضر	اضطرار	مضطر
علیل	معلول	اعلال	تعلیل	تعلل	اعتلال
معتل	محب	استحباب	اتم	اتمام	تیمم
احساس	تحسس	محسوس	تسریر	تسری	مر دود
ارتداد	مرتد	تردد	متردد	استرداد	مسترد
مدود	مد	امد	امداد	مد	تمدید
مدد	امتداد	تمدد	استمداد	مستمد	مستمد

— تر کجه کلمه لر —

قوشمق آلق صاتون آلمق صاتون آلان بکییدن پیدا اولمق
 میانجی اولمق بشقه سنک ایشنی کورمک امیدسز اولمق بر محلی یکجوب کیتک
 اوزون قیلیق قور قیق قورقان قور قتمیق او بومق
 او بویان ایروسورمک ایروسورن بالق اولامق دائمابالق اولایان
 حدی تجاوز ایدوب آزمق اطاعتسز اولمق اطاعتسز اولان
 یساق ایتمک یساق ایدلمش خوشنود اولمق خوشنود اولان
 خوشنود قیلیق ایکی طرفدن خوشنود اولمق چالشمق چالشان
 یالوارمق او بمق اومان او ملش قولای اولمق قولای قیلیق
 صایمق قازیمق قازلمش یول کوستر مک یول کوستر ییمی
 سو مک کیرو چویرمک کیرو چورلمش سو ینک

مفاعلة « « « مقاومت « فارش و طور مق . مدافعہ ایچک
تفعل « « « تقوم « قوام و قرار و قوت بولق
استفعال « « « استقامت « طوغری و معتدل اولق معنار بنی
کوسترر و ابواب سارہ یہ نقل ایله ایله استعمالی مفقود در .

✽ اخطار ✽ زبرده محرر کلماتک نوعیتله معانیسی و بابلریله ثلاثی مجرد لری نه ایدوکنک
وتر کجه اولنلرک عربی لری نوجهله اولدیغنک مبدی طرفدن حل و تصریحی
لازمدر .

✽ یدنجی درس ✽

مؤانسه	مؤانس	استیناس	تأثیر	مؤثر	تأثر
استیناف	مستانف	التجاء	ملجی	املاء	ایجاب
موجب	استیجاب	مستوجب	ایجاد	موجد	توسیع
توسع	تودیع	توکیل	توکل	موکل	موکل
ایراث	توارث	ایقان	تیقن	ایقاظ	تیقظ
متیقظ	توحید	توحد	موحد	اتحاد	متحد
اعانة	معین	معاونت	معاون	استعانة	ادارة
مدیر	تدویر	مدور	مدور	استدارة	قائل
مقاولة	احتیاج	محتاج	مشاوره	مشاور	استشارة
مستشار	خائف	مخوف	مخافة	اخافة	تخويف
شایع	اشاعة	تشیع	اضاعة	تضیيع	تضیيق
تبیان	مبین	تین	متبین	تعطیب	مطیب
مطیب	تزیید	تزیاد	استرادة	مستراد	اشراء

عد	صایق	عد	حس	ادراك ايتك . دو یق	حس
علت	مرض و کيفسزك و سبب و موجب و باعث	عل	سرور	سوینك و شادمان اولق	سر
ذل	حور و حقیر اولق	ذل	رد	کیر و چوریمک . قبول ایتامک	رد
خلل	بوز و قلیق . قار یشقلق نظاه سزلق	خل	مد	چکمک (مدد) یاردم ایتک	مد

تنبیه * کرك باب اولده ترقیم و تسطیر و كرك بالاده کشیده حریر تحریر قلنان و سائر بوقبیلدن اولان بالجمله کلماتک جمیع صیغ و ابوابه نقلیه استعمالی جائز اوله مدیغی و نقل اولنه بیلد کلمی بابلرک بنارینه تبعیه معناری دخینه درجه تبدل ایتدیکی و بعضیلری ایسه معانی مخصوصه لرندن بشقه برطاقم معانی مجازیه بی افاده و اراهه ایلدیکی زیرده کوسه تر بلان مثال لردن اکل شیشه جغندن شو حالده بر کلاهنگ معنای حقیقیه نندن غیر معنای مجازیه سی تحصیل کتب لغات معتبره به مراجعتله حاصل اوله یله چکی اخطار! اولنور .

مثلا ثلاثی مجردده «کوزل اولق» معناسنی شامل اولان (حسن) کله سی مزید اتدن افعال باینه نقل اولندیغی حالده احسان اولوب ایولک ایتک . ویرمک
 تفعلیل « » « تحسین » بکنیم . کوزل قلیق
 مفاعله « » « محاسنه » ایولک و احسان ایتک
 استفعال « » « استحسان » مقبول و پسندمه ایتک معنارینی
 مفید اولوب ابواب ساره یه نقل ایله استعمالی مفقوددر .

و کذا ثلاثی مجردده «ایاق اوزره قلقوب طور مق» معناسنده اولان (قیام) کله سی افعال باینه نقل اولندیغی وقت اقامت اولوب } بریده طور مق اسکان ایتک .
 (و برادی یرندن ایاغه قالدیر مق)
 تفعلیل « » « تقریم » }
 (طوغر لیمق نسویه و تعدیل ایتک .
 و بر نسنه یه قیمت تقدیر ایتک معنای دیگر
 و قوعات یومیه بی ذکر ایدن دفتر

مصدر بمعنى ماضیسی
 ضیق طار اولوق ضاق
 بیان واضح و اشکار قیلوق بان
 طیب کوزل و خوش اولوق طاب
 زیاده چو غالمق آرتیق زاد
 طغیان حدی تجاوز ایدوب از مق طغنی
 عصیان اطاعت سزا اولوق زور با اولوق عصی
 شراء صتون اتمق شری
 رجاء یالوار مق اومق رجا
 کفایت یتشور اولوق کنفی
 منعی و یساق اتمق منعی
 رشو ایچون اچمه و عطیه و یرمک رشا
 رضاء خوشنود اولوق رضی
 سعی چالشق سعی
 خفاء کیرنمک خنی
 عزت عزیز و شریف و عالیقدر اولوق عز
 شم قوقلامق شیم
 ضر زیان اتمک ضر
 دلالت بول کوسترمک دل
 حل چوزمک و مشکل نسنه نک حل
 چاره سنی بولوق حل
 حک قازیمق حک
 حب سومک حب
 تمام برنسنه نک جمیع اجزاسی موجود و تکمیل اولوق تمام

مصدر بمعنى ماضیسی
 وساطت میانجی و واسطه اولوق وسط
 وکالت بشقه سنک ایشنی کورمک وکل
 و خامت نسنه نک تحمل کوچ اولوب نقلت و یرمک وخم
 وراثت وارث اولوق ورث
 یسر یواش و قولای اولوق یسر
 یقظ او یائق اولوق یقظ
 یقن اصل شبهه عارض اولوق یقن
 یمن قوتلو و فرخنده اولوق یمن
 عون یاردم اتمک عنان
 دور دونمک و طولانمق دار
 قول سویلک قال
 حوج محتاج اولوق حاج
 صون حفظ و نگاه اتمک صان
 شوری طانشمق شار
 جواز بریری پکوب کیتمک جاز
 طول اوزون اولوق طال
 خوف قوررقق خاف
 نوم او یومق نام
 سوق ایلر و سورمک ساق
 شیوع یایلوب فاش اولوق شاع
 صید اولامق صاد
 ضیع تلف و ضایع اولوق ضاع

کافه اوزانه تطبیقه استعمالی عذیم الامکان چونکه معنی دار اوله میه جعی
اعتراف کرده ارباب علم و عرفاندر .

تنبیه * بعضاً متجانسینک اینکنجیسی تخفیف ایچون حرف علتیه تبدیل
اولندیغی مشهود اولدیغندن بر وجه آتی بر قاچ عددینک ارئه سی مناسب
کورلشددر .

مریٰ بمعنی تربیه ایدیجی ومؤاخذه ایدوب عذاب وعقاب ایدیجی اصلی مرِب در
حاجی « حج ایدن . زیارت ایدن » حاجج
متصدی « تعرض ایدن » متصدد
تظنی « ظن ایتک . بلاینه قیاس وحکم ایتک » تظن
اشته کلمات مسروده ده جنس واحددن اولان حرف اخیرلک یایه تحویل
اولندقلری کورلشددر .

اخطار * بالاده علی الترتیب بیان وتصریف اولنان کلمات « معتله »
و « مضاعفه » اوزرینه لاجل التصریفز یرده ذکر و اشارت اولنان کلمات متنوعه
معانیسنک حفظ وضبطی الزمدر .

ماضیسی	مصدر بمعنی	ماضیسی	مصدر بمعنی
ملاء	طولدیرمق	انس	الفت وانسیت ایتک
نشأ	یکیدن پیدا اولمق . چیمق نشأ	اتر	ایزونشان براقق
وجوب	واجب و لازم اولمق وجب	انف	یکیدن باشلامق
وجد	وجود بولمق	الفت	قوشمق دوستلق اشنالق ایتک الف
وسع	وسعت کیش اولمق	سئل	سؤال صورمق
ودع	نسنه بی برینه امانت ایتک ودع	لجأ	لجأ صغتمق

✽ ملاحظات ✽

اصلی «معدد» در بونده وبالجمله
 «بر» رقیله اشارت اولنان کلمه لرده
 متجانسیندن «اولی متحرک ثانی
 ساکن» و «ایکی» رقیله اشارت
 اولنان «مفاعله» مصدر نده
 متجانسینک «ایکیسی بیله متحرک»
 اولدیغیچون ادغام واقع اولمش
 و دیگر لر نده متجانسینک بیننه
 حرف علت تحلل ایش
 و بعضی سنده ذاتاً متجانسینک
 بریسی مشدد بولنمش اولدیغندن
 ادغام واقع اولما مشدر .

✽ مبالغه ایله اسم فاعل صیغه سی ✽

عدادون	عدادان	عداد
عدادات	عدادتان	عدادة

✽ اسم تفضیل صیغه سی ✽

اعد (۱)	اعدان (۲)	اعدون (۲)	اعاد (۱)
عدی (۳)	عدیان (۳)	عدیات (۳)	عدد

مصدر اسم فاعل اسم مفعول

افعال بانه نقل ایله اعداد معد (۱) معد (۱)

تفعیل » تعدید معد معد

مفاعله » معاده (۲) معاد (۱) معاد (۱)

انفعال » انعداد منعد (۱) . . .

افتعال » اعتداد معتد (۱) معتد (۱)

تفعل » تعدد متعدد متعدد

تفاعل » تعاد (۱) متعاد (۱) . . .

استفعال » استعداد مستعد (۱) مستعد (۱)

✽ تنبیه ✽ کلمات مضاعفه و معتله اقسامندن بر کلمه نك یوقارودنبرو

کافه صیغ و ابوابه نقلاً امثله مختلفه سنک ارائه و تصریف اولنمی مجرد
 قواعد عشره معلومه بی اذهان مبتدیانه لایقیله یرلشدرمک و بونلر اوزرینه
 کلمات سائره معتله بی تطبیق و تصریفجه موجب یسروسهولت اولوق ایچوندر اشته
 محض سائر کلمه لرک چکلمرینه اورنک و قولایلق اولوق املنه مبنی کافه صیغ و اوزان
 اوزره چکلمش اولان شو کلمه لرک جمله سی لسان ترکیده استعمال اولنور ظن و قیاس
 اولنماسی اخطار اولنور زیرا نهایت باب اولده مختصراً تسطیر و بیان
 قلندیغی وایلروده دخی بالمناصبه ذکر و اتیان اولنه جنی وجهله بر کلمه نك

﴿ مضاعف اولان « عَدَّ » کله سنک مصدر صیغه سی ﴾

﴿ ملاحظات ﴾

(*) بمعنی صایق بلا ادغام
 عدد دخی کلور .
 (۱) اصلی «عادد» در «بر» رقیله
 اشارت اولنان جمله کله لرده
 متجانسیندن « اولی متحرک ثانی
 ساکن » و «ایکی» رقیله مرقم
 اولان کله لرده متجانسینک
 «ایکیسی یله متحرک» و «اوج»
 رقیله مرقم اولن لرده متجانسیندن
 «اولی ساکن ایکنجیسی متحرک»
 اولدیغیچون ادغام واقع
 اولمشدر .

عَدَّ (*) عَدَّان عَدَّات

﴿ اسم فاعل صیغه سی ﴾

عَادَ (۱) عَادَانَ (۲) عَادُونَ (۳) عَادَادَ عَدَدَ عَدَدَةَ
 عَادَةَ (۲) عَادَتَانِ (۲) عَادَاتِ (۲) عَوَادَ (۱)

﴿ اسم مفعول صیغه سی ﴾

مَعْدُودُ مَعْدُودَانِ مَعْدُودَاتِ مَعَادِيدُ
 مَعْدُودَةٌ مَعْدُودَتَانِ مَعْدُودَاتِ

﴿ اسم زمان اسم مکان مصدر میی صیغه سی ﴾

مَعَدَّ (۱) مَعَدَّانِ (۲) مَعَدَّاتِ (۲) مَعَادَ (۱)

﴿ اسم آلت صیغه سی ﴾

مَعَدَّ (۱) مَعَدَّانِ (۲) مَعَدَّاتِ (۲) مَعَادَ (۱)

﴿ مصدر بناء مره صیغه سی ﴾

عَدَّةٌ (۳) عَدَّتَانِ (۳) عَدَّاتِ (۳)

﴿ مصدر بناء نوع صیغه سی ﴾

عَدَّةٌ (۳) عَدَّتَانِ (۳) عَدَّاتِ (۳)

﴿ اسم تصغیر صیغه سی ﴾

عَدِيدٌ عَدِيدَانِ عَدِيدَاتِ
 عَدِيدَةٌ عَدِيدَتَانِ عَدِيدَاتِ

﴿ اسم منسوب صیغه سی ﴾

عَدِيٌّ (۳) عَدِيَّانِ (۳) عَدِيَّونِ (۳)
 عَدِيَّةٌ (۳) عَدِيَّتَانِ (۳) عَدِيَّاتِ (۱)

تنبیه * کلمات معتله دن لفیف مقرون و لفیف مفروق ل ناقص یاثیر کبی
تصرف اولند قلدن صیغه لر ینک چکله سنه لزوم کور یله مامشدر فقط لفیف
مفروق اولنرک یالکز فاء الفعلری مثال و اویه تطبیق اولندیغی اخطار اولنور .

❖ ❖ ❖ التنجی فصل ❖ ❖ ❖

مضاعف اولان کله لر بیانده در

تنبیه * ایکنجی و اوچنجی حرفلری جنس واحد دن اولان اوچ حرفلی
کله ره مضاعف تسمیه قلنور « مد » « دل » « حب » کبی اصلری « مدد »
« دلل » « حباب » در اشته بو جنس واحد و یا متجانسین تعبیر اولنان
حرفلر بر وجه آتی ذکر اولنان احوال ثلثه ده بر برینه ادغام یعنی احدیما
اخره در ج و ادخال اولنوب حرف مدغمک یدلی تشدید ایدیلور .

« حال اول » متحرک اولور ایسه } مسرت مودت کبی اصلری مسرت مودت در

« حال ثانی » متجانسیندن اولی ساکن اذنی متحرک اولور ایسه } ذلت قلت » ذلت قلت در

« حال ثالث » متجانسیندن اولی متحرک اذنی ساکن اولور ایسه } محب مهم » محب مهم در

❖ اخطار * بعضاً احوال ثلثه مجعوله اوزره بولنان « متجانسین » بلا ادغام
دخی کلور « بره » « سبب » « ضرر » کبی و « متجانسینک » بریسی مشدد اولور
ایسه ادغام اولنه مز « مجدد » کبی .

تنبیه * مضاعف اولان کله لر ثلاثی مجردده اسم مفعول اسم تصغیر
و مبالغه ایله اسم فاعلک جمله صیغه لر نده و اسم فاعلک جمع مذکر مکسر لر یله
اسم تفضیلک یالکز جمع مؤنث مکسر سنده و مز یدانده مشدد اولان و حروف
علت تحلل ایدن کله رده « بلا ادغام » و باقیلرک جمله سده « بلا ادغام » تصرف
اولنور لر .

✽ اسم تصغیر صیغہ سی ✽

رعی (۱)	رعیان	رعیون
رعیۃ	رعیتان	رعیات

✽ اسم منسوب صیغہ سی ✽

رعی (۲)	رعیان	رعیون
رعیۃ	رعیتان	رعیات

✽ مبالغہ ایله اسم فاعل صیغہ سی ✽

رعا (۱)	رعیان	رعیون
رعیۃ	رعیان	رعیات

✽ اسم تفضیل صیغہ سی ✽

رعی (۴)	رعیان	رعیون	ارعی
رعیۃ	رعیان	رعیات	رعی (۴)

مصدر اسم فاعل اسم مفعول

افعال باب نہ نقل ایله ارعاء (۱) مرعی (۲) مرعی

تفعیل » ترعی ترعیۃ مرعی (۲) مرعی

مفاعله » مراعاة مرعی (۲) مرعی

انفعال » انراء (۱) مترعی (۲) مترعی

افتعال » ارتعاء (۱) مرتعی (۲) مرتعی

تفعل » ترعی مترعی (۲) مترعی

تفاعل » تراعی مترعی (۲) مترعی

استفعال » استرعاء (۱) مسترعی (۲) مسترعی

✽ ملاحظات ✽

(۱) اصلی «رعی» دریای اول

یای نائیدہ ادغام اولمشدر

(۲) مصدرینک بولندیغی ورن

اوزره ککشدر .

(۱) اصلی «رعی» دریالکزبو

صیغہ ده «یاء» قاعدہ سنہ توفیقاً

«همزه» یہ تبدیل اولنمش و دیگر

لرنده حفظاً للبناء اصلیتی

اوزره قالمشدر .

(*) بوایکی کله ده «یاء»

الف مقدره یرنده یوقارومد

و دیگر بش صیغہ ده حفظاً للبناء

اصلیتی اوزره ابقا «ارعی»

کله سنده کندوسی سا کن ماقبلی

مکسور اولدیغیچون علی حاله

مد اولمشدر .

(۱) اصلی «ارعی» در قاعدہ

رابعه یہ توفیقاً بو کله ده و

«بر» رقیله اشارت اولنان مصدر

لرده «یاء» ماقبلی الف اولدیغیچون

«همزه» یہ تحویل و «ایکی»

رقیله اشارت اولنان بالجمله اسم

فاعلرده «یاء» سا کن ماقبلی

مکسور اولدیغندن علی حاله مد

ومفاعله مصدر نده «یاء» متحرک

ماقبلی مفتوح اولدیغندن الفه

قلب و کافه اسم مفعول لرده «یاء»

الف مقدره اولهرق یوقارومد

ایداشدر .

❖ ملاحظات ❖

(۱) بمعنی صایق . کوزتمک
حرمت ایتمک معنای دیگر
اوتلامق . اوتلامق

(۲) بوا یکی کلمه ده « یاه » ساکن
ماقبلی مکسور اولدیغندن
علی حاله مدایدلشدرو « اوج »
رقبله اشارت اولنان کلمه ده « یاه »
ماقبلی الف اولدیغندن « همزه یه »
« ودرت » رقیله مرقم اولان کلمه ده
« یاه » ماقبلی مفتوح اولدیغندن
« الفه » قلب و دیگر بش کلمه ده
حفظاً للبناء حالی اوزره ابقا
اولمشدر .

(۵) اصلی « مرعوی » در قاعده
ثامنیه تطبیقاً بونلرک التیسنده
ده عارضی اولان « مفعول واوی »
یایه مقارن بولندیغندن بناسنه
تبعیه « یاه » قلب و ادغام اولمشدر

(۷) بوا یکی کلمه ده « یاه » الف
مقدره اوله رق یوقارومدو دیگر
دردنده حفظاً للبناء حالی اوزره
ابقا و « سکز » رقیله اشارت
اولنانلرده کندوسی ساکن
ماقبلی مکسور اولدیغندن علی
حاله مدایدلشدرو .

❖ تنبیه ❖ ناقص یائی اولان کلمه لر ناقص و او یلر کی
تصرف اولنوب یالکز اسم مفعول صیغه سنده
یکدیگرندن آریلور و یایلرک اسم مکان ایله اسم آلت
و اسم تفضیلری و مزایداتده اسم مفعول لری الف
مقدره مقامنده بولنان « یاه » ایله منتهی اولور .

❖ ناقص یائی اولان (رعی) کلمه سنک ❖
❖ مصدر صیغه سی ❖

رعیات (۱) رعیتان رعایات
❖ اسم فاعل صیغه سی ❖

رای (۲) رایان رعاعون رعاء (۳) رعاً (۴) رعیه
رایه رعیتان رعایات رای (۲)

❖ اسم مفعول صیغه سی ❖

مرعی (۵) مرعیان مرعیون مرعی (۸)
مرعیه مرعیان مرعیات

❖ اسم زمان اسم مکان مصدر می صیغه سی ❖
مرعی (۷) مرعیان مرعیات مرعی (۸)

❖ اسم آلت صیغه سی ❖

مرعی (۷) مرعیان مرعیات مرعی (۸)
❖ مصدر بناء صیغه سی ❖

رعیه رعیتان رعایات

مصدر بناء نوع صیغه سی

رعیه رعیتان رعایات

✽ ملاحظات ✽

(۴) مصدر نك بولنديغى وزن
اوزره كلكشدر .

(۲) اصلى «رجاو» در يالكز
بوكله ده «واو» قاعده سنه
توفيقا همزه يه تبديل وديكر برش
كله ده حفظا للبناء اصليتى
اوزره قالمشدر .

(۳) اصللى «ارجوو» «رجو» در
قاعده تاسعه مو جنيجه بو ايكي كله ده
«واو» متحرك ما قبل مفتوح اولد
يغندن «الفه» قلب اولمش وديكر
كله لك ايكي سنه حفظا للبناء
حالى اوزره انقا واو چنده
خلاف قاعده يايه تحويل اولمشدر

اصلى «ارجاو» در قاعده رابعه يه
تطبيقا بونده و «بر» رقيه
اشارت اولنان مصدر لرده
«واو» ما قبل الف اولديغندن
«همزه» يه تبديل وايكي رقيه
اشارت اولنان بالجملة اسم فاعل لرده
«واو» ما قبل مكسور اولديغينچون
«يا» يه واو چ رقيه مرق اولان
مفاعله مصدر يله كافه اسم
مفعول لرده قاعده تاسعه يه تطبيقا
«واو» متحرك ما قبل مفتوح
اولديغندن «الفه» قلب اولمشدر

✽ مصدر بناء نوع صيغه سى ✽

رجوة رجوتان رجوات

✽ اسم تصغير صيغه سى ✽

رجي رجيان رجيون

رجية رجيتان رجيات

✽ اسم منسوب صيغه سى ✽

رجائي (*) رجائيان رجائيون

رجائية رجائيتان رجائيات

✽ مبالغه ايله اسم فاعل صيغه سى ✽

رجاه (۲) رجاوان رجاوون

رجاوة رجوتان رجوات

✽ اسم تفضيل صيغه سى ✽

ارجا (۳) ارجوان ارجوون ارجي (۱)

رجي رجيان رجيات رجا (۳)

مصدر اسم فاعل اسم مفعول

افعال بابنه نقل ايله ارجاء (۱) مرجي (۲) مرجا (۳)

تفعيل «ترجي ترجيه مرجي (۲) مرجا (۳)

مفاعلة «مراجعة (۳) مراجي (۲) مرجا (۳)

انفعال «ارجاء (۱) مزجي (۲) . . .

افعال «ارتجاء (۱) مرتجي (۲) مرتجا (۳)

تفعل «ترجي مرجي (۲) مرتجا (۳)

تفاعل «تراجي مزجاي (۲) . . .

استفعال «استرجاء (۱) مسترجي (۲) مسترجا (۳)

در دنجی فصل

ناقص اولان کدزک تصرفاتی حاویدر

* ملاحظات *

(*) بمعنی یالوارمق . نیساز

وتضریح ایتک

(۱) رقیله اشارت اولنان التی

کلهده « واو » ساکن ماقبلی

مکسور اولدیغیچون « یایه » قلب

اولنه رق علی حاله مدایدله شددر

(۲) ایکی رقیله اشارت اولنان

درت کلهده قاعده « اشره یه

تطبیقاً « واو » ماقبلی مکسور

اولدیغندن یایه قلب اولمشدر .

(۳) اصلی « رجاو » در قاعده

رابعه نك مثال اولنه تطبیقاً واو

ماقبلی الف اولدیغندن همزه یه

تبدیل اولمشدر (۴) اصلی

« رجو » در « واو » متحرک ماقبلی

مفتوح اولدیغندن الفه قلب

اولمشدر (۵) اصلی موجوددر

قاعده سادسه موجنبه بوالتی

کلهده موجود اولان ایکی

« واو » برینه ادغام اولمشدر .

(۶) قاعده ناسعه موجنبه

بویکی کلهده واو متحرک ماقبلی

مفتوح اولدیغندن الفه قلب

اولمشدر اسم فاعلک اوچنجی

جمع مکسر یله بوصیغه نك تشبیه و

جمعنده « واو » حفظاً لایبناء اصلیتی

اوزره قالمشدر .

* تشبیه * بونلر ثلاثی مجردده یالکز « مصادر »

صیغه لریله « اسم منسو بلر ده » کلمات سالمه یه

قیاساً و باقیلرک کافه سنده قوا عد عشره مجنونه یه

تطبیقاً تصرف اولنورلر .

* ناقص واوی اولان (رجو) کله سنک *

* مصدر صیغسی *

رجاء (*) رجا آن رجاآت

* اسم فاعل صیغسی *

راجی (۱) راجیان (۲) راجون رجا (۳) رجا (۴) رجوة

راجیه (۲) راجیتان (۲) راجیات (۲) رواجی (۱)

* اسم مفعول صیغسی *

مرجو (۵) مرجوان مرجوون مراچی (۱)

مرجوة مرجوتان مرجوات

* اسم زمان اسم مکان مصدر می صیغسی *

مرجا (۶) مرجوان مرجوات مراچی (۱)

* اسم آلت صیغسی *

مرجا (۶) مرجوان مرجوات مراچی (۱)

* مصدر بناء مره صیغسی *

رجوة رجوتان رجوات

❖ ملاحظات ❖

(*) مصدرينك وزنى اوزره
ككشدر

(*) بونرك اوچنده « ياه »
حفظاً للبناء ابقاوديكرا اوچنده
ساكن ماقبلى مضموم اولديغندن
« واو » قلب اولنهرق على حاله
مد ايدلشدر .

(۱) برقيله اشارت اولنان
ايكى كلمده قاعده رابعه نك
مثال رابعنه تطبيقاً « ياه » كسره
سى ماقبلنه ويريلهرك ساكن
قالديغندن على حاله مد ايدلشدر

(۲) ايكى رقيله اشارت اولنان
بش كلمده قاعده تاسعه نك
مثال اول و ثانىسى موجججه
« ياه » متحرك ماقبلى ساكن و
مفتوح اولديغندن « الفه » قلب
اولمشدر .

(۳) قاعده معلومه يه مبنى
افتعل نك « تا » سى « داله » قلب
اولمشدر .

❖ اسم منسوب صيغه سى ❖

زيادتيّ (*) زيادتيان زيادتيون
زيادتيه زيادتيان زيادتيات

❖ مبالغه ايله اسم فاعل صيغه سى ❖

زياد زيادان زيادون
زياده زيادتان زيادات

❖ اسم تفضيل صيغه سى ❖

ازيد (*) ازيدان ازيدون ازائد (۵)
زوديّ زوديان زوديات زيد

مصدر اسم فاعل اسم مفعول
افعال باينه نقل ايله ازاده مزيد (۱) مزاد (۲)
تفعيل » تزويد مزيد مزيد
مفاعلة » مزايده مزاید مزاید
انفعال » از زياد مزاد (۲) . . .
افعال » ازدياد (۳) مزداد (۲) مزداد (۲)
تفعل » تزويد متريد متريد
تفاعل » تزايد متراید . . .
استفعال » استزادة مستزید (۱) مستزاد (۲)

❖ ملاحظات ❖

(*) بمعنی چوغالمق . آرتمیق .

(۱) اصلی «زاید» در قاعده

رابعه نك مثال ثانیهی موجدیج

بونرك یدیسنده و ۵ رقیله

اشارت اولنان دیکر درت

کلمه ده «یاء» متحرک ماقبلی الف

اولدیغندن همزه یه تحویل

اولتمشدر .

(۲) اصلی «مزبود» در قاعده

سابعه موجدیج بونرك التیسنده

عارضی اولان «مفعول» و اوی

حذف اولنوب «یاء» ضمه سی

دخی بناسنه تبعیه کسره یه

بالتبديل ماقبلته و بریله رك علی

حاله مدایدلمشدر .

(۳) اصلی «مزید» در قاعده

تاسعه نك مثال ثانیهی تطبیقا

بونرك اوچنده ده «یاء» مفتوح

اولدیغندن الفه قلب اولتمشدر .

(۴) بونكرده «یاء» الفه قلب

اولتمیوب حفظاً للبناء حالی

اوزره ابقا قلمشدر .

(۶) بو اوج کلمه ده «یاء» ساکن

ماقبلی مکسور اولدیغیچون علی

حاله مدایدلمشدر .

(۱) اصلی «زید» دریای اول

یای ثانیه ادغام اولتمشدر .

❖ تنبیه ❖ اجوف یائی اولان کلمه لر بعینه اجوف

واویلر کی تصریف اولنوب یالکز ثلاثی مجردده

اسم مفعول واسم تصغیر صیغه لرنده یکدیگرندن

آیریلورلر

❖ اجوف یائی اولان (زید) کلمه سنك مصدر ❖

❖ صیغه سی ❖

زیاده (*) زیادتان زیادات

❖ اسم فاعل صیغه سی ❖

زائد (۱) زائدان زائدون زیاد زید زیده

زائده زائدتان زائدات زواذ

❖ اسم مفعول صیغه سی ❖

مزید (۲) مزیدان مزیدون مزاید (۵)

مزیده مزیدتان مزیدات

اسم زمان اسم مکان مصدر میی صیغه سی

مزاد (۳) مزادان مزادات مزائد (۵)

❖ اسم الت صیغه سی ❖

مزید (۴) مزیدان مزیدات مزائد (۵)

❖ مصدر بناء صیغه سی ❖

زیده (۶) زیدتان زیدات

❖ مصدر بناء نوع صیغه سی ❖

زیده (۶) زیدتان زیدات

❖ اسم تصغیر صیغه سی ❖

زید (۱) زیدان زیدون

زیده زیدتان زیدات

✽ ملاحظات ✽

(۶) اصلی «صوبه» در قاعده

اولی نك مثال نائسنه تطبیقاً

بونرك اوچنده «واو» ساكن

ماقبلی مكسور اولدیغیچون

«یاه» قلب اولمشدر

(۱) مصدرینك بولدیغی

وزن اوزره ككشدر

(*) بونرك ارچنده واو

حفظاً للبناء بقاودیکراوچنده

ساكن ماقبلی مضموم اولدیغندن

علی حاله مدایدلشدر

(۱) برقیله اشارت اولنان

ایکی کلمه قاعده رابعه نك

مثال نائسنه تطبیقاً «واو»

كسره سی ماقبلنه ویريله رك

ساكن قالدیغندن «یاه» قلب ایله

علی حاله مدایدلشدر

(۲) ایکی رقیله اشارت اولنان

بش کلمه قاعده تاسعه نك

مثال اول و نائسنه تطبیقاً «واو»

متحرك ماقبلی ساكن و مفتوح

اولدیغندن الفه قلب اولمشدر

(۳) اوچ رقیله اشارت اولنان

ایکی کلمه قاعده شاره یه

تطبیقاً «واو» ماقبلی مكسور

اولدیغندن یا ه قلب اولمشدر

(۴) اصلیت اوزره «استصواب»

دخی کلور

✽ مصدر بناء نوع صیغه سی ✽

صیبه (۶) صیبتان صیبات

✽ اسم تصغیر صیغه سی ✽

صویب صویبان صویبون

صویبه صویبتان صویبات

✽ اسم منسوب صیغه سی ✽

صوابی (۱) صوابیان صوابیون

صوابیه صوابیتان صوابیات

✽ مبالغه ایله اسم فاعل صیغه سی ✽

صواب صوابان صوابون

صوابه صوابتان صوابات

✽ اسم تفضیل صیغه سی ✽

اصوب (*) اصوبان اصوبون اصائب (۵)

صوبی صوبیان صوبات صوب

مصدر اسم فاعل اسم مفعول

افعال بانه نقل ایله اصابت مصیب (۱) (۲) مصاب

تفعیل «تصویب مصوب مصوب

مفاعلة «مصاوبه مصاوب مصاوب

انفعال «انصیاب (۳) منصاب (۲) ...»

افتعال «اصتیاب (۳) مصتاب (۲) مصتاب (۲)

تفعل «تصوب مصوب متصوب

تفاعل «تصاوب متصاوب ...»

استفعال «استصاوبه (۴) مستصیب (۱) مستصاب ۲

— اوجنچی فصل —

اجوف اولان کله رک صورت تصریفاتی بیاننده در

❖ تنبیه ❖ بونر ثلاثی مجردده « اسم فاعل » « اسم مفعول » « اسم مکان »
و « مصدر بناء نوع » ایله اسم تفضیل صیغه لرندن غیریده و مزیدانده « تفعلیل »
« مفاعله » « تفعل » و « تفاعل » بابلرنده کلمات صحیحه کبی تصریف اولنوب باقیلرنده
قواعد عشره مبسوطه یه تابع اولورلر

❖ اجوف واوی اولان « صَوَّبَ » کله سنک مصدر صیغه سی ❖

❖ ملاحظات ❖

(*) بمعنی طوغری و خطاندن
بری و سالم اولوق

(۱) اصلی « صاوب در » قاعده

رابعه نك مثال اولنه تطبیقا کرک

بونرک یایسنده و کرک بش رقیله

اشارت اولنان درت کله ده « واو »

متحرک ماقبلی « الف » اولدیغیچون

همزه یه تبدیل اولمشدر

(۲) اصلی « مصووب » در قاعده

خامسه یه تطبیقا بونرک الیسندنده

« واو اول » ضمّه سی ماقبلنده کی

حرف صحیح ساکنه ویر یله رک

حذف اولمشدر

(۳) اصلی مصووب در قاعده

تاسعه نك مثال نایسنه تطبیقا بونرک

اوجنده ده « واو » مفتوح ماقبلی

ساکن اولدیغیچون الفه قلب

اولمشدر

(۴) بونرده و او الفه قلب اولمشوب

حفظاً للبناء علی اوزره ابقا اولمشدر

صواب (*) صوابان صوابات

❖ اسم فاعل صیغه سی ❖

صائب (۱) صائبان صائبون صواب صوَّب صوَّبَة

صائبة صائبان صائبات صوابات

❖ اسم مفعول صیغه سی ❖

مصووب (۲) مصوبان مصووبون (۵) مصائب

مصووبة مصووبان مصووبات

❖ اسم زمان اسم مکان مصدر میی صیغه سی ❖

مصاب (۳) مصابان مصابات (۵) مصائب

❖ اسم الت صیغه سی ❖

مصوَّب (۴) مصوبان مصووبات (۵) مصائب

❖ مصدر بناء مره صیغه سی ❖

صوَّبَة صوَّبان صووبات

❖ ملاحظات ❖

❖ مصدر بناء مره صیغه سی ❖

یمنة یمتان یمنات

❖ مصدر بناء نوع صیغه سی ❖

یمنة یمتان یمنات

❖ اسم تصغیر صیغه سی ❖

یمین یمیان یمینون

یمینة یمینان یمینات

❖ اسم منسوب صیغه سی ❖

یمینی یمینان یمینون

یمینة یمینان یمینات

❖ مبالغه ایله اسم فاعل صیغه سی ❖

یمان یمانان یمانون

یمانة یمانان یمانات

❖ اسم تفضیل صیغه سی ❖

ایمن ایمان ایمنون ایامن

یمینی یمینان یمینات یمین

مصدر اسم فاعل اسم مفعول

افعال باینه نقل الیه ایمان (۱) مومن (۲) مومن

تفعیل » یمین یمین یمین

مفاعلة » میمانة میمان میمان

انفعال » ایمان یمین ...

افعال » اتمان (۳) تمین تمین

تفعل » یتمن تمین تمین

تفاعل » تیمان تمیمان ...

استفعال » استیمان مستیمان مستین

(۱) بر رقیله اشارت اولنان ایکی کلمه قاعده اولی نك مثال فائنه تطبیقا « یاء » ساکن ماقبلی مکسور اولدیغندن علی حاله مدایدلمشدر

(۲) اصـلاری مین مین در قاعده ثانیه نك مثال فائنه تطبیقا بوا یکی کلمه « یاء » ساکن ماقبلی مضموم اولدیغندن « واوه » قلب اولنه رق علی حاله مدایدلمشدر

(۳) بواج کلمه یاء افتعل نك تاسنه بعد القلب ادغام اولمشدر

❖ ملاحظات ❖

(*) اصلاری اوحد استو حاددر قاعده اولیٰ نك مثال نایسته تطبیقا بو ایکی کلمهده « واو » ساکن ماقبلی مکسور اولدی یغندن « یایه » قلب اولنهرق علی حاله مد ایدلمشدر

(۱) اصلاری موحد موحددر قاعده نایه نك مثال را بی موحدجه « واو » ساکن ماقبلی مضموم اولدی یغیچون علی حاله مد ایدلمشدر

(۲) فاه الفعلاری واو اولان کله لرك « افتعال » باینه نقلارنده واولری افتعل نك ناسنه قاب ایله ادغام اولنلق قاعده معلومه سنه توفیقا بو نلرك اوچنکده « واو » لری تایه قلب اولنهرق ادغام اولمشدر

(۱) یعنی برکتلو قوتلو وفرخنده اولنق

❖ اسم تفضیل صیغه سی ❖

اوحد اوحدان اوحدون اوحد
وحدی وحدیان وحدیات وحد

مصدر اسم فاعل اسم مفعول

افعال باینه نقل ایله ایحاد (*) موحد (۱) موحد

تفعیل « توحید موحد موحد
مفاعلة « مواحدة موحد موحد
انفعال « انوحاد منوحد ...

اقتعال « اتحد (۲) متحد متحد
تفعل « توحّد متوحد متوحد
تفاعل « تواحد متواحد ...

استفعال « استیحاد (*) مستوحد مستوحد

❖ مثال یائی اولان « یمن » کلمه سنك مصدر صیغه سی ❖

یمن (۱) یمنان یمنات

❖ اسم فاعل صیغه سی ❖

یامن یامنان یامنون یمان یمن یمنه
یامنه یامنات یامنات یوامن

❖ اسم مفعول صیغه سی ❖

میمون میمونان میمونون میامین
میمونه میمونان میمونان میونات

❖ اسم زمان اسم مکان مصدر میمی صیغه سی ❖

میمین میمینان میمینات میامین

(۱) قاعده اولیٰ نك مثال نایسته تطبیقا بو نلرك اوچنکدهده « یاه » ساکن ماقبلی مکسور اولدی یغندن علی حاله مد ایدلمشدر

❖ اسم آلت صیغه سی ❖
میمین (۱) میمینان میمینات میامین

❖ ملاحظات ❖

(٢) بعض مثال و او يترك بو صيغه سي
«تَعَاثِلُ» و زنى اوزره كلور « و قَائِعُ »
« و سَائِطُ » كى

(١) اصلى موَحِّدَر قاعده اولى نك
مثال نمانيسنه توفيقا بو اوج صيغه ده
« و او » ساكن ما قبلى مكسور اولديغيچون
بايه قلب اولته رق على حاله مدايدلمشدر

❖ اسم فاعل صيغه سي ❖

واحد واحدان واحذون وحاد وحاد وحاد وحاد
واحدة واحدتان واحدات وواحد (٢)

❖ اسم مفعول صيغه سي ❖

موحد موحدان موحدون مواحيد
موحدة موحدتان موحدات

❖ اسم زمان اسم مكان مصدر ميمي صيغه سي ❖

موحد موحدان موحدات موحد

❖ اسم آلت صيغه سي ❖

ميحد (١) ميحدان ميحدات موحد

❖ مصدر بناء مره صيغه سي ❖

وحدة وحادتان وحادات

❖ مصدر بناء نوع صيغه سي ❖

وحدة وحادتان وحادات

❖ اسم تصغير صيغه سي ❖

وحيد وحيدان وحيدون
وحيدة وحيدتان وحيدات

❖ اسم منسوب صيغه سي ❖

وحدتي (*) وحادتيان وحادتيون
وحدتية وحادتيتان وحادتيات

❖ مبالغه ايله اسم فاعل صيغه سي ❖

وحد وحادان وحادون
وحدة وحادتان وحادات

❁ ملاحظات ❁

(۲) قاعده اولیٰ نك مثال اولنه تطبیقا
 بو صیغه ده و بالجه اسم فاعل رده «همزه»
 ساكن ماقبل مكسور اولدیغیچون
 خانه سی «یا» شكندده آچیلوب اوزرینه
 وضع اولغشدر

(۳) قاعده ثانیه نك مثال اولنه تطبیقا
 بو نلر ك ایکیسینده ده «همزه» ساكن ماقبل
 مضموم اولدیغیچون خانه سی «واو»
 شكندده آچیلوب اوزرینه وضع اولغشدر

ابدأ ابدآن ابدعون ابدی (۱)
 بدی بدیان بدیات بدی

مصدر اسم فاعل اسم مفعول

افعال بابنه نقل ایله	ابداء	مبدی	مبدأ
تفعیل	»	تبدی (۲)	مبدأ
مفاعله	»	مبادئة	مبدأ
انفعال	»	انباء	مبدی
افتعال	»	ابتداء	مبتدا
تفعل	»	تبدؤ (۳)	متبدا
تفاعل	»	تبادؤ (۳)	متبادی
استفعال	»	استبءاء	مستبدا

❁ ایکنجی فصل ❁

مثال اولان کله رك صورت تصریفاتنی حاویدر

❁ تنبیه ❁ بونلر ثلاثی مجردده اسم آئندن بشقه کافه صیغه لرده و مزیداتده «تفعیل»
 «مفاعله» «انفعال» «تفعل» و «تفاعل» بابلرنده کلمات صحیحه کی تصریف اولنوب
 ابواب سائرده قواعد ثلثه مجوئه یه تطبیق اولنور

❁ ملاحظات ❁

(۱) یعنی بالکز بر اولمق. مثال واوی
 اولان کله رك مصدر لنده بعضاواوری
 حذف اولنوب آخر لرینه برتای عوص
 کتور یله رك حرف اوللری کسره ایله
 اوقنور. مثلا وصف صفت وجه
 جهت وصول صله کی

❁ مثال واوی اولان «وحد» کله سنک مصدر ❁

❁ صیغه سی ❁

وحدة (۱) وحدتان وحدات

❖ ملاحظات ❖

(۱) قاعده اولیٰ نك مثال اولیٰ موجبیه
یونلرده وكرك برقیله اشارت اولنان
دیكر درت كله ده «همزه» ساكن ماقبلی
مكسور اولدیغندن خانه سی «یا» شكلمده
آچیلوب اوزرینه وضع اولمشدر

❖ اسم فاعل صیغہ سی ❖

بادی (۱) بادیان بادیون بداء بدأ بدئہ
بادیة بادیتان بادیات بوادی

❖ اسم مفعول صیغہ سی ❖

مبدوء مبدوآن مبدوون مبادئی (۱)

❖ اسم زمان اسم مکان مصدر می صیغہ سی ❖

مبدأ مبدآن مبدآت مبادی (۱)

❖ اسم آلت صیغہ سی ❖

مبدأ مبدآن مبدآت مبادی (۱)

❖ مصدر بناء مره صیغہ سی ❖

بدئہ بدیشان بدآت

❖ مصدر بناء نوع صیغہ سی ❖

بدئہ بدیشان بدآت

❖ اسم تصغیر صیغہ سی ❖

بدی بدیان بدیون
بدیة بدیثان بدیات

❖ اسم منسوب صیغہ سی ❖

بدی بدیان بدیون
بدیة بدیثان بدیات

❖ مبالغه ایله اسم فاعل صیغہ سی ❖

بداء بدآن بداءون
بدائة بدآثان بدآآت

❖ اسم تفضیل صیغہ سی ❖

❖ ملاحظات ❖

(*) قاعدهٔ ثانيه نك مثال
 اوانه تطبيقا بونترك اوچنده
 «همزه» ساكن ماقبلي مضموم
 وسؤل كله سنده «همزه» متحرك
 ماقبلي مضموم اولديغيچون
 خانه سي «واو» شكنده آچيلوب
 اوزرينه قوشلدر

❖ مبالغه ايله اسم فاعل صيغه سي ❖

سؤال	سئالان	سئالون
سئالة	سئالان	سئالات

❖ اسم تفضيل صيغه سي ❖

اسئل	اسئلان	اسئلون	اسائل
سؤلى (*)	سؤليان	سؤليات	سؤل

مصدر اسم فاعل اسم مفعول

افعال باينه نقل ايله	اسئال	سئال	سئال
تفعيل	تسئال	سئال	سئال
مفاعلة	مسئالة	مسائل	مسائل
انفعال	انسئال	انسئال	...
افتعال	استئال	مسئال	مسئال
تفعل	تسئال	متسئال	متسئال
تفاعل	تسائل	متسائل	...
استفعال	استسئال	مستسئال	مستسئال

❖ اخطار ❖ مهموز اللام اولان كله لر كلات صحیحه كبی تصریف اولوب

شوقدر كه ثلاثي مجردده اسم فاعلك يدي صيغه سيله ديكر بعض صيغه لر ك جمع مكسر لر نده
 و مز يدانده بالجملة «اسم فاعلار» ايله «تفعيل» مصدر نده همزه خانه سي «ياء» و «تفعل» و
 «تفاعل» مصدر لر نده «واو» شكنده اچيله رق اوزينه وضع اولنور .

❖ ملاحظات ❖

(مهموز اللام اولان «بدأ» كله سنك مصدر صيغه سي)

بدأ (*)	بدآن	بدأت (*)
---------	------	----------

❖ ملاحظات ❖

(۱) بمعنى صور مق اصلی
سئال در قاعدهٔ ثانيه نك مثال
ثانیسنه تطبیقا بونده و بر قیله
اشارت اولنان دیگر ایکی کلمه ده
«همزه» متحرک ماقبلی مضموم
اولدیغیچون خانه سی «واو»
شکلنده آچیلوب اوزرینه قونلشدر

(*) قاعدهٔ اولی نك مثال
اولنه تطبیقا بونرك اوچنده ده
«همزه» ساكن ماقبلی مكسور
اولدیغیچون خانه سی «یا» شکلنده
اچیلهرق اوزرینه قونلشدر

(۲) قاعدهٔ ثانيه نك مثال
ثانیسنه تطبیقا یعنی بونرك
جمله سنده «همزه» متحرک ماقبلی
مضموم اولدیغیچون خانه سی
«واو» شکلنده آچیلهرق
اوزرینه قونلشدر

(۳) اسم منسوبلر دأما
مصدرلرینك بولند قلمی وزن
اوزره کلمکده اولدیغندن
بودخی مصدرینك وزنی اوزره
کیشدر

❖ مهموز العین اولان «سئل» کلمه سنك مصدر ❖

❖ صیغه سی ❖

سؤال (۱) سؤالان سؤالات

❖ اسم فاعل صیغه سی ❖

سائل سائلان سائلون سؤال (۱) سؤل سؤلّه
سائله سائلتان سائلات سوائل

❖ اسم مفعول صیغه سی ❖

مسؤل مسؤلان مسؤلون مسائیل
مسؤلّه مسؤلتان مسؤلات

❖ اسم زمان اسم مکان مصدر میی صیغه سی ❖

مسئل مسئلان مسئلات مسائل

❖ اسم آلت صیغه سی ❖

مسئل مسئلان مسئلات مسائل

❖ مصدر بناء مره صیغه سی ❖

سألّه سائلتان سألّات

❖ مصدر بناء نوع صیغه سی ❖

سئيلة (*) سئيلتان سئيلات

❖ اسم تصغیر صیغه سی ❖

سؤیل (۲) سؤیلان سؤیلون

سؤیله سؤیلتان سؤیلات

❖ اسم منسوب صیغه سی ❖

سؤالی (۳) سؤالیان سؤالیون

سؤالیّه سؤالیتان سؤالیات

● ملاحظات ●

(۱) اصلی ائمان در قاعده اولی نك
 اخطار اولنه تطبيقی همره
 ساکنه خانه سی «یاء» شکلنده
 آچیلوب اوزرینه قونلشدر .
 (۲) قاعده ثانی نك مثال اولنه
 تطبيقی بو ایکی رقیله مرقم اولان
 درت کلمه ده «همزه» ساکن
 ماقبلی مضوم و (۳) رقیله
 اشارت اولنان دیگر بش کلمه ده
 «همزه» متحرک ماقبلی مضوم
 اولدیغیچون خانه سی «واو»
 شکلنده آچیلوب اوزرینه
 قونلشدر .
 (۴) قاعده اولی نك اخطار
 ثانیه سی موجبجه
 (۵) اصلی استئمان در قاعده
 اولی نك مثال اولنه تطبيقی یعنی
 «همزه» ساکن ماقبلی مکسور
 اولدیغندن خانه سی «یاء» شکلنده
 آچیلورق اوزرینه قونلشدر

أمنی	أمنیان	أمنیات	أمن
			مصدر اسم فاعل اسم مفعول
			أفعال بابنه نقل ایله ایمان (۱) مؤمن (۲) مؤمن
تفعیل	»	تأمین	مؤمن (۳) مؤمن
مفاعلة	»	مؤامنة (۳)	مؤآمن (۳) مؤآمن
انفعال	»	ائتمان	متأمن .
افتعال	»	ائتمان (۴)	مؤئمن (۲) مؤئمن
تفعل	»	تأمن	متأمن
تفاعل	»	تأمن	متأمن .
استفعال	»	استئمان	مستأمن

— اخطار —

کرك بونرك وکرك بر وجه آتی ابواب مزید فیه نقل اولنان کلمات
 سائره معتله نك یا لکز مفرد صیغه لر نك اراءه سیله اکتفا اولنمشدر چونکه
 معلوم اولان تأنیث و تشبیه و جمع علامت لری مفرد لری اخرینه وضع و علاوه
 قلندیغی صورتده مطلوب حاصل اوله جغندن بناء علیه مؤنث و تشبیه
 و جمع صیغه لر نك کوسترلسندن ولسان ترکیده استعمالی مفقود حکمهنده بولنان
 « افعال » بابنک دخی ذکر و بیانندن صرف نظر قلمشدر

● تنبیه ● هه وزالعین اولان کلمه لر ثلاثی مجردده « مصدر بناء نوع »
 صیغه سندن غیریده و مزیداتک چله ابوانسده کلمات صحیحه کبی تصریف
 اولنورلر .

❖ ملاحظات ❖

❖ اسم مفعول صیغه سی ❖

مأمون	مأمونان	مأمونون	مأمین
مأمونة	مأمونتان	مأمونات	

❖ اسم زمان اسم مکان مصدر میمی صیغه لری ❖

مأم	مأمان	مأمات	مأمن
-----	-------	-------	------

❖ اسم آلت صیغه سی ❖

مأمین	(۱) مأمینان	مأمینات	مأمن
-------	-------------	---------	------

❖ مصدر بناء مره صیغه سی ❖

امنة	امنتات	امنات	
------	--------	-------	--

مصدر بناء نوع صیغه سی

امنة	امنتان	امنات	
------	--------	-------	--

❖ اسم تصغیر صیغه سی ❖

امین	امینان	امینون	
امینه	امینتان	امینات	

❖ اسم منسوب صیغه سی ❖

امنی	امنیان	امنیون	
امنیة	امنیتان	امنیات	

❖ مبالغه ایله اسم فاعل صیغه سی ❖

امان	امانان	امانون	
امانة	امانتان	امانات	

❖ اسم تفضیل صیغه سی ❖

آمن (*)	آمنان	آمنون	آمن
---------	-------	-------	-----

(۱) اصلی «مؤمن» در قاعده اولی نك

مثال اولنه تطبیقا بوجا ده همزه ساکن ماقبلی مکسور اولدیغندن خانه سی «یاء» شکنده آچیله رق اوزرینه وضع اولمشدر .

(*) اصلی اء من در قاعده

نالتد سنك مثال نانیسنه تطبیقا یعنی همزه ساکنه نك ماقبلنده همزه مفتوحه بولندیغیچون بررینه قلب اولنه رق یوقارو مدایدلشدر .

❖ قاعدهٔ عاشره ❖ «واو» ساکن ماقبلی مکسور و «واو» اسره ماقبلی ساکن اولدیغی وقت یابه قلب اولدیغی کبی «واو» متحرک ماقبلی مکسور اولور ایسه ینه «یابه» قلب اولنور احتیاج کبی اصلی احتیاج در ❖ اخطار ❖ بعضاً حفظاً للبناء اصلیتی اوزره قالور از دواج احتیوال کبی

❖ تنبیه ❖ کلمات معتله دن «مهموز» و «مثال» اولنور آنفاً بیان وتعداد اولنور قواعده عشره دن برنجی وایکنجی و اوچنجی قاعده لره و دیگر لر بدخی قواعد باقیه یه تطبیقاً تصریف اولنور لر فقط اجوف اولنورک «افعال» و «استفعال» بابلری مصدر لر ی قواعد مذکوره خارجنده آخر لر نده «تاء» اوله رق «اقامة» «استقامة» و «ناقص» و «لغیف» اولنورک «تفعل» و «تفاعل» بابلری مصدر لر ی بدخی «تجلی» «تجالی» و زنلری اوزره کلور

— فصل برنجی —

مهموز اولان کلمه لرک تصریفاتنی حاویدر

❖ اخطار ❖ بونلردن «مهموز الفاء» اولنور ثلاثی مجردده «اسم آلت» ایله «اسم تفضیل» صیغه لر ندن غیر یسنده کلمات صحیحه کبی و مزیداته «انفعال» «تفعل» و «تفاعل» بابلر ندن بشقه ابوابده قواعد ثلثه مشروحیه توفیقاً تصریف اولنور لر .

❖ ملاحظات ❖

بمعنی برآدمی برسنه اوزره امین
قلق معنای دیگر ایسانق
امینت ایتمک

❖ مهموز الفاء اولان امن کلمه سنک مصدر صیغه سی ❖

امن امنان امنات

❖ اسم فاعل صیغه سی ❖

امن آمنان آمنون امان امن ائمة
ائمة آمنان امنات اوامن

❖ قاعدهٔ سادسه ❖ کذا بر کلمه ده بری بری آردنجه حرکه سزا اوله رق
 « ایکی واو » بولنسه واو اول و او ثانیده ادغام اولنور « مدعو » کبی
 اصلی « مدعو » در

❖ قاعدهٔ ثامنه ❖ اجوف یائی اولان کلمه لک اسم مفعول رنده عارضی
 اولان « واو » حرفی اکثر اوله رق حذف اولنوب یاه ضمه سی دخی بناسنه
 تبعیه کسره یه بالتبذیل ماقبلنده کی حرف صحیح ساکنه و بر یله رک علی حاله
 ترک ایدیلور « مزید » کبی اصلی « مزید » در
 و بعضاً دخی شاذ اوله رق اصلاً تبدل واقع اولز « مدیون » « معیوب » کبی

❖ قاعدهٔ نهمه ❖ نفس کلمه دن اولمیان یعنی صکره دن کلش اولان « واو »
 حرفی یاه مقارن اولور ایسه بناسنه تبعیه مذکور « واو » یاه قلب و ادغام
 اولنور « مرعی » « مبنی » کبی اصلری « مرعی » « مبنوی » در

❖ اخطار ❖ ناقص واوی و یائی اولان کلمه لک اسم فاعل جمع مذکر
 محذرنده واو ایله یالری حذف اولنوب ماقبلرنده بولنسان حرف صحیح لک
 کسره لری دخی ضمه یه تبدیل اولنور « راعون » « بانون » کبی اصلری
 « راعیون » « بانیون » در

❖ قاعدهٔ ناسعه ❖ « واو » « یاه » حرکه لی ماقبلری مفتوح و یا خود ساکن
 اولور ایسه الفه قلب اولنور لر

« واویاه » متحرک ماقبلری مفتوح } مثال (۱) غُزَا رُعَا اصلری غُزُو رُعُو در
 اولدیغیچون الفه قلب اولندقلرینه
 « واویاه » متحرک ماقبلری ساکن } « (۲) مَقَال مَزَاد » مقول مزید »
 اولدیغیچون الفه قلب اولندقلرینه

❖ اخطار ❖ فقط بعض صیغه لرده حفظاً للبناء هرا یکی صورتده ده « واو » ایله
 « یاه » علی حاله ابقاقلنور « غزوه » « رعیه » « اطول » « ازید » کبی

« همزه مفتوحه » اولور ایسه اولوقت بریسی دیکرینه قلب اولنهرق یوقارو چکیلور .

« همزه » ساکن ماقبلی مفتوح اولدیغیچون خانه سی الف شکلنده اچله رق اوزرینه وضع اولندیغنه مثال (۱) تأمین اصلی تأمین در

« همزه » ساکنه نك ماقبلنده بولنان حرف همزه مفتوحه اولدیغیچون بر برینه قلب اولنهرق یوقارو مدایدلدیکنه (۲) آمَن » آمِن »

« واویه » ساکن ماقبلری مفتوح اولدیغیچون تغییر اولنمد قلرینه (۳) تَوْحید تیسیر

قاعده رابعه * « واو » « یاء » حرکه لی یا خود حرکه سز اولوب ماقبلری « الف » اولور ایسه همزه یه تبدیل اولنور لر [۱] واکر کندولری مکسور ماقبلری ساکن اولور ایسه اکثر وقت کسره لری ماقبلرنده کی حرف صحیح ساکنه ویر بهرک قاعده سنه توفیقا « واو » یاه قلب و « یاء » دخی علی حاله چکیلور .

واو متحرک اولوب ماقبلنده الف ماقبلری قائل اعفاء اصلری قاول اعفاو در بولندیغیچون همزه یه تبدیل اولندیغنه مثال (۱)

یاه متحرک اولوب ماقبلنده الف بولندیغیچون همزه یه تبدیل اولندیغنه (۲) زائد اخفاء زاید اخفای

واو مکسور ماقبلی ساکن اولدیغیچون حرکه سی ماقبلنده کی حرفه ویر بهرک قاعده سنه توفیقا مذکور واویاه قلب اولدیغنه (۳) مقیم معین مقوم معون

یاه مکسور ماقبلی ساکن اولدیغیچون حرکه سی ماقبلنده کی حرفه ویر بهرک قاعده سنه توفیقا علی حاله مدایدلدیکنه (۴) مبین مفید مبین مفید

قاعده خامسه * بر کلمه ده بر برینی متعاقب اولکیسی مضموم اولهرق اصلی و دیکری عارضی اولهرق ساکن ایکی « واو » واقع اولسه « واو اول » ضمه سی ماقبلنده کی حرف صحیح ساکنه ویر بهرک حذف اولنور « مقول » کی اصلی « مقول » در .

[۱] فقط بعض صیغه لده حفظاً للبناء حالی اوزره ترك اولنور لر « مقاوله » مزایده « کی .

همزه ساکن ماقبلی مکسور اولدیغیچون خانه سی «یاء» شکننده آچیلوب اوزرینه
وضع اولندیغنه مثال (۱) مثنیٰ * اصلی منشأ در

«واو» ساکن ماقبلی مکسور اولدیغیچون یاه قلب اولندیغنه » (۲) ایجاب * اوجاب *

«یاء» ساکن ماقبلی مکسور اولدیغیچون علی حاله مدایدلدیکنه » (۳) ایقاظ * ایقاظ *

* اخطار اول * بعض کلمه لرده ماقبلی مکسور اولان «همزه ساکنه» خانه سی

یالکز «یاء» شکننده آچیلوب اوزرینه وضع اولنمز (ایمان) کبی اصلی (ائمان) در .

* اخطار ثانی * و بوضاً دخی قاعده مذ کوره دن عدول ایدرک اصلا تغیر

ایتیوب اصلیتی اوزره قالور (ائلاف) (ائمان) کبی .

* قاعده ثانیه * «همزه» «یاء» «واو» ساکن ماقبلری مضموم اولور

ایسه «همزه» کرک ساکن کرک متحرک هر ایکی صورته ده خانه سی «واو»

شکننده آچیلوب اوزرینه وضع اولنور «یاء» واوه قلب و «واو» دخی

علی حاله مدایدیلور .

{ «همزه» ساکن ماقبلی مضموم اولدیغیچون خانه سی
واوشکننده آچیلورق اوزرینه وضع اولندیغنه

{ «همزه» متحرک ماقبلی مضموم اولدیغیچون خانه سی
واوشکننده آچیلورق اوزرینه وضع اولندیغنه

{ «یاء» ساکن ماقبلی مضموم اولدیغیچون واوه قلب
اولندیغنه

{ «واو» ساکن ماقبلی مضموم اولدیغیچون علی حاله
مدایدلدیکنه

* قاعده ثالثه * «همزه» «واو» «یاء» ساکن ماقبلری مفتوح اولدیغی

وقت «واو» ایله «یاء» اصلا دکشمیوب یالکز «همزه» خانه سی «الف» شکننده

آچیلورق اوزرینه وضع اولنور فقط «همزه ساکنه» ننگ ماقبلنده بولنان حرف

[*] فقط کتابت عثمانیه ده بوکبی «همزله» اکثریاً مخذوف حکمهنده طوتیلورق

یازلزلر «استیدان» «استیناف» «ایلاف» وسائر لری کبی

ا حرف ثلثه دن مرکب اولان کلمه نك فاء الفعلى « همزه » اولور ايسه اكا
 « مهموز الفاء » دینور (أَخَذَ) عين الفعلى اولور سه « مهموز العين » دینور
 (سَأَلَ) لام الفعلى اولور ايسه « مهموز اللام » تسميه قلنور (قَرَأَ) کبی

ا کر فاء الفعلى « واو » اولور ايسه « مثال واوى » دینور (وَعَدَ) وا کر
 « ياء » اولور ايسه « مثال يائى » دینور (يَسَرَ) کبی

ا کر فاء الفعلى « واو » اولور ايسه « اجوف واوى » دینور (قَوَّلَ) وا کر
 « ياء » اولور ايسه « اجوف يائى » دینور (زَيَّدَ) کبی

ا کر لام الفعلى « واو » اولور ايسه « ناقص واوى » دینور (غَزَوَ) وا کر
 « ياء » اولور ايسه « ناقص يائى » دینور (رَمَى) کبی

کذا اوج حرفلى کلمه نك عين الفعلى « واو » ولام الفعلى « ياء » اولور ايسه
 « لقيف مقرون » دینور (طَوَى) وا کر فاء الفعلى « واو » ولام الفعلى دخى
 « ياء » اولور ايسه « لقيف مفروق » تسميه اولنور (وَفَى) کبی .

❖ تسميه ❖ اشته انواع واقسامى بوندن عبارت اولان معتل کلمه لرك چکلمرى بعض
 صيغه لده صحیح اولان کلمه لره بکزه مديکندن يعنى ايجابى تقدیرنده حروف
 علت بر بر يله قلب وادغام و بعضاً دخى حذف اولنديغندن بونلرك تصريفاتنى
 قولايجه اوکر نمکه مدار اولق اوزره بروجه آتى ذکر و ترتيب اولنان
 قواعد اساسيه نك کوزلجه لوحه خياله تصوير يله حفظ و ضبطنه
 دقت و اعتنا قلنمى الزمدر .

❖ قاعده اولى ❖ « همزه » « واو » « ياء » ساکن ماقبلرى مکسور اولور
 ايسه « همزه » خانه سى « ياء » شکلنده آچيله رق اوزرينه وضع اولنور
 و « واو » يايه قلب و « ياء » دخى على حاله مدايديلور .

اوزان مذکورہ اوزرہ بولسان کلماتک لسان ترکیده استعمالری آذر	{ رباعی مزید بابلری }	تفعل	متفعل
		افعال	مفعلا

✽ اختطار ✽ زبرده محرر کلماتک نوعیتبله معانیسی و بابلری نه ایدوکنک
مبتدی طرفندن حل وتصرییحی لازمدر

— ✽ التبحری درس ✽ —

هندسه	مهندس	رجه	مترجم	مترجم	شعشع
مصیقل	وسوسه	موسوس	تسلسل	متسلسل	تبصص
متبصص	اضمحلال	مضمحل	اطمینان	مطمئن	زلزله
تنزل	متزلزل	اکفهار	مبرهن	طنطنه	مطنطن

— ✽ اوچنجی باب ✽ —

« معتل » یعنی علتلی اولان کلمه لک صورت تعریفات وتصرفاتی شاملدر

معلوم اوله که احرف ثلثه اصلیه سندن بری و یاخود ایکسی حروف علت
تعبیر اولنان « أ و و ی » حرفلرندن مرکب اولان کلمه له « معتل » یاخود
« ثلاثی مجرد غیر سالم » دینور « اخذ » « قول » « طوی » کبی فقط
حروف اصلیه سی بونلردن بری و سالم اولان کلمه له « صحیح » و یا « ثلاثی
مجرد سالم » دینور « نصر » « فعل » « کتب » کبی

✽ فائده ✽ اشبو « معتل » اولان کلمه له (مهموز) (مثال) (اجوف)
(ناقص) (لقیف) اوله رق اساساً بش نوعدن عبارت اولوب بونلردن
« مهموز » اوچ قسمه و دیگرلری دخی ایکیشر قسمه منقسمدر شویله که :

سلسله » » زنجیر ایله بغلق
 طنطنه » » وزرده مق
 برکته » » یقوب دوشورمک

تنبیه ﴿ کرک ثلاثی مزید فیه دن و کرک رباعی مجرد ایله رباعی مزید^۶ فیه دن لسان ترکیده استعمال اولنقده بولنان کلماتک انواع و اوزانی یوقارودنبرو صره سیله تصریف و بیان اولنان صیغ و ابوابدن عبا رتدر یعنی بوز یاده حرفلی کلمه لردن ثلاثی مجردده کی کی ابوب اسمک جمله سی مستعمل اولیبوب یالکره مصدر لر ایله اسم فاعلار و نادراً اسم مفعولار قوللانقده اولدیغندن باقیسی طی و ترک اولنمش و بو باده مبتدیلره یسر و سهولت اولق اوزره بورایه د کین کور یلان کافه ابوابک دخی مفرد صیغه لر ی اوزانی مجمل بروجیه زیر درج و تزبیر قلمشدر

	اسم مفعول مفرد	اسم فاعل مفرد	مصدر مفرد
	مَفْعَلٌ	مَفْعَلٌ	اَفْعَالٌ
رباعی بابلی	مَفْعَلٌ	مَفْعَلٌ	تَفْعِيلٌ • تَفْعَلَةٌ تَفْعَالٌ • تَفْعَالٌ
	مُفَاعَلٌ	مُفَاعَلٌ	مُفَاعَلَةٌ • فِعَالٌ
خجاسی بابلی	مَفْعَلٌ	مَنْفَعَلٌ	اَنْفَعَالٌ
	مَفْعَلٌ	مَفْعَلٌ	اَفْتَعَالٌ
	مَفْعَلٌ	مَفْعَلٌ	اَفْعَالٌ
	مَفْعَلٌ	مَفْعَلٌ	تَفْعَلٌ
	مَفْعَلٌ	مُتَفَاعَلٌ	تَفَاعَلٌ
	مُسْتَفْعَلٌ	مُسْتَفْعَلٌ	اِسْتَفْعَالٌ
رباعی مجرد بابی	مَفْعَلٌ	مَفْعَلٌ	فِعَالَةٌ • فِعَالٌ

درد	تائیه	جمع
مدحرج	مدحرجان • مدحرجین	مدحرجون • مدحرجین { مذکر } بمعنی
مدحرجة	مدحرجتان • مدحرجتین	مدحرجات { مؤنث } یوارلنش
<p>{ تنبیه } رباعی مزید فیہ رباعی مجرد اولئہ بر « نای مفتوحه » زیاده قلنان بایدر</p> <p>و کذا رباعی مجرد اولئہ بر « همزه مکسوره » ایله لام الفعلی جنسندن بر حرف زیاده قلنان بایدر</p>		
		تفعلل کی . صدری تفعلل در
		افعلل » » افعلال »

* تنبیه * بونلردن برنجی : « بناسی » کندی رباعی مجردینی طواع قیلیق ایچوندر
 مثلا : « دحرجة و « دحراج » (یوارلق) « تدحرج » (یوارلئق)
 کبی ایکنجیسه کیکی کذا کندی رباعی مجردینک لازمنی مبالغه یه تحویل
 ائیک ایچوندر « کفهره » « قارمق » « اکفهرار » مبالغه « قارمق » کبی

* اخطار * هر ایکیسه سنکده اسم مفعول صیغه سی اولیبوب چکلمسی دخی
 اصلری اولان (فعلله باینه) مطابق ومماثل اولدیغندن آریجه امثله مطرده لرینک
 ذکر وارائه سنه لزوم کورلما مشدر فقط (رباعی مجرد) اولان کله لر دن
 بعضیلری بویکی بابه نقل اولئق اوزره زیرده کوستراشدر :

قشعرة	مصدر رباعی مجرد بمعنی	انسانک جلدی او پرک
ترجة	»	»
زلزلة	»	»
برقعة	»	»
بصیصة	»	»
طماننة	»	»
در بحة	»	»
ضحلة	»	»
کفهره	»	»
هندسة	»	»
وسوسة	»	»

» » تحریک و اغوا ایتک

❖ تشبیه ❖ بور باعی مجرد اولان « فعللة » بانك علامت مصدریه سی درت حرفدن عبارت اولان ماضیسنك آخرنده بر « تاي مصدریه » ووزن ناینسنده « اول حرفی مكسور » اوله رق اوچنجی حرفیله درنجی حرفی ماینسنده بر « الف » بولمقدر و بناسی اکثر وقت « متعدی » و بعض کره (لازم) ایچون کلور .

بناسی متعدی ایچون اولدیغنه مثال درجه و د حراج بمعنی معلوم
 « لازم » « » « درجه » « ذلیل اولاق

❖ اسم فاعل صیغه سی وزنلی ❖

اسم فاعل مفرد	تشبیه	جمع
مَفْعَلٌ	مفعَلان • مفعَلین	مفعَلون • مفعَلین { مذکر
مفعَلَة	مفعَلتان • مفعَلتین	مفعَلات { مؤنث

❖ موزونلی ❖

مفرد	تشبیه	جمع
مَدْحَرَجٌ	مدحرجان • مدحرجین	مدحرجون • مدحرجین { مذکر بمعنی
مدحرجة	مدحرجتان • مدحرجتین	مدحرجات { مؤنث یواریجی

❖ اسم مفعول صیغه سی وزنلی ❖

اسم مفعول مفرد	تشبیه	جمع
مَفْعَلٌ	مفعَلان • مفعَلین	مفعَلون • مفعَلین { مذکر
مفعَلَة	مفعَلتان • مفعَلتین	مفعَلات { مؤنث

❖ موزونلی ❖

تَمَلَّكَ	تَمَلَّكَ	مَنْسَخَ	انفَسَخَ	مَتَارَكَ	تَكَبَّرَ
مَتَسَّرَ	تَسَّرَ	تَسَّرَ	مَسْتَنْطَقَ	اسْتَنْطَقَ	اسْتَمْلَكَ

— ترکجه کلمه لر —

انتظار ایدیجی یعنی بکلیجی . فائده لئمک . فائده نیجی . طویلانق . طویلنان
 حضوره چاغرمق . نسنه نك صاقلمسنی استمک . مرجت استمک . برشینک
 قالدیرلمسنی استمک . قولای عدایمک . کشفنی استمک . قیرلمق . آیرلمق
 صویلمق . بولنمک . تقسیم ایدلمک . ایندیرمک . اینمک . حلال صایمق
 برشیئی ثقیل و کریمه کورمک . تسکیم کریمه عدایمک . کندوسنی بیلز
 کوسترمک . اوکه کچورمک . اوکه کچمک . سوندیرمک . سونیمک

— دردنجی فصل —

رباعی مجرد و رباعی مزید فیه بیاننده در

تنبیه * رباعی مجرد حروف اصلیه اربعه دن مرکب یعنی اصلی اوله رق
 درت حرفلی برکاه در « فعلل » کبی . مصدری « فعللة » و بر وزنی
 دخی « فعلال » اولوب صیغه مطرده سی وزنلی شونلدر :

مصدر مفرد	تنبيه	جمع
فَعْلَلَةٌ	فَعْلَلَتَانِ . فَعْلَلَتَيْنِ	فَعْلَلَاتُ
فَعْلَالٌ	فَعْلَالَانِ . فَعْلَالَيْنِ	فَعْلَالَاتُ

* موزونلری *

مفرد	تنبيه	جمع
دَحْرَجَةٌ	دَحْرَجَتَانِ . دَحْرَجَتَيْنِ	دَحْرَجَاتُ بمعنی یواراق دَحْرَجَاتُ
دَحْرَاجٌ	دَحْرَاجَانِ . دَحْرَاجَيْنِ	

✽ موزونلری ✽

مفرد	تثنيه	جمع
مستحسن	مستحسان . مستحسين	مستحسنون . مستحسين {مذکر} بمعنى مقبول
مستحسنة	مستحسان . مستحسين	مستحسنات { مؤنث } او پسند عدد اولنان

✽ اخطار ✽ بوجه آتی ذکر و اشارت اولنان کلماتک معانیسیله بابلری و ثلاثی مجردلری نه ایدوکنک و ترکیه اولنلرک عربیلری نوجهله اولدیغنک مبتدی طرفندن حل و تصریحی لازمدر .

— ❦ — بشنجی درس ❦ —

تعلیم	تعلم	استعلم	تذليل	تذلل
تعسیر	تعسر	تسليم	تسليم	مسلم
استماع	ستمع	منتظر	ارتباط	انقطاع
منقطع	اتصال	مواصلت	واصل	تولید
تولد	متولد	تناقص	مناقصة	مقابلة
اقتتال	استقتال	منهدم	احتراق	محترق
استخراج	مستخرج	آخذ	مأخذ	مأخذ
استشفاع	مستشفع	تنزل	تخايل	استخلاص
ترفع	ارتفاع	انتشار	منتشر	مصادمة
تصادم	ارجاع	مراجعة	محافظة	تحفظ
مصابقت	تسابق	تفریح	انكسار	منكسر
تنظیم	انتظام	الباس	تلبس	اجتماع
تجمع	اكتساب	تذکر	اشتغال	تکبیر

و بعضاً دخی بر شیئی شویله کورمک و بویله عدواتخاذ ایتک معنارینو، اراڤه ایچون کلور مثلا :

- استکراه بمعنى بر شیئی کر یه کورمک
 استتقال » ثقیل و کر یه کورمک
 استیحلال » حلال عد ایتک
 استجهال » جاهل عد ایتک
 استحسان » بکنمک • مقبول و پسند عد ایتک
 استخلاف » کند و یرینه خلیغه و قائم مقام ایدمک
 استحداث » بر نسنه یی صکره دن و یکیدن ایدمک کبی

❖ استفعال بابنک اسم فاعل صیغه سی و زنلری ❖

	جمع	تثنيه	اسم فاعل مفرد
{ مذکر	مستفعلون • مستفعلین	مستفعلین • مستفعلان	مستفعل
{ مؤنث	مستفعلات	مستفعلتان • مستفعلتین	مستفعله

❖ موزونلری ❖

	جمع	تثنيه	مفرد
{ بمعنى استغفار ایدن مغفرت استیجی	مستغفرون • مستغفرین	مستغفرین • مستغفران	مستغفر
	مستغفرات	مستغفرتان • مستغفرتین	مستغفرة

❖ اسم مفعول صیغه سی و زنلری ❖

	جمع	تثنيه	اسم مفعول مفرد
{ مذکر	مستفعلون • مستفعلین	مستفعلین • مستفعلان	مستفعل
{ مؤنث	مستفعلات	مستفعلتان • مستفعلتین	مستفعله

تکثیر اوزان ایله تشویش اذهانی موجب اولماق اوزره انرطی و ترک اولنهرق یالکز مستعمل اولان برنجی باب ذکر و بیان اولمشدر بوده اویج حرفلی کلهنک اولنه بر «همزه مکسوره» ایله «س» «ت» حرفلی زیاده قلنان بابدر (اسْتَفْعَلَ) کبی مصدری (اسْتَفْعَالٌ) در

❀ استفعال بابنک مصدر صیغہ سی وزنلی ❀

مصدر مفرد	تثنیه	جمع
اسْتَفْعَالٌ	اسْتَفْعَالَانِ . اسْتَفْعَالَيْنِ	اسْتَفْعَالَاتٌ

❀ موزونلی ❀

مفرد	تثنیه	جمع
اسْتِغْفَارٌ	اسْتِغْفَارَانِ . اسْتِغْفَارَيْنِ	اسْتِغْفَارَاتٌ

بمعنی مغفرت طلب ایتمک

❀ تثنیه ❀ استفعال بابنک علامت مصدریه سی ماضی سی کبی اولنده بر «همزه مکسوره» ایله «س» «ت» حرفلی بولنهرق یالکز مصدر نده نفس کلهنک عین الفعلی ایله لام الفعلی مابینده برالف بولنمقدر و «بناسی» بعضاً «یالکز» لزوم و اکثریاً «طلب» «سئوال» «تحول» «اعتقاد» «وجدان» و «تسلیم» معنارینی متضمن اولان متعدی و لازم ایچوندر .

بناسی یا نکزلزم ایچون اولدیغنه مثال	استقلال بمعنی تابع اولمورب باشلو باشنه اولوق
» طلب »	استمهال » مهلت استمک
» سئوال »	استخبار » خبر صورق
» تحول »	استحجار » طاش کسلکه دونمک
» اعتقاد »	استکرام » کریم اولدیغنه اعتقاد ایتمک
» وجدان »	استجداء » ابو و اعلا بولوق
» تسلیم »	استرجاع » جناب حقه تسلیمت کوسترمک
» متعدی »	استخراج » میدانه چیقارمق . استدلال ایتمک

و بناسی « مفاعله » بانك بناسی كبی كرك ایکی و كرك دها زیاده اشخاص
 بیننده مشارکت معناسنی متضمن اوله رق « مفاعله » و زنك « لازمی » یا خود
 « مطاوعی » اولق و بعضاً « حقیقته اولیان شیئی اظهار ایتمك » و « بری
 بری آردی صره » و « بردوزیه » اولق معنار ینی حاوی « لزوم » و « تعدی »
 ایچوندر « بناسی »

ایکی کشی بیننده مشارکت و مفاعله و زنك مطاوعی اولدیغنه مثال تشارك بر برله اورناق اولق
 و ایکییدن زیاده اشخاص بیننده مشارکت ایچون « تدافع اردو اردو بی دفع ایتمك
 حقیقته اولیان شیئی اظهار ایچون « تمارض کندوسنی مریض کو سترمک
 و بردوزیه اولق معناسنی مفید « توارد بربری آردیجه کلمک

❖ تفاعل بانك اسم فاعل صیغه سی و زنلری ❖

اسم فاعل مفرد	تثنيه	جمع
مُتَفاعِلٌ	مُتَفاعِلَينَ . مُتَفاعِلَينَ	مُتَفاعِلونَ . مُتَفاعِلَينَ
مُتَفاعِلَةٌ	مُتَفاعِلَتانِ . مُتَفاعِلَتَينِ	مُتَفاعِلاتِ

❖ موزونلری ❖

مفرد	تثنيه	جمع
مُتَقابِلٌ	مُتَقابِلانَ . مُتَقابِلَينَ	مُتَقابِلونَ . مُتَقابِلَينَ
مُتَقابِلَةٌ	مُتَقابِلتانِ . مُتَقابِلَتَينِ	مُتَقابِلاتِ

❖ تنبیه ❖ بو بایدن اسم مفعول صیغه سنک و رودی غیر مشهوددر

❖ اوچنجی فصل ❖

ثلاثی مجرد اوزر بنه اوچ حرف زیاده قلمنان التی حرفلی کله لر بیاننده در

❖ تنبیه ❖ بونلر من حیث المجموع درت بایدن عبارت ایسه دهه اپکنجی اوچنجی
 و دردنجی بابلردن اولان کله لر لسان ترکیده قوللانلدیغندن بیهوده یره

مفرد	تثنيه	جمع
مَشْرَفٌ	مَشْرَفَانِ • مَشْرَفَيْنِ	مَشْرَفُونَ • مَشْرَفِينَ { مذکر } مَشْرَفَاتٌ { مؤنث } مَشْرَفَاتٌ { مؤنث } مَشْرَفَاتٌ { مؤنث }
مَشْرَفَةٌ	مَشْرَفَتَانِ • مَشْرَفَتَيْنِ	مَشْرَفَاتٌ { مؤنث }

✽ اسم مفعول صیغه سی و زنلری ✽

اسم مفعول مفرد	تثنيه	جمع
مَفْعَلٌ	مَفْعَلَانِ • مَفْعَلَيْنِ	مَفْعَلُونَ • مَفْعَلِينَ { مذکر } مَفْعَلَاتٌ { مؤنث }
مَفْعَلَةٌ	مَفْعَلَتَانِ • مَفْعَلَتَيْنِ	مَفْعَلَاتٌ { مؤنث }

✽ موزونلری ✽

مفرد	تثنيه	جمع
مَتَّصِرٌ	مَتَّصِرَانِ • مَتَّصِرَيْنِ	مَتَّصِرُونَ • مَتَّصِرِينَ { مذکر } مَتَّصِرَاتٌ { مؤنث }
مَتَّصِرَةٌ	مَتَّصِرَتَانِ • مَتَّصِرَتَيْنِ	مَتَّصِرَاتٌ { مؤنث }

✽ تفاعل بانك مصدر صیغه سی و زنلری ✽

مصدر مفرد	تثنيه	جمع
تَفَاعَلٌ	تَفَاعَلَانِ • تَفَاعَلَيْنِ	تَفَاعَلَاتٌ

✽ موزونلری ✽

مفرد	تثنيه	جمع
تَقَابُلٌ	تَقَابِلَانِ • تَقَابِلَيْنِ	تَقَابِلَاتٌ { بمعنى قارشولشقی }

✽ تَبِيْهٌ ✽ « تفاعل » بانك علامت مصدر یه سی ماضیه سی کی اولنده
بر « تاي مفتوحه » و يالكز نفس كلمه نك عين الفعلی مصدر نده مضموم اولمقدرد

تذکیر	»	»	آکدره ق	»	تذکر	»	آمق خاطره کتیر مک
تطہیر	»	»	تمیر لمت	»	تطہیر	»	تمیر لمتک
تعسیر	»	»	کوجلندیر مک	»	تعسیر	»	کوج اولق
تقدیم	»	»	اوکھ پکیر مک	»	تقدم	»	اوکھ پکیمک
تذلیل	»	»	ذلیل ایتک تحقیر ایتک	»	تذلیل	»	ذلیل وحقیر اولق
تشریف	»	»	شرفلی قیلق	»	تشریف	»	شرفلیمک

بناسی « تکلف » ایچون اولدیغنه مثال :

تعلم	»	معنی او کریمک یعنی تدریجاً آرزو اولنان شینک تحصیلنه موفق اولق
تنزل	»	تدریج ایله یواشجه یواشجه ایتک
تطلب	»	تدریج ایله استمک کبی

❖ اخطار ❖ بعضاً (تفعیل) باندن اولان کله لر (تفعل) باندن اولان کله لر ایله بلا فرق بر معنایی شامل اولور . مثلا :

تصعب	»	تأویل	»	تفسیر کلام ایتک
تفعل	»	تعجیل	»	عجله ایتک کبی

❖ تفعل بابتک اسم فاعل صیغه سی وزنلری ❖

اسم فاعل مفرد	ثنیه	جمع
متفعل	متفعلان . متفعلین	متفعلون . متفعلین
متفعلة	متفعلتان . متفعلتین	متفعلات

❖ موزونلری ❖

﴿ موزونلری ﴾

مفرد	تثنيه	جمع
مَحْمَرٌ	مَحْمَرَانِ • مَحْمَرَيْنِ	مَحْمَرُونَ • مَحْمَرِينَ { مذکر } مَحْمَرَاتُ { مؤنث }
مَحْمَرَةٌ	مَحْمَرَتَانِ • مَحْمَرَتَيْنِ	مَحْمَرَاتُ

{ بمعنى غایت قزار بیچی }

﴿ تنبيه ﴾ بوبادن اسم مفعول صیغه سی ورود ایتمز .

﴿ تفعل بانك مصدر صیغه سی وزنلری ﴾

مصدر مفرد	تثنيه	جمع
تَفَعَّلَ	تَفَعَّلَانِ • تَفَعَّلَيْنِ	تَفَعَّلَاتُ

﴿ موزونلری ﴾

مفرد	تثنيه	جمع
تَشَرَّفَ	تَشَرَّفَانِ • تَشَرَّفَيْنِ	تَشَرَّفَاتُ { بمعنى شرفلنمک }

﴿ تنبيه ﴾ تفعل بانك علامت مصدر یه سی ماضیمی کبی اولنده بر « تاي مفتوحه » بولنه رق یالکز عین الفعلی جنسندن زیاده قلنان حرف مصدر نده مضموم اولمقدز و بناسی اکثر وقت « تفعلیل » بانندن اولان کلمه لرك « مطاوعی » و یا « لازمی » و بعض کره « تکلف » یعنی تدریجی صورته آرزو اولنسان شیتک تحصیلنه موفق اولمق ایچوندر

« بناسی » تفعلیل بانك مطاوعی یاخود لازمی اولدیغی زیرده ارئه اولنسان کلمه لرك معنارندن اکلاشیلور مثلا :

تفهم تفعلیل دن بمعنى آکلامق تفهم تفعل دن بمعنى آکلامق

	مفرد	تثنيه	جمع
مَحْتَرَمٌ	مَحْتَرَمَانِ	مَحْتَرَمِينَ	مَحْتَرَمُونَ
مَحْتَرَمَةٌ	مَحْتَرَمَتَانِ	مَحْتَرَمَاتٍ	مَحْتَرَمَاتٌ
			مذکر { بمعنی تعظیم
			مؤنث { واحترام اولنان

❖ افعال بابنک (١) مصدر صیغه سی وزنری ❖

	مصدر مفرد	تثنيه	جمع
أَفْعَلٌ	أَفْعَلَانِ	أَفْعَلِينَ	أَفْعَلَاتٌ

❖ موزونری ❖

	مفرد	تثنيه	جمع
أَجْرَارٌ	أَجْرَارَانِ	أَجْرَارِينَ	أَجْرَارَاتٌ
			{ بمعنی غایت قزارمق

❖ تثنيه ❖ افعال بابنک علامت مصدر به سی ماضی سی کبی اولنده بر «همزه مکسوره» و یالکز مصدر نده نفس کله نیک عین الفعی مکسور اوله رق علاوه قلنسان حرف ایله لام الفعی اراسنده برالف بولمقدر و بناسی لازمک مبالغه سی مفید اوله رق «رنک» یاخود «عیب» معنارینه کلان کلمات طبیعیه ایچوندر

❖ افعال بابنک اسم فاعل صیغه سی وزنری ❖

	اسم فاعل مفرد	تثنيه	جمع
مَفْعَلٌ	مَفْعَلَانِ	مَفْعَلِينَ	مَفْعَلُونَ
مَفْعَلَةٌ	مَفْعَلَتَانِ	مَفْعَلَاتٍ	مَفْعَلَاتٌ
			{ مذکر
			{ مؤنث

(١) بو یابدن اولان کله لک لسان ترکیده استعمالری پک آزدر .

ادغام اولنور ایمدی اوتحدیرینه «اتحد» ایتسریرینه «آتسر» اشغیریرینه «آتغر» دینور

و (اَحَذَ) کلهسی دخی «افعال» بانه نقل اولندیغی وقت «همزهسی» مستثنی اولهرق «تایه» قلب اولنوب «افعل» نك تاسیله ادغام اولنور ایمدی اَتَحَذِرِیْنِه «اتحد» دینور

❖ افعال بابنک اسم فاعل صیغهسی وزنلری ❖

	جمع	تثنيه	اسم فاعل مفرد
مذکر	مفتعلون • مفتعلین	مفتعلان • مفتعلین	مفتعل
مؤنث	مفتعلات	مفتعلتان • مفتعلتین	مفتعلة

❖ موزونلری ❖

	جمع	تثنيه	مفرد
مذکر	مجتعلون • مجتعلین	مجتعلان • مجتعلین	مجتعل
مؤنث	مجتعلات	مجتعلتان • مجتعتین	مجتعلة

❖ اسم مفعول صیغهسی وزنلری ❖

	جمع	تثنيه	اسم مفعول مفرد
مذکر	مفتعلون • مفتعلین	مفتعلان • مفتعلین	مفتعل
مؤنث	مفتعلات	مفتعلتان • مفتعلتین	مفتعلة

❖ موزونلری ❖

تنبیه * افعال بانك علامت مصدریه سی ماضیسی کبی اولنده بر «همزه مکسوره» بولنهرق شوقدرکه فاء الفعلی ایله عین الفعلی اراسنده بولنان «تاء» مصدرنده مکسور ولام الفعلی ماقبلنده بر «الف» بولنهدر وبناسی افعال بانك بناسی کبی اکثر وقت «مطاوعت» وبعضاً «لازم» و «متعدی» ایچوندر

بناسی مطاوعت ایچون اولدیغنه مثال التفاف یعنی صارمق ثلاثی مصدری لف یعنی قاب ایچنه قومق
 «لازم» «احتضار» «حاضر اولمق» «حضور» «حاضر اولمق»
 «متعدی» «اختداع» «الذامق» «خدع» «الذامق حیلله ایتمک»

تنبیه * بویابك بناسی لازم ومتعدی ایچون اولور ایسه نقل اولنان کله نك معناسی اصلا د کشمز فقط مطاوعت ایچون اولور ایسه اولوقت کله مجهول معناسی کوستر تکیم کتیریلان مثالرده کورلمشدر .

اخطار * (صَبْرَ) (ضَرْبَ) (طَرَدَ) کبی اول حرفری «صاد» «ضاد» «طا» اولان کله لر «افعال» بانه نقل اولندقلری وقت «افعل» نك «تاسی» «طا» یه قلب اولنور ایمدی اصتبر یرینه «اصطبر» «اضرب یرینه» «اطرد یرینه» «اطرد» دینور

و (ظَهَرَ) (ظَفَرَ) مثللو اول حرفی «ظا» اولان کله لر نقل اولندیغی وقت «افعل» نك «تاسی» «ظا» یه قلب اولنهرق ادغام اولنور ایمدی «اظهر» «اظفر» یرینه «اظهر» «اظفر» دینور

و (دَمَعَ) (ذَكَرَ) (زَجَرَ) کبی اول حرفری «دال» «ذال» «زا» اولان کله لر نقلنده «افعل» نك تاسی «داله» قلب اولنور ایمدی «ادمع» یرینه «ادمع» اذکر یرینه «اذکر» یاخود ذالی دال ادغام ایله «اذکر» ازجر یرینه «ازجر» دینور

و (وَحَدَ) (يَسَرَ) (ثَغَرَ) مثللو اول حرفری «واو» «یاء» «تاء» اولان کله لر دخی نقلنده اشبو حرفلر «تا» یه قلب اولنهرق «افعل» نك تاسیله

چونکه : بر شیشک آیرلسی و کسلسی کندولکندن اوله ییوب مطلقا آیرتی و کسک فعلک اجراسندن حاصل اوله جنی شبهه سزدر .

❖ انفعال بابنک اسم فاعل صیغه سی وزنلری ❖

اسم فاعل مفرد	تثنيه	جمع
منفعل	منفعلان . منفعلین	منفعلون . منفعلین } مذکر
منفعله	منفعلتان . منفعلتین	منفعلات } مؤنث

❖ موزونلری ❖

مفرد	تثنيه	جمع
منکسر	منکسران . منکسرین	منکسرون . منکسرین } مذکر بمعنی انکسار
منکسرة	منکسرتان . منکسرتین	منکسرات } مؤنث

❖ تثنيه ❖ (اسم مفعول) صیغه سی ذاتاً قوه مطاوعنده یعنی مجهول معناسنده بولندیغندن معنای مجهولیتی مفید اولان بالجمله کله لردن و (انفعال) باندن صیغه مذکوره کله من

❖ افعال بابنک مصدر صیغه سی وزنلری ❖

مصدر مفرد	تثنيه	جمع
افعال	افعالان . افعالین	افعالات

❖ موزونلری ❖

مفرد	تثنيه	جمع
اجتماع	اجتماعان . اجتماعین	اجتماعات } بمعنی طوپلانق

« اِفْعَالٌ »	« اِفْعَلٌ »	{	ایکجیسی اوج حرفی کله نك اولنه بر «همزه مکسوره» وفاء الفعی ایله عین الفعی اراسنه بر «تاء» زیاده قلماندر
« اِفْعَالٌ »	« اِفْعَلٌ »	{	اوججیسی اوج حرفی کله نك اولنه بر «همزه مکسوره» ایله لام الفعی جنسندن بر «حرف» زیاده قلماندر
« تَفْعَلٌ »	« تَفْعَلٌ »	{	دردجیسی اوج حرفی کله نك اولنه بر «تای مفتوحه» ایله عین الفعی جنسندن بر «حرف» زیاده قلماندر
« تَفَاعَلٌ »	« تَفَاعَلٌ »	{	بشجیسی کذا اوج حرفی کله نك اولنه بر «تای مفتوحه» وفاء الفعی ایله عین الفعی مابیننه بر «الف» زیاده قلماندر

❖ انفعال بابنك مصدر صیغه سی وزنلی ❖

مفرد	ثنیه	جمع
اِفْعَالٌ	اِنْفَعَالِینْ	اِنْفَعَالَاتْ

❖ موزونلی ❖

مفرد	ثنیه	جمع
اِنْكَسَارٌ	اِنْكَسَارَانْ . اِنْكَسَارِینْ	اِنْكَسَارَاتْ { بمعنی قیرلیق

❖ تنبیه ❖ انفعال بابنك علامت مصدر یه سی ماضیسی کبی اولنده بر «همزه» مکسوره «ایله بر «نون» و مصدرنده یالکز نفس کله نك فاه الفعی مکسور اوله رق عین الفعی ایله لام الفعی مابیننده بر «الف» بولمقدرد و بناسی مطاوعت یعنی افعال متعدیه بی مطاوع قیلقی ایچوندر مطاوعت فعل متعدینک تعلقندن حاصل اولان شئی بیان دیمکدر مثلا

ثلاثی مجرد مصادرندن آیرمق و کسک معنارینی شامل اولان «فصل» و «قطع» کله لری انفعال بابنه نقل اولندقلری حالد «انفصال» «انقطاع» اولوب «آیرمق» «کسک» معنارینی افاده ایدرلرکه بوده کلتین مذکور تینک تعلقندن حصوله کلش اولان آیرمق و کسک کلبی بیاندن عبارتدر .

مضروب	مضروبه	مضرب	مضرب	مضارب	عظمت
اعظام	تعظیم	تعظیبات	عظیم	عظام	اعاظم
اعظم	عظمی	قعود	اقعاد	مقعد	لبس
الباس	لابس	ملبوس	ملبس	حرق	احراق
حارق	محروق	محرق	فهم	افهام	تفہیم
فہوم	مفہوم	فہمی	حسن	احسان	تحسین
محسن	قطع	مقاطعة	مقطع	قاطع	قطاع
مقطومات	نظم	تنظیم	تنظیبات	ناظم	منظم

ترکبہ کلمہ لار

آکلاتمق	مکتوبلشمق	اوطورمق	اوطورتمق	کیرمک
کیردیرمک	بینمک	بندیرمک	اکسمک	اکسالمک
اینمک	ایندیرمک	دونمک	دوندیرمک	تیمرنمک
دوزلمتک	بکتیمک	آکتق	آکدرمق	یازوبچیرمک
یتشمک	یتشدیرمک	قولایلندرق	صوصمق	صوصدرمق
صوصدریمی	یبولتمک	یلدیرمک	دوکشمک	دوکشیچی
اوکرتیمک	اوکردیمی	اوکرشم	قورتلق	قورتارمق

ایکنجی فصل

اوج حرفلی کلمہ لار اوزرینه ایکی حرف زیاده قلنان بش حرفلی کلمہ لار بیاننده درکه
 بونلرده بش بایدن عبارتدر « اِنْفَعَال » « اِفْتَعَال » « اِفْعَال » « تَفْعَل »
 « تَفَاعُل » بابلریدر .

« تنبیه » ابواب مذکورہ دن برنجیسی اوج حرفلی کلمہ نك اولنه اِنْفَعَال کی مصدری اِنْفَعَال در
 بر « همزه مکسوره » ایله بر « نون » علاوه قلناندر

اسم مفعول مفرد	تشبيه	جمع
مُفَاعَل	مفاعِلان • مفاعِلين	مفاعِلون • مفاعِلين { مذکر
مفاعِلة	مفاعِلتان • مفاعِلتین	مفاعِلات { مؤنث

✽ موزونلری ✽

مفرد	تشبيه	جمع
مُنازِع	منازِعان • منازِعین	منازِعون • منازِعین { مذکر
منازِعة	منازِعتان • منازِعتین	منازِعات { مؤنث

{ یعنی نزاعلشش

✽ تشبيه ✽ زيرده محرر کلماتک نوعيتيله معانيسى و فعل ماضيلرى نه ايدوکنک و ترتيبه اولنلرک عر بيلرى نوجهمله اولديغنک مبتدى طرفندن حل و تصریحى لازمدر

— درونجی درس —

عَلِمَ	اعلام	اعلامات	تعليم	تعليمات	مَعَلَّمَ
مَعْلَم	حالم	معلوم	معلومات	اعلم	خُرُوج
اِخْرَاج	اخراجات	خارج	مخرج	مخرج	مُخْرِج
نَزُول	انزال	تنزيل	نازل	منزول	مَنَازِل
مَنْزِل	مَنْزِل	ذِكْر	تذکیر	تَذْكَار	مَذَاكِرَة
مَذَاكِرَات	ذاکر	مذکور	مذکورات	ذاکرین	مُذَكِّر
مُذَاكِر	قَتْل	مقاتلة	قاتل	مقتول	مَقْتُل
سُكُوت	اسکات	ساکت	مسکوت	مسکوت	مَسْکُوت
فَرَح	تفریح	مفرح	ضرب	مضاربة	ضَارِب

✽ موزونری ✽

مفرد	تثنيه	جمع
مُنازَعَة	منازعتان .	منازعات

معنی نزاعلاشقی

✽ تنبيه ✽ مفاعله بابنك علامت مصدریه سی اولنده بر « میم مضمومه »
 و آخرنده بر « تای کرد » و نفس کلمه نك فاء الفعلی ایله عین الفعلی مایینده
 بر « الف » بولمقدرد و بناسی اکثر وقت مشارکت یعنی یرفعك ایکی
 و یاخود دها زیاده اشخاص بیننده وقوعنی بیان و بعض کرهده واحد
 ایچوندر .

بناسی مشارکت ایچون اولدیغنه مثال مضاربه بمعنی اورشقی ثلاثی مصدری ضرب بمعنی اورمق
 « واحد » « معاتبه » « آزارلق » « عتاب » آزارلق

✽ تنبيه ✽ بوبابك بر مصدر یدخی « فعال » و زنی اوزره کلور « قتال »
 « مثال » کبی

✽ مفاعله بابنك اسم فاعل صیغه سی و زنری ✽

اسم فاعل مفرد	تثنيه	جمع
مُفاعِل	مفاعِلین .	مفاعِلون .
مفاعِلَة	مفاعِلَتان .	مفاعِلات

مذکر
مؤنث

✽ موزونری ✽

مفرد	تثنيه	جمع
مُنازِع	منازعان .	منازعون .
منازعة	منازعتان .	منازعات

معنی نزاعلاشیچی
چکشیمی

✽ مفاعله بابنك اسم مفعول صیغه سی و زنری ✽

	جمع	تثنيه	اسم فاعل مفرد
مذکر	مفعَلون • مفعَلین	مفعَلان • مفعَلین	مفعَل
مؤنث	مفعَلات	مفعَلتان • مفعَلتین	مفعَلَة

✽ موزونلری ✽

	جمع	تثنيه	مفرد
بمعنی او کر دیجی	مذکر	معلون • معلین	معلان • معلین
	مؤنث	معلات	معلتان • معلتین

✽ تقعيل بابنك اسم مفعول صیغه سی وزنلری ✽

	جمع	تثنيه	اسم مفعول مفرد
مذکر	مفعَلون • مفعَلین	مفعَلان • مفعَلین	مفعَل
مؤنث	مفعَلات	مفعَلتان • مفعَلتین	مفعَلَة

✽ موزونلری ✽

	جمع	تثنيه	مفرد
بمعنی تعلیم اولمش او کر دلش	مذکر	معلون • معلین	معلان • معلین
	مؤنث	معلات	معلتان • معلتین

✽ مفاعله بابنك مصدر صیغه سی وزنلری ✽

جمع	تثنيه	مصدر مفرد
مفاعلات	مفاعلتان • مفاعلتین	مفاعَلَة

✽ موزونلری ✽

مفرد	تثنيه	جمع
مُخْرَجٌ	مُخْرَجَانِ • مَخْرَجَيْنِ	مَخْرَجُونَ • مَخْرَجِينَ { مذکر }
مَخْرَجَةٌ	مَخْرَجَتَانِ • مَخْرَجَتَيْنِ	مَخْرَجَاتٌ { مؤنث }

معنی چیقارلش

✽ تفعیل بابنک مصدر صیغهسی وزنلری ✽

مصدر مفرد	تثنيه	جمع
تَفَعَّلَ	تَفَعَّلَانِ • تَفَعَّلَيْنِ	تَفَعَّلَاتٌ

✽ موزونلری ✽

مفرد	تثنيه	جمع
تَعَلَّمَ	تَعَلَّمَانِ • تَعَلَّمَيْنِ	تَعَلَّمَاتٌ { یعنی اوکرتک }

✽ تنبيه ✽ تفعیل بابنک علامت مصدریهسی اولنده بر (تای زائده مفتوحه) ونفس کلمه نك عين الفعلى ایله لام الفعلى اراسنده بر (یای ساکنه) بولتمقدر و بناسی « تکثیر » و « افعال » بابنک بناسی کبی « افعال لازمه بی تعدیه » و متعدیه بی دخی « بدرجه دها متعدی » قیلق ایچوندر .

بناسی تکثیر ایچون اولدیغنه مثال تعقید یعنی چوق باغلق ثلاثی مصدری عقد یعنی باغلق لازمی تعدیه ایچون اولدیغنه « تحسین » بکنک « حسن » کوزل اولق متعدی بدرجه دها تعدیه « تقسیم » آکلامتی « فهم » آکلامتی ایچون اولدیغنه

✽ اخطار ✽ تفعیل مصدر ینک سکز قدر وزنی وار ایسه ده لسان عثمانیده الک مستعمل اولنلری « تَفَعَّلَ » « تَفَعَّلَ » « تَفَعَّلَ » « تَفَعَّلَ » « وزنلر دیر » « تَدَّكَرَ » « تَبَيَّنَ » « تَجَرَّبَ » کبی

✽ تفعیل بابنک اسم فاعل صیغهسی وزنلری ✽

کله سی نقل اولنور ایسه متعدی اولور مثلاً (اعلم زید المسئلة عمراً) زید مسئله بی
 عمره بیلدیردی و « اخرج زید عمراً » زید عمری چیقاردی کلامرندده اصلنده
 متعدی اولان « علم » کله سنک بدرجه دهها متعدی و لازم اولان « اخرج »
 کله سنک ایسه متعدی اولدیغی معنارینک تبدلندن اکلشیلور

﴿ فائده ﴾ لسان ترکیده لازمی متعدی قیلیق ایچون ادات مصدر دن اول
 اکثریا « ت » ویا « ار » ویا خود « دیر » علاوه ایدیلور « اویومق » « اویومتق »
 « چیمق » « چیقارمق » « کیرمک » « کیردیرمک » کبی ذاتاً متعدی اولان
 کله لر دخی اکثریاً (دیر) علاوه سیله بدرجه دهها متعدی قلنور « بیلک »
 « بیلدیرمک » « کسیمک » « کسیدیرمک » کبی .

﴿ افعال بانک اسم فاعل صیغه سی وزنلی ﴾

اسم فاعل مفرد	تثنيه	جمع
مُفَعِّلٌ	مفعلان . مفعَلین	مفعلون . مفعَلین { مذکر
مفعلة	مفعلتان . مفعَلتین	مفعلات { مؤنث

﴿ موزونلی ﴾

مفرد	تثنيه	جمع
مُخْرِجٌ	مخرجان . مخرَجین	مخرجون . مخرَجین { مذکر
مخرجة	مخرجتان . مخرَجتین	مخرجات { مؤنث

بمعنی چیقاریچی

﴿ افعال بانک اسم مفعول صیغه سی وزنلی ﴾

اسم مفعول مفرد	تثنيه	جمع
مُفَعَّلٌ	مفعلان . مفعَلین	مفعلون . مفعَلین { مذکر
مفعلة	مفعلتان . مفعَلتین	مفعلات { مؤنث

مضمومه بولندرق اسم فاعلدرده نفس کله نك عين الفعلي « مكسور » واسم مفعولدرده « مفتوح » اولقدر

❖ افعال بابنك مصدر صيغه سي وزنلری ❖

مصدر مفرد	تثنيه	جمع
افعال	افعالان . افعالين	افعالات

❖ موزونلری ❖

مفرد	تثنيه	جمع
اخراج	اخراجان . اخراجين	اخراجات

بمعنى چيقار مق

❖ اخطار ❖ افعال بابنك علامت مصدر يه سي اولنده بر « همزه مكسوره » ونفس کله نك عين الفعلي ايله لام الفعلي اراسنده بر « الف » بولتقدر وبناسی اکثر وقت افعال لازمه بی متعدی و متعدیه بی بدرجه دهام تعدی قیلق و پك نادر اوله رق لازم ایچوندر اول امرده شوراسی معلوم اوله که « متعدی » فاعلك ایشی مفعول بهه یعنی آخره تجاوز ایلیان فعله و « لازم » فاعلك ایشی مفعول بهه تجاوز ایلیوب آنجق فاعلك کندی نفسنده قلان فعله اطلاق اولنور مثلا « علم زید المسئلة » یعنی زید مسئله بی بیلسدی دنیلدیکی صورتده بو کلامده فاعل اولان زیدک بیلسی مفعول به اولان مسئله بی اولدیغندن بوجله ده کی (علم) کله سنه فعل متعدی دینور فقط « خرج زید » یعنی زید چیقدی دنیلدیکی حالده فاعل اولان زیدک چیقسی کسه سنه یه طوقمیوب آنجق کندی نفسنده قلش اولدیغندن بوراده کی (خرج) کله سی فعل لازمدر (۱) اشته ذاتاً متعدی اولان (علم) کله سی « افعال بابنه نقل اولندیغی وقت بدرجه دهام تعدی و لازم اولان (خرج)

(۱) بعض صرفیون لازم ايله متعدی بی تفریق ایچون جیع بدن ايله ایشلنان لازمدر « ذهب » کندی « جاء » کلدی کبی بعض اعضا و یا قلب و یا خود حس ايله ایشلنان متعدی در دیمشدر « ضرب » دو کدی « سمع » ایشیتدی « ذاق » طاندی کبی

ترکبه کلمه لر

آلچمی	آلنش	کسیچی	کسملش	باقیچی
باقلمش	اشیدن	اشیدلمش	بیوریچی	بیورلمش
بیورلمش اولنلر اولدیرن	اولدیرلمش	اولدیرلمش اولنلر	اولدیرلمش اولنلر	حکم ایدن
حکم ایدلمش	حکم ایدله جک محل	حکم ایدنلر	حکم اولنلر	بیلیچی
چوق بیلیچی	الزیزاده بیلیچی	اکیچی	اکلمش	اکیچیلر
اکلمش لر	جومرد اولان	جومرد اولنلر	بیلنمش اولان	سولمش
غیرتلو اولان	شهادت ایدیچیلر	آز	چوق	یقین
اوزاق	الزیزاده یقین	الزیزاده اوزاق	زیزاده ویریچی	استینلر
استمکک	صاقلیده جق محل			

ایکنجی باب

ماضیلری اوج حرفدن زیزاده اولان کلملر بیاننده در

برنجی فصل

ثلاثی مجرد اوزرینه برحرف زیزاده قلنان درت حرفلی کلملر بیاننده درکه
بونلرده اوج بابدن عبارتدر : « افعال » « تفعیل » « مفاعلة » بابلریدر .

برنجیسی اوج حرفلی ماضی اولنه بر (همزه مفتوحه) زیزاده قلناندر **اَفْعَل** کی مصدری افعالدر
ایکنجیسی « ماضینک عین الفعلنده کی حرف جنسندن برحرف زیزاده قلناندر **فَعَل** » « تفعیل »
اوجنجیسی « ماضینک فاء الفعلی ایله عین الفعلی آراسنه بر (الف) زیزاده قلناندر **فَاعَل** » « مفاعلة »

✽ اخطار ✽ بونلرک وکرک آتیده ذکرو بیان اولنه جق بالجمله زیزاده حرفلی
کلملرک مصادری بر مفرد بر تنبیه و بر جمع اولهرق « اوچر صیغه دن »
واسم فاعلر ایله اسم مفعوللری ایکیشر مفرد ایکیشر تنبیه و ایکیشر جمع اولهرق
« التیشر صیغه دن » عبارت اولوب هر ایکیشرک علامتی اولرنده بریم

✽ اخطار ✽ ز یرده محرر کلماتک نوعیتیه معانیسنک و مصدرلری نه وزن
اوزره کلدیکنک و ترکیه اولنلرک عربیلری نصل اولدیغنیکن مبتدی
طرفندن حل و تصریحی اقتضایدر

— اوچنجی درس —

مکتوب	مکتب	کاذب	کذاب
ممدوح	مفتاح	اکابر	اکبر
کبیر	کبراء	منهوبات	منهوب
مسجد	مطبوع	ناشر	منشور
فهم	مجموع	مقطوعات	مقطوع
سابق	اسبق	منزل	مقرب
احسن	حسنى	حصاد	حصاد
ناسخ	منسوجات	نساج	جاهل
جهلاء	جهول	نظافت	نظیف
مداخل	مدحت	مساجد	شکور
اکارم	افخم	اعاظم	اعظم
عظمی	افضل	صغار	اصغر
صادقین	مظلومین	مساکن	مسکن
شاکر	شکور	اکول	خلقی
رغبت	غضوب	میعاد	نطوق
موضع	سحاره	رزاق	معبد
عبید	قلب	تارک	متروک
ستار	قتال	روابط	طوائف
کفره	مصایح	مراتب	مضایط
مشربه	محایب	مدارس	

معلم	اسم زمان اسم مکان	»	..
معلم	اسم آلت	»	..
علمة	مصدر بناء مره	»	..
علمة	مصدر بناء نوع	»	..
علیم	اسم تصغیر	»	..
علی	اسم منسوب	»	بیله که منسوب
علام	مبالغه ایله اسم فاعل	»	چوق بیلچی
اعلم	اسم تفضیل	»	الزیاده بیلچی * الزیاده ییلن
(فتح) دن			
فتح	مصدر	»	آچق * بر محلی ضبط ایتمک
فاتح	اسم فاعل	»	آچیجی * فتح ایدن
مفتوح	اسم مفعول	»	آچلش * فتح اولنان
مفتح	اسم زمان اسم مکان	»	...
مفتاح	اسم آلت	»	آچه چق بر آلت
فتحمة	مصدر بناء مره	»	...
فتحة	مصدر بناء نوع	»	...
فتح	اسم تصغیر	»	...
فتحی	اسم منسوب	»	فتح ایتمکه منسوب
فتاح	مبالغه ایله اسم فاعل	»	مبالغه ایله فتح ایدن * چوق فتح ایدیجی
افتح	اسم تفضیل	»

* تنبيه * هر برکله نك كافة اوزان اسمایه تطبیقیله استعمالی ممکن اوله مز تشکیم بالاده مفرد صیغه لری کوسترلمش اولان (قتل) (علم) (فتح) کله لرینک معناری ذکر و اشارت اولنمیان صیغه لر دن استعمالاتی مفقود در

کافهٔ جوع باعتبار الجماعه مؤنث عد اولنوب ولكن معنا جه ذی روحک
غیریده مؤنثیلرینه اعتبار اولندیغی کبی لفظاً دخی کندولرینه بولندقلری
صیغه نظریله باقیله میوب مفردینک جمعی نظریله باقیلور ایمدی بالاده
مذکور (مزروعات) کلمه سنه اسم مفعول جمع مؤنث دنیله میوب
(مزروع) کججی دنیلسی ایجاب ایدر .

تنبیه * تصریفاتجه مبتدیره سهولت ومثال اولوق قصدیه یوقارودنبرو
تصریف اولنش اولان اسمای عشرهٔ واحدهنک کلمات سائریه تطبیقهٔ
مفرد صیغه لریله معانی وعلاماتی بوجه زیر بجملا درج و تزییر

قلنشدن مثلاً (قتل) دن

قتل مصدر بمعنى اولدیرمک زیاده قلنان حرفلر

قاتل اسم فاعل « اولدیریجی اولدیرن یالکز بر (الف)

مقتول اسم مفعول « اولدیرلمش « اولدیریلن { اولنه بر « میم مفتوحه « ایله حرف
اخیری ماقبلته بر (واو)

مقتل اسم مکان « برینک اولدیرلدیکی محل اولنه یالکز بر « میم مفتوحه «

مقتل اسم آلت « ... اولنه یالکز بر « میم مکسوره «

قتله مصدر بناء مره « ... آخیرینه بر (نای کرد)

قتله مصدر بناء نوع « اولدیرمنک نوع وهیئتیه . اولدیرش « « «

قتیل اسم تصغیر « ... ایکنجی حرفله حرف اخیری
ماییشه بر (یای) سیا کتته

قتلی اسم منسوب « قتله مستحق اولان آخیرینه بر (یای) مشدده

قتال وبالغه ایله اسم فاعل « چوق اولدیرن عین الفعلیه شددا اوله رق بر (الف)

اقتیل اسم تفضیل « ... اولنه بر (همزه) مفتوحه

دن علم

علم مصدر بمعنى بیلمک

علم اسم فاعل « بیلیجی یا خود بیلن و یا بیلور اولان کسنه

معلوم اسم مفعول « بیلنمش « بیلنانشی

اسم تفضیل مفرد تشبیه جمع صحیح جمع مکسر

انصر	انصران . انصرین . انصرون . انصرین	انصر	انصرین	مذکر	بمعنی اک زیاده
نصری	نصریان . نصرین . نصریات	نصر	نصر	مؤنث	یاردم ابدیچی

✽ **اخطار** ✽ اسم فاعل فصلنده بیان اولندیغی اوزره اسم تفضیلک مفرد مؤنثی اسمای سائره مثللو « نای کرد » ایله منتهی اولیوب الف مقصوره تعبیر اولنان « یاه » ایله نهایتلندیکی صیغه سنده کورلمشدر .

✽ **تشبیه مهم** ✽ بورایه دکن بیان وتصریف اولنان اونبر اسمدن مصدر « بناء مره ایله » مصدر بناء نوع و « اسم تصغیر » لک لسان ترکیده استعماللری پک آز ایسه ده دیگر اسملک تشبیه لرندن غیری مفرد لریله جعلری اکثر اوله رق قوللانلقده در بناء علیه مبتدیلر جه کلمات سائره نک بو نلره تطبیقاً تصریفنه همت وغیرت ایدیله رک کسب ملکه ایدلمسی لازمدر . ومعنا جه اسماده مذکر ومؤنثلک آنجق ذیروح اولنلره مخصوص اولوب بونلرک غیر یسنده امر اعتباری اولدیغندن یالکز (شیء) تعبیر یسک و یالکه نک بولندیغی صیغیه مخصوص وموضوع اولان (ادات ترکیه) نک ذکر ی مناسبدر شمیدیکی حالده برکله نک لایقیله معنای مخصوصنی استخراج ایده بیلک خصوصنده مبتدیانک تصادف ایده جکی عسر وصعوبت بالطبع ایلروده کورکی ایله مبدل یسر وسهولت اوله جغندن شمیدیک بیهوده تشویش اذهانی موجب اولماق اوزره اعطای تفصیلاتدن صرف نظر اولنهرق ز پرده ارأه اولنان مثالره دقت واعتنا ایدلمسی توصیه سیله ختم مقال و کفتار اولنمشدر .

بالفرض « مضروب » « مضروبون » « مضروبة » « مضروبات » دینلیدیکی « صورتده » « دوککش برار » « دوککش ارلر » دوککش برعورت » « دوککش عورتلر » دیومعنا ویریلور فقط « مزروع » « مزروعات » کله لرنده آرتق « اککش برار » « اککش عورتلر » دینله میوب یالکز « اککش محل » یاخود « اککش برشیء » « تخم » « اککش شیر » « تخملر) دینلمسی اقتضایدر چونکه اکن ذیروح اوله ییلور اما اکیلان بالطبع ذیروحک غیر ی نسنه اولدیغی معلومدر برده

اولنان التي صيغته دن عبارت اولوب علامتی احرف ثلثه دن مرکب اولان
 نفس کله نک اول حرفی مفتوح ایکنجیسی مشدود و او خنجیسنک ما قبلنده « برالف »
 بولتمدر و ترکیه ده « زیاده » « چوق » « دائماً » معنارینی افاده ایدر

مبالغه ایله اسم فاعل مفرد	ثنیه	جمع
نِصَّار	نِصَّارَان • نِصَّارِین	نِصَّارُون • نِصَّارِین {مذکر} یعنی چوق
نِصَّارَة	نِصَّارَاتَان • نِصَّارَاتِین	نِصَّارَات {مؤنث} یاردم ایدیجی

﴿اخطار﴾ مبالغه ایله اسم فاعلک پک چوق وزنلری اولدیغی مشهود ایسه ده
 لسان عثمانیده الکی زیاده مستعمل اولنلری بولردر : « فَعَالٌ » « فَعَالَةٌ » « فَعِیلٌ »
 « فَعُولٌ » « فَعُولَةٌ » « فَاعُولٌ »

جَالٌ	فَعَالٌ	وزنده	مبالغه ایله اسم فاعل	بمعنی دائماً بوک	طاشیجی	اولان
«	«	«	«	«	«	«
«	«	«	«	«	«	«
«	«	«	«	«	«	«
«	«	«	«	«	«	«
«	«	«	«	«	«	«
«	«	«	«	«	«	«

— اونیجی فصل —

اسم تفضیل بیانده در

(اسم تفضیل) ایکی مفرد ایکی ثنیه و درت جمع اوله رق ز برده تصریف اولنان
 سکر صیغه دن عبارت اولوب بونده مفرد مذکر علامتی اولنده بر «همزه زائده»
 مفتوحه « بولنه رق عین الفعلی مفتوح اولقدر و ترکیه ده غیره نسبتله الکی خود
 « دها زیاده » معناسنی افاده ایدر .

و « دنیا » و « نبی » کبی آخر لرنده « الف » مقصوره و « یاه » بولنان کله لرك
منسوب لرنده « الف لریله یاه لری » و کذا بروسه و ادرنه کبی آخر لرنده « های رسمیه »
بولنان اسمای بلدانک دخی « هاه » لری و اووه قلب اولنور مثلا

نبی یعنی پیغمبر منسوبی نبوی اولور بمعنی پیغمبره منسوب و متعلق اولان دیمکدر
دنیا « معلوم » « دنیوی » « دنیاه دائر و متعلق »
اخروی « معلوم » « اخروی » « آخرته دائر و متعلق »
بروسه « معلوم » « بروسوی » « بروسه لی »
اخسنجه « برشهر » « اخسنخوی » « اخسنجه لی »

فقط آخر لرنده همزه لی « الف ممدوده » اولان کله لرك منسوب لرنده بعضاً یا لرك
« همزه » لری و اووه قلب اولنوب « الف لری » ابقا اولنور و بعضاً دخی بلا تغییر
هیئت اصلیه سی اوزره قالور مثلا

رجاء بمعنی یا الوار مق منسوبی رجائی اولور بمعنی رجایه دائر و متعلق دیمکدر
انشاء « یا مق و مکتوب یا زمنک علی » انشائی « انشایه دائر »
بیضاء « آق * بیاض » بیضاوی « بیاضه دائر »
سماء « کوک » سماوی « کوکه دائر »
* اخطار * بعض کله لرك هیئت اصلیه سی تغییر اولنیمه رق آخر لرنه (انی)
علاوه سیله مؤ کدا منسوب اولدق لری مشهود در مثلا

نور بمعنی ضیاء منسوب عادیسی نوری تا کیدیسی } نورانی اولور بمعنی نور دن عبارت
و یا نوره متعلق اولان
روح « جان و نفس » روحی } روحانی اولور روحه متعلق
و جسد دن عاری اولان دیمکدر

ط ق و ز نجی فصل

هبالغه ایله اسم فاعل بیاننده در

(مبالغه ایله اسم فاعل) ایکی مفرد ایکی تشبیه ایکی جمع اوله رق ز یرده تصریف

» خیدر « ارسلان خیدری « ارسلانه منسوب
 » حلب « معلوم اولان بلده حلبی « حلبی حلب و لایتنه منسوب

✽ اخطار ✽ اسمای مشتقه دن و كرك اسمای غیر مشتقه دن آخر لرنده (نای كرد) ویا
 (نای طویل) بولنان کلمه لرك منسوب لرنده « تاء » لری اکثر اوله رق خذف و بعضاً
 ابقا و فقط ما قبلنده النی اولان « تاءلر » دأما ابقا اولنور . مثلاً

ملت	معنی	بردینده بولنان گروه منسوبی	ملی	معنی ملته دائر و متعلق دیمکدر
خلقت	»	یرادلش ✽ فطرت	»	خلقی « خلقتنه متعلق
سنت	»	معلوم	»	سنی « سنته دائر و متعلق
وحدت	»	یا لکز اولوق ✽ برلك	»	وحدتی « وحدته منسوب
خلوت	»	تهایه چکلمک	»	خلوتی « خلوته »
حیات	»	جان ✽ صا غلق	»	حیاتی « حیاته و صاغلقه دائر بولنورده تاء ابقا اولنشددر
مات	»	اولوم ✽ حیاتسزلق	»	ماتتی « اولومه دائر

و ✽ فعلیه ✽ وزنی کبی ایکنجی حرفك مابعدنده « یاء » ایله برابر اخرنده
 « تاء » ویا « های » رسمیه بولنان کلمه لرك « یای لاحقه » لرله « تاء » لری یا خود
 « های رسمیه » لری منسوب لرنده خذف اولنور رق عین الفعلنك کسره سی قتحه یه
 تحویل اولنور مثلاً

سفینه معنی کمی منسوبی سفنی اولور بمعنی کمی یه دائر و منسوب دیمکدر
 حنیفه « دین اسلامه میلی حقیقی اولان » حنیفی « حنیفه یه متعلق »
 جزیره اطه « جزیری » « اطهلی »

و ✽ فعلیت ✽ وزنی اوزره بولنان کلمه لرك دخی منسوب لری قاعده مشروحه یه تطبیقاً
 اولور مثلاً

مدنیت بمعنی شهری اولوق منسوبی مدنی بمعنی شهر لوشهرده طوغمش اولان
 بدویت « شهری اولیوب صحرائشین اولوق » بدوی « طاغلو و وحشی اولان دیمکدر

تنبیه * مشتقات کبی اسمای جامده دخی تصغیر اولنور مثلا عبد اسم جامد
بمعنی قول «عید» اسم تصغیر کوچک و حقیر قول جکز دیمکدر .

سکزنجی فصل

اسم منسوب لر بیانده در

(اسم منسوب) ایکی مفرد ایکی تنبیه وایکی جمع اولوق اوزره زیرده تصریف
اولنان اتی صیغه دن عبارت اولوب علامتی آخرنده ماقبلی مکسور بر «یای مشدده»
بولنه رق ترکیه ده نسبت یعنی (لی) اداتی و (کندوسنه دائر) و (متعلق)
معناسنی ارانه ایدر .

اسم منسوب مفرد تنبیه جمع

نَصْرِيْ نَصْرِيَّانْ . نَصْرِيَّيْنِ نَصْرِيَّوْنْ . نَصْرِيَّيْنِ {مذکر} بمعنی یاردم ایتکه
نَصْرِيَّة نَصْرِيَّتَانْ . نَصْرِيَّتَيْنِ نَصْرِيَّاتْ { مؤنث } منسوب

تنبیه * اصلی و ذو زیاده اسمای مشتقه نك كافه سندن و غیر مشتقه دن و الحاصل
هر نوع کله دن اسم منسوب اولور . مثلا

مصدر دن	شکر	معنی	شکرو نثایتک منسوبی	شکری	معنی	شکرو نثایه دائر
مصدر میدن	مطلب	»	استیش	»	مطلبی	» استیشه منسوب
فاعل دن	داخل	»	کیر ییچی	»	داخلی	» داخله منسوب
مفعول دن	مکتوب	»	یازلمش یاخود شقه	»	مکتوبی	» مکتوبه دائر و متعلق اولان
اسم مکان دن	مکتب	»	یاز اچق مکان و محل	»	مکتبی	» مکتبه منسوب یعنی مکتبلی
اسم آشدن	مسطر	»	چیره جک آت	»	مسطری	» مسطره منسوب
اسم تصغیر دن	حسین	»	کوز جک	»	حسینی	» کوز جکه دائر
بالغه فاعل دن	مداح	»	چوق او کیچی	»	مداحی	» دائما یعنی چوق او کیکه منسوب
اسم تفضیل دن	اکرم	»	احسانی زیاده اولان	»	اکرمی	» جود و احسانی زیاده اولانه
صفت دن	حلمیم	»	طبیعی ایوا اولان	»	حلمیمی	» حلمیک طبیعتی ایو
ذو زیاده دن	اجان	»	قصالئق	»	اجالی	» قصالئقه دائر دیمکدر

(اسمای غیر مشتقه دن) قر معنی آی منسوبی قری معنی آیه منسوب و یادائر
» شمس » کونش » شمسی » کونشه دائر

* اخطار * مفعول وزنده کلان اسم آلتك جمع مكسری اكثریاً (مفاعیل) وزنی
 اوزره كلور مثلا مفتاح جمعی مفاتیح كلور اماختار لردیمكدر
 مصباح » مصابیح » چراغلو »

— ❖ التنجی فصل ❖ —

مصدر بناء مره ایله مصدر بناء نوع بیاننده در

بونلر عادی مصدر لر کبی بر مفرد بر تثنیه و بر جمع اولق اوزره زیرده
 تصریف اولنان اوچر صیغه دن عبارت اولوب علامتلی اولکیسنده نفس
 کله نك فاء الفعلی مفتوح و ایکنجیسنده مکسور اوله رق آخر لرنده « تایی کرد »
 بولتمقدر و ترکیه ده برنجیسی « کره » و ایکنجیسی « نوع » معناسنی ارائه ایدر

	مفرد	تثنیه	جمع
نصرة	نصرتان	نصرتین	نصرات

{ مصدر بناء مره بمعنی بر کره یاردم ایتک
 نصرة نصرتان نصرتین نصرات { مصدر بناء نوع « بر نوع » »

— ❖ یدنجی فصل ❖ —

اسم تصغیر بیاننده در

(اسم تصغیر) ایکی مفرد ایکی تثنیه ایکی جمع اولق اوزره زیرده تصریف
 اولنان التی صیغه دن عبارت اولوب علامتی نفس کله نك اول حرفی مضموم
 ایکنجیسی مفتوح و اوچنجیسنک ما قبلنده بر « یای ساکنه » بولنه رق ترکیه ده
 (جکرز) معناسنی افاده ایدر

	اسم تصغیر مفرد	تثنیه	جمع
نصیر	نصیران	نصیرین	نصیرون

{ معنی یاردم ایتجه جک یا خود
 نصیرة نصیرتان نصیرتین نصیرات { مؤنث { یاردم ایدیچی برار جکرز

زائده بولنه رق ترکیه ده اولکیلر بعضاً (زمان) واکثراً (مکان و محل) و مصدر
میمی « ایتمکک » ایدش « معنارینی ارئه ایدر لر

مفرد مذکر	تثنيه	صحیح جمع مکسر
منصر	منصران . منصرین	منصرات . مناصر

اسم زمان اسم مکان مصدر میمی

تثنيه * بولنر بعض کله لردن « مفعَل » « مفعَلَه » « مفعَلَه » « مفعَل » و ز نلری
اوزره دخی کلور لر . مثلا

نزل دن نزول مصدر یعنی اینک	موزل مفعَل و ز ننده اسم مکان یعنی اینه جک مکان و یا محل
کن « کون »	» « بوسویه کیز لنگ مکمنه مفعَلَه »
حکم « حکم »	» « حکم ایتمک حکمه مفعَلَه »
وعد « وعد »	» « سوزو یرمک میعاد مفعَل »
	» « سوزو یریلان زمان »

بشنجی فصل

اسم آلت بیاننده در

(اسم آلت) بر مفرد بر تثنيه ایکی جمع اولق اوزره زیرده تصریف اولنان
درت صیغه دن عبارت اولوب علامتی احرف ثلثه دن مرکب اولان کله نک
اولنده بر میم مکسوره زائده بولنه رق ترکیه ده « آلت » و « واسطه » معناسنی افاده ایدر

اسم آلت مفرد	تثنيه	صحیح جمع مکسر
منصر	منصران . منصرین	منصرات . مناصر

تثنيه * اسم آلت بعض کله لردن « مفعَل » « مفعَلَه » « مفعَلَه » « مفعَل » و ز نلری
اوزره دخی کلور

فتح دن فتح مصدر یعنی آچق	مفتاح مفعَل و ز ننده اسم آلت یعنی آچه جق آلت دیمکدر
کنس « کنس »	» « سپورمک مکمنه مفعَلَه »
سعط « سعط »	» « انقیه مسعط مفعَل و کچکدرمک »
کچل « کچل »	» « سهرمه مکمله مفعَلَه و کچکک »
	» « سهرمه حفظنه مخصوص قوطی »

سکنه	مسکون	زارع	زارع	مزروع	مزروعات
غالب	غالبون	غالبین	غالبین	مغلوبین	آمر
امراء	مأمور	مأمورین	صا بر	صا برین	فاتح
مفتوح	عالم	طالبین	علماء	معلوم	معلومات
شاعر	شُعراء	حاکم	حکیم	حکام	حکماء
محکوم	کریم	کرام	گراماء	بعید	قریب
کثیر	قلیل	شہیر	قتیل	جریح	عریف
حبیب	رسول	غیور	شہود	جامع	جوامع
فواحش	سؤال	طہارت	نظارت	رغبت	امر

— ❦ ترکیبہ کلمہ لر ❦ —

یابیحی	یابیش	او قوییحی	او قویانلر	یازمق
یازیحی	یازانلر	یازیحی رعورت	یازلش	اوطورمق
اوطورییحی	ایچک	ایچی	ایچیش	یابیحی
یابیش	باغلق	باغلییحی	باغلتش	یتشک
یتشییحی	بیتک	بنییحی	ایتک	انجیحی
چالمق	چالییحی	چالمتش	ویرمک بخش ایتک	بخش ایدیحی
بخش اولمش	صاقلیق	صاقلاییحی	صاقلانمش	یایمق
یابیحی	یابیش	استین	استنیش	اولدیرن
اولدیرلش				

— ❦ دردیجی فصل ❦ —

« اسم زمان اسم مکان » مصدر می بیانده در

بونلر بر مفرد بر تنبیه ایکی جمع اوله رق زیزده کوستر یلان درت صیغه دن هبارت اولوب علامتی احرف ثلثه دن مرکب اولان کلمه نک اولنده بر میم مفتوحه

اولان کلمه لر دن بووزنلر و یا « فاعل » و « مفعول » وزنلری اوزره کنلرک دخی صفت مقامنده بولندقلری علاوه اشعار اولنور

✽ اخطار ✽ اسمای مشتقه دن معانی مخصوصه لرینی ترک ایله تبدیل معنا ایدن کلمه لرک جمله سی اسم حکمنده طویلور مثلا

راهب	خوف و هراس ایدیجی	معناسنده اسم فاعلدر
راهب	پاپاس	» اسم اولور جعی رهبان کاور
جامع	طوپلایجی	» اسم فاعلدر
جامع	عبادتگاه	» اسم اولور » جوامع »
سائل	سئوال ایدیجی	» اسم فاعلدر
سائل	ذیلنجی . کدا	» اسم اولور » مسئله »
مجنوب	جذب اولنش معناسنده	» اسم مفعولدر
مجنوب	عقلسز ودلی	» اسم اولور » مجاذیب »
مکتوب	یازیش معناسنده	» اسم مفعولدر
مکتوب	شقه و یا خود نیمیقه	» اسم اولور » مکاتب »

✽ اخطار ✽ زیرده محرر کلماتک نوعیتیه معانینسک و مصدرلری نهوزن اوزره کلدیکنک و ترکیه اولنرک عریلری نو جمله اولدیغنک مبتدی طرفندن حل و تصریحی لازمدر

✽ ایکنجی درس ✽

آخذ	مأخوذ	أكل	مأکول	قَطَّاع
مقطوع	سائل	سئله	مسئول	مرغوب
مبعوث	راجع	طاهر	ناظر	منظور
کاتب	کتاب	کتابه	کاتبه	مکتوب
مکاتب	داخل	سامع	سامعین	مسموعات
ضارب	ضاربه	مضروب	مضروبه	ساکن

کاتب اسم فاعل بمعنی یازیمی یا خود یازان مکتوب اسم مفعول بمعنی یازمش یا خود یازیلان
 قاطع » » کسیمی » کسن مقطوع » » کشلش » کسین
 آخذ » » آلمی » آلان مأخوذ » » آلمش » آلان
 ناصر » » یاردم ایدیجی ایدن منصور » » یاردم اولمش » اولنان

❖ تنبیه ❖ اسم مفعولک امثله مطرده سی ایکی مفرد ایکی تنبیه و اوج جمع اوله رق
 زیرده تصریف اولنان یدی صیغه دن عبارتدر .

	اسم مفعول مفرد	تنبیه	جمع صحیح	جمع مکسر
	منصور	منصوران . منصورین	منصورون . منصورین	مناصیر مذکر جمع مؤنث
	منصوره	منصورتان . منصورتین	منصورات	

❖ اخطار ❖ بعض متعدی اولان کله لک اسم مفعولری اندر اوله رق اسم فاعلری
 کبی بلافرق «فعل» و «فعلیل» و زلزلی اوزره کله ییلور مثلا

رسول	اسم مفعول	بمعنی	کوندرلش	مرسول	کبی
زبور	»	»	یازمش و کتاب	مزبور	»
حبیب	»	»	سولمش	محبوب	»
شهر	»	»	شهرت بولمش	مشهور	»

ولکن لازم اولان کله لردن ذاتاً اسم مفعول صیغه سی ورود ایتدیکندن بووزنلر
 اوزره کلنره صفت تنبیه اولنور مثلا

کثرت	بمعنی	چوقلق	صفتی	کثیر	بمعنی	چوق	مکشور کله مز
قلت	»	ازلق	»	قلیل	»	آز	مقلول »
قربت	»	یقینلق	»	قریب	»	یقین	مقروب »
بعد	»	اوزاقلق	»	بعید	»	اوزاق	مبعود »

❖ اخطار ❖ مهم بلافرق «فعل» و «فعلیل» و زلزلی اوزره کلدیکی آنشاً بیان اولنان
 اسم فاعلرایله اسم مفعوللرک و کرک بووزنلرده و کرک اوزان مشترکده بولنان
 اسمای سائره نک یکدیکندن تفریق و تمیزی کتب لغات معتبره یه بالرا جعه
 معنارینه کسب و قوف ایلکله حاصل اوله یله جکی اخطار و بعضاً متعدی

» تاجر	» تجارت ایدیچی	» ایدن	» تِجَار	» تاجرلر
» شاهد	» شهادت ایدیچی	» ایدن	» شَهود	» شاهدلر
» راکب	» بینچی	» بین	» رُکبان	» راکبلر
» حاصی	» عصیان ایدیچی	» ایدن	» عَصَاة	» حاصیلر

❖ اخطار ❖ متعدی اولان بعض کلمه لک اسم فاعلری نادرأ (فَعِيلٌ) و (فَعُولٌ)

وزنلری اوزره دخی کله بیلور مثلا

فہیم	اسم فاعل	بمعنی	آ کلاییمی یا خود آ کلیمان	فہم کبی
منوع	»	»	منع یعنی یساق ایدیچی	» مانع

ولکن لازم اولان بعض کلمه لردن بو وزنلر اوزره کلنلره فاعل نظر یله باقیله میوب عادتا صفت دینور و «فَعِيلٌ» وزنده اولنلر اکثر وقت (فَعَالٌ) (فُعَلَاءٌ) (اَفْعَالٌ)

وزنلری اوزره جملنور مثلا

کریم	صفت بمعنی	جود و کرم صاحبی	اولان جعی	کرام و کرما بمعنی	کریملر
عظیم	»	بیوک و صاحب عظمت	»	عظام عظماء	» عظیم اولنلر
سخنی	»	جو مرد	»	اسخیاه	» سخیلر جو مردلر
ذکی	»	ذهنی قوتلو	»	اذکیاه	» ذکی اولنلر

❖ اوچنجی فصل ❖

اوچ حرفلی اولان کلمه لک اسم مفعوللری بیاننده در

(اسم مفعول) فاعل طرفدن ایشلنمش اولان شینه دینور و علامتی احرف ثلثه دن مرکب اولان نفس کلمه ننگ اولنده بر «میم مفتوحه» و ایکنجی حرفیله اوچنجی حرفی اراسنده بر «اوساکنه» بولنقده در «منصور» «مکتوب» کبی

❖ تنبیه ❖ اسم مفعوللر ترکیبده «لمش» «نمش» «اولنمش» یا خود «ایدیلن» «اولنان» ایله منتهی اولورلر . مثلا

اسم فاعل مفرد مذکر	تثنيه مذکر	جمع مذکر صحیح	جمع مذکر مکسر
ناصر	ناصران . ناصرین	ناصرون . ناصرین	نصار . نصره . نصره
یاردم	یاردم ایديجی	یاردم ایديجی	...
برار	برار ایکی ارلر	جمع ارلر	...

مفرد مؤنث	تثنيه مؤنث	جمع مؤنث صحیح	جمع مؤنث مکسر
ناصره	ناصرتان . ناصرتین	ناصرات	نواصر
یاردم ایديجی	یاردم ایديجی	یاردم ایديجی	جمع عورتلر
بر عورت	ایکی عورتلر		

تثنيه (فاعل) و زننده اولان اسم فاعل مفرد مذکر کبری صحیح و اوچی مکسر اوله رق درت نوع جمعی اولدیغی آنفاً تصریف اولنان صیغه لر دن ا کلا شلشدر .

ایمدی اسم فاعل مفرد مذکر اولان	هابدک	جمعی	هابدون . هابدین	بمعنی هابدلر
»	حافظک	»	حفاظ	» حافظلر
»	کاملک	»	کمل	» کاملر
»	طالبک	»	طلبه	» طالبلر

و (فاعله) و زننده اولان اسم فاعل مفرد مؤنثک جمعی نادرأ (فاعلات) و اکثر اوله رق (فواعل) و زنلری اوزره کلور . مثلاً «ذانیه» نک جمعی «ذانیات» «فاحشه» نک «فواحش» کبی

قطق بالاده کور یلان جوع مکسر دن ماعدا اسم فاعل مفرد مذکر ده ا بر قایج وزن اوزره کلور جمع مکسر لری بولندیغی مشهود اولدیغندن زیرده بهر نوعندن بر عددینک ارا نه سی مناسب کورلشدر .

عالم اسم فاعل مفرد بمعنی ییلیجی یا خود ییلن جمع مکسری عملاء عالملر دیمکدر خادم » » خدمت ایديجی » ایدن » خدم خادملر »

ترکیبه کلمه لر

آلق	بیک	یانق	کسک	پشرمک	قویار مق
صورمق	قورتلق	کومک	بیتمق	قاتلانق	دوشه مک
طوقومق	اوینامق	طوپلامق	اوکک	یراتمق	دوشتمک
آرزوایتمک	کفیل اولق	سویتمک	کوندرمک	طارتقمق	بیورمق

ایکنجی فصل

اویج حرفلی اولان کلمه لرک اسم فاعلری بیاننده در

(اسم فاعل) بالذات بر فعلی ایشلین شخصیسه اطلاق اولنور و علامتی احرف ثلثه دن مرکب اولان نفس کلمه نك فاء الفعلندن صکره بر « الف » بولنه رق عین الفعلی مکسور اولقدر ترکیبه ده مصدر لری (مق) ایله منتهی اولان اسم فاعل لر (یجی) یا خود (ان) ایله و (مک) ایله منتهی اولنلر کذا (یجی) و یا (ن) ایله منتهی اولورلر مثلا

کتابت	مصدر	بمعنی	یازمق	کاتب	اسم فاعل	بمعنی	یازیجی	یا خود	یازان
علم	»	»	بیتک	عالم	»	»	بیلیجی	»	بیلن
خلق	»	»	یراتمق	خالق	»	»	یرادیجی	»	یرادان
نظم	»	»	دیزمک	ناظم	»	»	دیزیجی	»	دیزن کبی

✽ اخطار ✽ اسم تفضیلیک مفرد مؤنثندن ماعدا بالجمله اسمای تصریفیه نك مؤنث لری (نای کرد) تشبیه لری (ان) و (ین) جمع مذکر لری (ون) و (ین) و جمع مؤنث لری (ات) ایله منتهی اولورلر . فقط جوع مکسره قاعده مضبوطه تحتندله اولدیغندن یعنی کندیلرنده اکثر وقت مفردلر نك شکل و هیئتی بیه تغیر ایتمش اولدیغندن اشبو قاعده عمومیه دن مستثادر .

✽ تشبیه ✽ اسم فاعلک امثله مطرده سی ز برده کوستر یلان اون صیغه دن عبارت اولوب دیگر کلمه لرک بونلره تطبیقنده کوجلک چکلمامک اوزره صیغه لر ینسه دقت اولنهرق کوزلجه حفظ ایدلمسی الزمدر .

وقوع مصدر بمعنی دو شتمک جمعی وقوعات بمعنی وقوع لر .
 ظهور « « ظاهر اولوق . میدانه چیقیمی « ظهورات « ظهور لر
 غلبه « « یکبک « غلبات « غلبه لر کی

و کذا مصدر اوزانندن اولوب ترکیده بعضاً مصدر اداتنی غیب ایدن کله لر اسم
 مصدر حکمنده طوتیلور . مثلاً

فعل ایشلک معناسنده مصدر در بالکز ایش معناسی و یریلور ایسه اسم مصدر عد او نلور
 کذب یلان سونلک « « « « یلان « « « « « «
 دعوی ادما ایتک « « « « « « زاع و ادما « « « «
 وقس مایقی علی هذه

آنفاً ایراد اولنان مثاللردن اکلشلدیغی اوزره بالفرض (وقوعات) و (کذب)
 نه نوع کله در دیو سؤال اولندیغی تقدیرده وقوعک جمعی و (کذب) فسق
 وزنده مصدر و بالکز یلان معناسی و یریلور ایسه اسم مصدر در جوابی و یرلسی
 اقتضایدر .

✽ اخطار ✽ ز یرده محرر مصدر لک نه وزن اوزره بولندقلر نیک و فعل ماضیلر یله
 معناری نه ایدو کنک و ترکیه اولنلر لک عر بیلری نوجهله اولدیغنک مبتدی طرفندن
 حل و تصریحی لازمدر .

— ✽ — برنجی درس ✽ —

علم	کتابت	قعود	شرب	عمل	رَبَط	وَصُول
وَصَلت	شَفَاعَت	نَسِیان	رُکُوب	نُزُول	سِرَقَت	مَوْهَبَه
رُجِعَت	رُجُوع	کَذَب	زَرع	حَصَاد	دُخُول	حَفْظ
سَبَقَت	کَبَر	نَشَر	وَلَادَت	فَتْح	سُکُوت	نَظْم
رَفَع	طَلَب	قَرَأَت	لَبَس	ضَرَب	کَسَر	نَهَب
لَس	سَمِع	نَظَر	کَسَب	ظُهُور	ظُهُورَات	قُتُوحَات
شکایات	خصوصات					

دیگرینه مصدر غیر میمی یعنی میمنز مصدر تسمیه اولنور (نصر) کبی اشته
بومصدر غیر میمی بالاده دخی کورلدیکی وجهله برسیاقده اولیوب سماعی
یعنی عربدن ایشدلدیکی وجه اوزره حفظ اولدیغندن قاعده مضبوطه
تحتنده اولیه رق پک چوق وزن اوزره کلکده ایسه ده لسان ترکیده مستعمل
اولان وزنلری شونلدر :

قَتَلَ	فَسَقَ	شَغَلَ	رَجَحَ	نَشَدَتْ	نَصَرَتْ	دَعَوَى	ذَكَرَى
بَشَرَى	لَيَانَ	نَسِيَانَ	غَفَرََانَ	زَوَانَ	طَلَبَ	خَنَقَ	صَغَرَ
هُدَى	غَلَبَهُ	سَرَقَهُ	سَعَدَتْ	دَرَايَتْ	بَغَايَتْ	صَرَفَ	ذَهَابَ
سُئِلَ	دُخُولَ	قَبُولَ	وَجِيفَ	فَضِيلَتَ	ضَرُورَتَ	سَهُولَتَ	صِفَتَ
يَتَوَتَّ	مُصَلَّبَ	مَرَجِعَ	مَسَاعَتَ	مَرَحَتَ	تَحَمُّدَتَ	جَبْرُوتَ	

تثنيه * برکله نك مصدری برقاچ وزن اوزره کله ییلور مثلا

فعل ماضی اولان (دخَل)	کله سنک مصدرلری	دَخَلَ	دَخُولَ	دَخَالَتَ	مَدَخَلَ
»	» (رَجَحَ)	رَجَحَ	رَجَحَتَ	رَجَحَتَ	رَجَحَتَ
»	» (خَرَجَ)	خَرَجَ	خَرَجَ	خَرَجَ	خَرَجَ

فائده * مصدرلر مفرد تثنيه جمع اولوق اوزره زيرده کوستر یلان اوج
صیغه دن عسارت اولوب تثنيه لری (آن) و (ین) وجع مکسر اوزانسه
اتباع ایتمان جمع لری (آت) ایله منتهی اولور .

مصدر مفرد	مصدر تثنيه	مصدر جمع
نَصْرَ	نَصْرَانِ	نَصْرَاتِ
معناسی ؟ یاردم ایتک	ایکی یاردم ایتک	جمع یاردم ایتک

تثنيه * مصدرلر ترکیده (مق) (مک) اداتی ارائه ایدر وجع اولدقلرنده
معنای مصدر یادن معنای اسمیه انتقال ایدرلر . مثلا

تنبیه * ترکیه ده مصدر اداتی اولان (مق) (مک) یرینه (دی) یاخود (مش) لفظلری کتورلدیکی صورتیه ماضی معناسی ظاهر اوله جغسدن آریجه فعل ماضیلر معانیسنک ذکر وارائه سندن صرف نظر قلمشدر . مثلا (علم) بیلک (قرائت) او قومق مصدرلرنده (مق) (مک) یرینه (دی) یاخود (مش) کتور یلهرک (یلدی) (بیلش) (او قودی) (او قومش) اولورکه ماضی معناسی دیمکدر .

اخطار * اشته بالاده کشیده سلاک سطور قلنان و کرک سائر بوقیلدن اولان اویج حرفلی کله لک اسمای تصریفیه لری آئیده بیان و تعداد اولنان اونبر نوعدن عبارتدر .

۱	نصر	مصدر مفرد	معنی	یاردم ایتمک
۲	ناصر	اسم فاعل مفرد مذکر	»	یاردم ایدیجی ییاردم ایدر اولان برار
۳	منصور	اسم مفعول	»	یاردم اولنش » یاردم اولنان برار
۴	منصر	اسم زمان اسم مکان مصدر میمى مفرد	»	یاردم ایده جک زمان یاردم ایده جک مکان یاردم ایتمک
۵	منصر	اسم آلت	»	یاردم ایده جک بر آلت
۶	نصرة	مصدر بناء مره	»	بر کره یاردم ایتمک
۷	نصرة	مصدر بناء نوع	»	بر نوع یاردم ایتمک
۸	نصیر	اسم تصغیر مفرد مذکر	»	یاردم ایتمه جک برار
۹	نصرى	اسم منسوب	»	یاردم ایتمکه منسوب برار
۱۰	نصار	مبالغه ایله اسم فاعل	»	مبالغه ایله یاردم ایدیجی برار
۱۱	انصر	اسم تفضیل	»	اک زیاده یاردم ایدیجی برار

برنجی فصل

اویج حرفلی اولان کله لک مصدرلری بیاننده در

تنبیه * ثلاثی مجرد مصدرلری ایکی قسم اولوب برینه مصدر میمی دینور (منصر) و

فعل ماضی‌سی	مصدر	فعل ماضی‌سی	مصدر
بلغ	ایریشمک . یتشمک	بلغ	یوتق
ترك	براقق	تبع	تابع اولق . اویتق
حرث	تخم اکمک	جهد	سعی و غیرت ایتمک
خدم	خدمت ایتمک	شکر	شکر حمد و شکر ایتمک
خفق	بوغقی	خلط	قاتوب قارشد بر مق
ذبح	بوغازلق	دفع	زور ایله اونه صاومق
رزق	رزق و یرمک	ذکر	آکمق
ستر	اورتمک	رسم	رسم یازمق
سطر	چیرمک . یازمق	سحر	کوز باغجیلق ایتمک
شمل	قاپلامق . احاطه ایتمک	سلب	صومیق
صدق	کریجک سونلک	شغل	وغرا شوب مشغول اولمق
صعود	عروج یوقاری چیقمق . صعود . عرج	صلب	آصمق
عرض	اظهار و بیان ایتمک	ظلم	اذیت و جفا ایتمک
عقل	دوشتمک . ادراک ایتمک	عزل	یرندن آیرمق
فسخ	بوزمق	غضب	طارلق . خشمه کلک
قصد	نیت ایتمک	قبض	ال ایله آلمق و طوتمق
ملك	مالک و صاحب اولمق	کتم	سوز کیرنلک
نطق	سوز سونلک	نصح	او کوت و یرمک
نکول	خوف و اندیشه دن طولای قاچتمق نکل	نفع	فائده لندیرمک
وضع	قویمق	ورد	کلک
سهولت	سهولت . یسر قولای اولمق	وعد	سوز و یرمک

مصدر
صبر
صدم
نشر
نسخ
كذب
رجعت
حفظ
حصاد
مدح
ضبط
سبقت
رغبت
فرح
ضمان
حضور
غلبه
كسر
نظم
ختم
حسن
سجود
نصر
بحث

فاتلانق
طوقنق . چاقق
يايق
طوقومق
يلان سونلك
دونلك
از برلك . صاقلامق
بيچمك
اوكمك . ثنايتك
ضبط ايتلك . حفظ ايتلك
يچمك
استمك . آرزو ايتك
سوئتك
كفيل اولق
حاضر اولق
يكمك . غالب اولق
قيرمق
ديزمك
مهرك
كوزل اولق
سجده ايتك
ياردم ايتك
صوروب ار اشديرمق بحث

فعل
ماضي
صبر
صدم
نشر
نسخ
كذب
رجع
حفظ
حصد
مدح
ضبط
سبق
رغب
فرح
ضمن
حضر
غلب
كسر
نظم
ختم
حسن
سجد
نصر
بحث

مصدر
فرش
برود
وجدان
لبس
نقل
لعب
زرع
جمع
خلق
سلوك
فكر
سكونت
سكوت
كسب
بعث
نصب
نظافت
صلح
قلب
كبر
عبادت
صغر
بسط

دوشدمك
صفومق
بولق
كيمك
نقل ايتك . سونلك
اوينامق
اكك
طويلامق
يراتمق
يوله كيرمك
دوشتمك
طورمق ساكن اولق
صوصمق
قزاتمق
كوندرمك
نصب بعا ايتك . زور ايله آلمق نصب . نصب
نظافت ياك ايتلك . تير ملك طهر . نظف
دوزلك . ايو اولق صلح
قلب ايتك . چورمك قلب
يوك اولق يوكلك . ايتك كبر
قولق ايتك
كوچك اولق
يايق

فعل
ماضي
فرش
برد
وجد
لبس
نقل
لعب
زرع
جمع
خلق
سلك
فكر
سكن
سكت
كسب
بعث
غضب
نظف
صلح
قلب
كبر
عبادت
صغر
بسط

فعل ماضیسی	مصدر	بمعنی	فعل ماضیسی	مصدر	بمعنی
جهل	جهل	بیلامک	علم	علم	بیلک
قرأ	قرائت	او قومق	فهم	فهم	اکلامق
امر	امر	بیورمق	کتب	کتابت	یازمق
قعد	قعود	او طورمق	ذهب	ذهب	کیتمک
شرب	شرب	ایچمک	اکل	اکل	بیمک
نظر	نظر	باقق	سمع	سمع	اشیتمک
وقع	وقوع	واقع اولمق . دوشمک	عمل	عمل	یایمق
دخل	دخول	کیرمک	حرق	حرق	یانمق
ربط	ربط	باغبق	خرج	خروج	چیقمق
قطع	قطع	کسمک	حل	حل	چوزمک
وصل	وصول	ایرمک	ضرب	ضرب	اورمق
وهب	هبه	باغشلق	اخذ	اخذ	آلمق
طبخ	طبخ	طعام پشورمک	شفع	شفاعت	دیلک ایلمک
ولد	ولادت	طوغمق	قلع	قلع	قوپارمق
نسی	نسیان	اونتمق	سئل	سؤال	صورمق
رکب	رکوب	بیمک	طلب	طلب	استمک
نقص	نقصان	اکسملک	نزل	نزول	اینمک
غرق	غرق	باتمق	خلص	خلاص	قورتلوق
قتل	قتل	اولدیرمک	سرق	سرق	چالمق
وزن	وزن	طارتمق	دفن	دفن	کوممک
هدم	هدم	بیتمق	رفع	رفع	قالدیرمق
کشف	کشف	کشف ایتمک	فتح	فتح	آچمق

تحفة السامی
التحصیل المبتدی

بسم الله الرحمن الرحيم

برنجی باب

ماضیسی (۱) اوج حرفلی اولان اسمای عربیه نك صورت تعریفات و تصریفاتنی حاویدر .

معلوم اوله که لسان عربیده برکله نك فعل ماضیسی مطلقاً اوج ویا درت ویا بش ویا خود التی حرفلی اولور . ایمدی اوج حرفلی اولنره « ثلاثی مجرد » وز یاده حرفلی بولننلره « ثلاثی مزید فیه » دینور . اشته بو ثلاثی مزید فیه لک اقصامی ایلروده انشاهه تعالی برر برر محملرنده کوستر یله جکدر شمیدی بوراجقده بختمز یالکز ماضیلری اوج حرفلی اولان کله لره دائر و منحصر اولوب فقط مقصده شروعدن اول بولنردن ز برده ذکر و بیاننه لزوم حقیقی کورنمش اولان بعض مصادر مستعمله معانیسنک از برلنمسی فوآلد کثیره بی مستلزم و کرچه وهله اولی ده بو کله لک حفظی مشکل و متعسر کبی کورینور ایسه ده اشاخیده صره سیله مرتب اولان درس لک حلی بهمه حال کلمات مذ کوره معانیسنک بیلنمسنه متوقف اولدیغندن بناء علی ذلک بولنرک اول امرده کوز لجه محفظه خاطره برلشدیرلمسی اهم و الزمدر .

(۱) لسان ترکیده ماضی کله لک استعمالاتی غیر مسجوق ایسه ده فقط برکله نك اصلنی بولمقد . مبتدیانیه سهولت اولوق اوزره افعالدن یالکز فعل ماضیلک ذکر و اراشه سی مناسب کورلمشدر .

ولسان طرفندن وضع اولتمش اولان بونجه آثار مقبوله و مرغوبه به قارشو
دکری بر اثر اولدیغی درکار ایسه ده ادرا کیله مفتخر و مباهی اولدیغمز اریکه
پیرای خلافت و جهانبانی پادشاه حقایق اکتناه بی مدانی ❀ سلطان عبدالحمید
خان ثانی ❀ افدمز حضرتلرینک عصر محاسن حصر ملوکانه لرنده علوم و
فنونک کسب ایلدیکی رواج و امتیاز عاجزلی کبی بر کبضاعه بی دخی قدر تیله
غیر متناسب اولان بر امرک اجر اسنه سوق و اقدار ایشدر .

شو معذرت قویه بی بیان ایله برابر مقصدم صرف خیره و وطنمه عاجزانه
بر خدمته معطوف و مصروف اولمسایله لطفاً سهویات و خطاً تمه و نقصانی
تبعاتمه اونقطه نظر دن باقلمی اصحاب فضل و کمال کمال مروتلر دن امید و انتظار
اولنور . ❀ الله ولی التوفیق وهو ❀
❀ نعم الرفیق ❀

مقدمه

لسان عذب البیان ترکیک حاوی اولدیغی لغاتک تقریباً ثلثانی کلمات مانوسهٔ عربیه دن عبارت بولندیغی جهتله بونلرک بالالتزام استعمال و ایرادینک ترکی حالنده ساده ترکیه اوله رق کرک فصاحتله نطق و کلام و کرک بلاغته افادهٔ حال و مرام قابل امکان اوله میه جغنه نظراً ترکیه ده استعمالی لازم غیر منفک قییلندن اولان کلمات عربیه نکه کنه و حقیقتنه واقف و قواعد صرفیه و نحو یه سنی عارف اولقی لزوم و اهمیتی بداههٔ ثابت اولبور .

شمدی یه قدر قواعد مذکوره نکه بالا طرف تحصیلنه مدار یسر و سهولت اوله ییله جک مکمل و منتظم براترک هر نصلسه ساحهٔ وجودده جلوهٔ نما اوله مامسی برچوق سندر صرف عتیق و رسائل سائرهٔ متنوعه کبی امر تعلم و تدرسی کرکی کبی اشکال و ابهام ایدن برطاقم آثار ایله مبتدی لری اضاعهٔ وقت و زماندن و بلکه بعضی لری دخی تصادف اولنان عسرت و صعوبتدنطولایی بسبتون ترک تحصیل لساندن قورتاره میور .

بناءً علیه بو عهد حاجز کبضاعه علی قدر الاستطاعه بو یولده ابنای وطنه ناچزانه بر خدمت مفتخره ده بولنقی آرزوسیه لسان ترکیده مانوس الاستعمال اولان کلمات فصیحهٔ عربیه نکه صورت اش-تقاق - تصریفات - قواعد - اعلالات و متفرعات سائر سنی حاوی و مشتمل و مبتدی لریک اوچ درت آی ظرفنده بلا واسطه و تمام یسر و سهولته تحصیل لری کافل اوله جق برطرز نوین اوزره برساله ترتیب ایلدم .

بورساله برطاقم فصولی محتوی اوله رق بش باب اوزرینه تقسیم اولنوب اون درسی و هر بر درسک حل و استخراجی مبین بر قطعده مفتاحی جامع بولنمش و (تحفة السامی لتحصیل المبتدی) اسمیله توسیم و توصیف اولنمشدر .
کرچه بونک استطاعت علیه و قلیه لری ایله بحق شهرت شعار اولان اهل قواعد

قاعده دن خارج اولان * قاعده یه مخالف اولوب مطرد اولمیان	مستثنا و شاذ
تشدید ایله ایکی حرفی بر ایتک	ادغام
کندوسنده حروف علتدن هیچ بر حرف بولنیه رق اوج حرفلی اولان کله	ثلاثی مجرد سالم
کندوسنده حروف علت بولنان اوج حرفلی کله	ثلاثی مجرد غیر سالم
قاعده نك جمعی قاعده لر	قواعد
چکمهک	مد
صکره دن کلان	عارض
حالی اوزره	علی حاله
حروف علت اولان ا و ی حرفلرندن عاری اولان کله لر	کلمات صحیحه
کندوسنده حروف علتدن برویا ایکی حرف بولنان کله لر	کلمات معتله
حروف اصلیه سی اوزرینه برویا زیاده حرف علاوه قلمش اولان کله لرک بابلری	ابواب مزیده
فارسی لسانی	زبان فارسی
نهایت بولان	منتهی
کندوسنه هیچ بر حرف علاوه قلمش اولان	اصلی
کندوسنه برویا زیاده حرف علاوه قلمش اولان * زیاده حرفلی اولان	ذوزیاده
مشترک و برونئر	اوزان مشترکه
بر و مماثل و مطابق	سیان و مساوی
کله لرک اولاری	اوائل کلمات
بشن	لاحق
حرف جر لر . لاحق اولدق لری کله نك آخرین مکسور قیلان حرف لر	حروف چاره
لفظک جمعی لفظلر	الفاظ
ادانک جمعی اداتلر	ادوات



اسمى مشتقه	مشتق اولان يعنى مصدر دن تولد واشتقاق اي دن اسمى
اسمى غير مشتقه	مشتق اوليان وتصريف اولنه ميان اسمى
اسمى جامده	بمعناه ايضاً
افعال متعديه	متعدى اولان فاعلر
فعل متعدى	فاعلتك ايشى بشقه سنه طوقنان يعنى مفعولى اولان فعل
افعال لازمه	فعل لازمى
فعل لازم	فاعلتك ايشى ويا حالى غير يه طوقنميان فعل
فعل مطاوع	معلوم صيغه سنده اولوب برفعل متجاوزك معناسنه اويهرق
مطاوعت	مجهول صيغه سى معناسنده اولان فعل
مشاركت	اويىق * موافقت و بمائلت ايتك
تصريف	اورتاقلشمق * اورتاق اولمق
صيغ	كله نك شكلى بشقه بشقه هيئته قومق دكشديرمك
صيغه	صيغه نك جمعى صيغه لر ديمكدر
ابواب	كله لك آيرو آيرو شكل و صورتى ديمكدر
وزن	بابك جمعى بابلر . قپولر * فصولر
موزون	طارتىق * طارتى وميران
نادراً	طارتلش اولان وايكى طرفى دنك و مساوى اولان
اكثرياً	آز اولهرق
تغير	چوق اولهرق
ذيروح	دكشديرمك * تبديل ايتك * حال دن حاله چويرمك
غفس كله	جانلى
زائد . زائده	اصل كله . كله نك هيئت اصليه سى
ساكن . ساكنه	فضله وزياده اولان
علامت مصدرية	ساكن . ساكنه حر كه سى اوليوب مجزوم اولان
مفتوح	مصدر علامتى نشانه سى
مكسور	اوستون
مضموم	اسره
نقل	اوتره
	پكچيرمك

باجمله کلمات مشتقه نك اصل و مأخذی یعنی کلمه لر کندوسندن	مصدر
تولد و اشتقاق ایدن کلمه دیمکدر	
معنائک جمعی معنار	معانی
چوق فائده لر منفعتلر	فوائد کثیره
موجب و سبب و باعث	مستلزم
ترتیب اولنش	مرتب
کلامی آچوب ظاهر و عیان قیلیق	حل و تصریح
یوقارو * یوقاروده	آنفا و بالا
کشیده سلک سطور یاز یلان * تحریر و تسطیر اولنان	کشیده سلک سطور
بره دینور	مفرد
ایکی به »	ثنیه
اوچه و آندن زیاده به دینور	جمع
قاعده مطرده تختنده اولوب مفردینک صیغه سی بوزلیان جمع	جمع مصحح
قاعده مطرده تختنده اولیوب مفردینک صیغه سی بوزلش	جمع مکسر
اولان جمع	
ارککه دینور	مذکر
عورته »	مؤنث
سوز سوزیلیان	متکلم
کلامی دکلیان	مخاطب
میدانده اولمیان	غائب
ضمیرک جمعی ضمیرلر دیمکدر	ضمائر
متکلم و مخاطب و غایبه دلالت ایدن برکلمه به و یا بر حرفه دینور	ضمیر
آیری آیری فائده لر	فوائد شتی
اوچ حرفلی کلمه نك برنجی حرفی دیمکدر	فاه الفعل
» » » ایکنجی » » »	عین الفعل
» » » اوچنجی » » »	لام الفعل
اول	ماقبل
صکره	مابعد
چکیلان یعنی صیغه دن صیغه به تحویل اولنان اسملر	اسمای تصریفیه

اشبو اثر عاجزانه مك جامع و حاوی اولدیغی قواعدی بلاواسطه یعنی کندی
 کندینه او قویوب بلله مکّه طالب و هوسکار اولان مبتدیانک تسهیل تعلم
 و تفهیمه مدار و فائده بخش اولق قصدیله دروننده مبعوق و مذکور اولان بعض
 لغات و اصطلاحات صرفیه نك معانیسی بوجه زیر درج و تزییر قلمشدر .

اسماء	اسمک جمعی اسمک دیمکدر .
اسم	آد * نام * و کوزه کورینان و یا عقل ایله بولنسان نسنه یی ییلدیرن کله در .
افعال	فعلات جمعی فعلار یعنی ایشلر دیمکدر .
فعل	ایش و زمانه تعلق ایدرک معنایه دلالت ایدن کله دیمکدر .
فعل ماضی	یکمیش زمانه دلالت ایدن فعل دیمکدر کلدی کیتدی کلش کیتمش کبی
ثلاثی	اصلیتی اوزره اوج حرفلی اولان کله دیمکدر فعل کبی
رباعی	درت حرفلی اولان کله دیمکدر افعَل کبی
خجاسی	بش » » » انفعَل کبی
سداسی	التي » » » استفعَل کبی
ثلاثی مجرد	اصلیتی اوزره اوج حرفلی اولوب زواندن صویلش اولان کله
رباعی مجرد	اصلیتی اوزره درت حرفلی اولان کله دیمکدر فعلل کبی
انواع	نوعک جمعی نوعلر
نوع	درلو * کونه * صنف
اقسام	قسمک جمعی قسملر
قسم	پارچه * جزؤ
کلمات	کله نك جمعی کلهلر
کله	برلفظ
کلام	برقاج کله نك برلشمسندن حاصل اولان سوز دیمکدر .
حرف	اسماء و افعاله آلت اولان نك یازو
زیرده و بوجه آئی	اشاغیده دیمکدر .
مستعمل	استعمال اولنان قوللانان
مصادر	مصدرک جمعی مصدرلر

ل
ص
ب
س
ل
ل



✽ كبار مدرسين فضل آيين فضيلتو ديار بكري ابراهيم رأفت افندى ✽
✽ حضرتلر ينك تقریض كونه قصیده تاریخیه سیدر ✽

PJ
6231
52
1882

- * بارك اه بو نونسخه پاك *
 - * اولدى سرلوحه مقصوده مأل *
 - * قويمدى فن صرفده اشكال *
 - * حل ايدوب عقده اغماض وملال *
 - * يازمى صفحه ايجاد قلم *
 - * بويله بر نواثر عذب مقال *
 - * وجنه آم علومه مشكين *
 - * خالوش و یردی لطافتله جمال *
 - * خير ايله ياد اولنور بی شبهه *
 - * نام سامیسی الی یوم سؤال *
 - * برکذار ایلدی آنی وطنه *
 - * سبب فیض ایدر رب متعال *
 - * رأفتا کلدی دوبالا تاریخ *
 - * تحفة السامی زهی تقدکال *
- سنه
۱۲۹۹



Sami, Mustafa

Kulliyat us-Sami Litakari il-mubtadi

تَحْفَاتُ سَامِي لِتَحْصِيلِ الْمُبْتَدِي

استفاده عمومیہ پر بر اثر اولدبغی معارف عمومیہ نظارت جلیله سندن دخی
تصدیق بیورلمشدر

« مؤلفی »

م . ۰ سامی : عن خلفای صنف اول
اوطه تحریرات خارجیہ

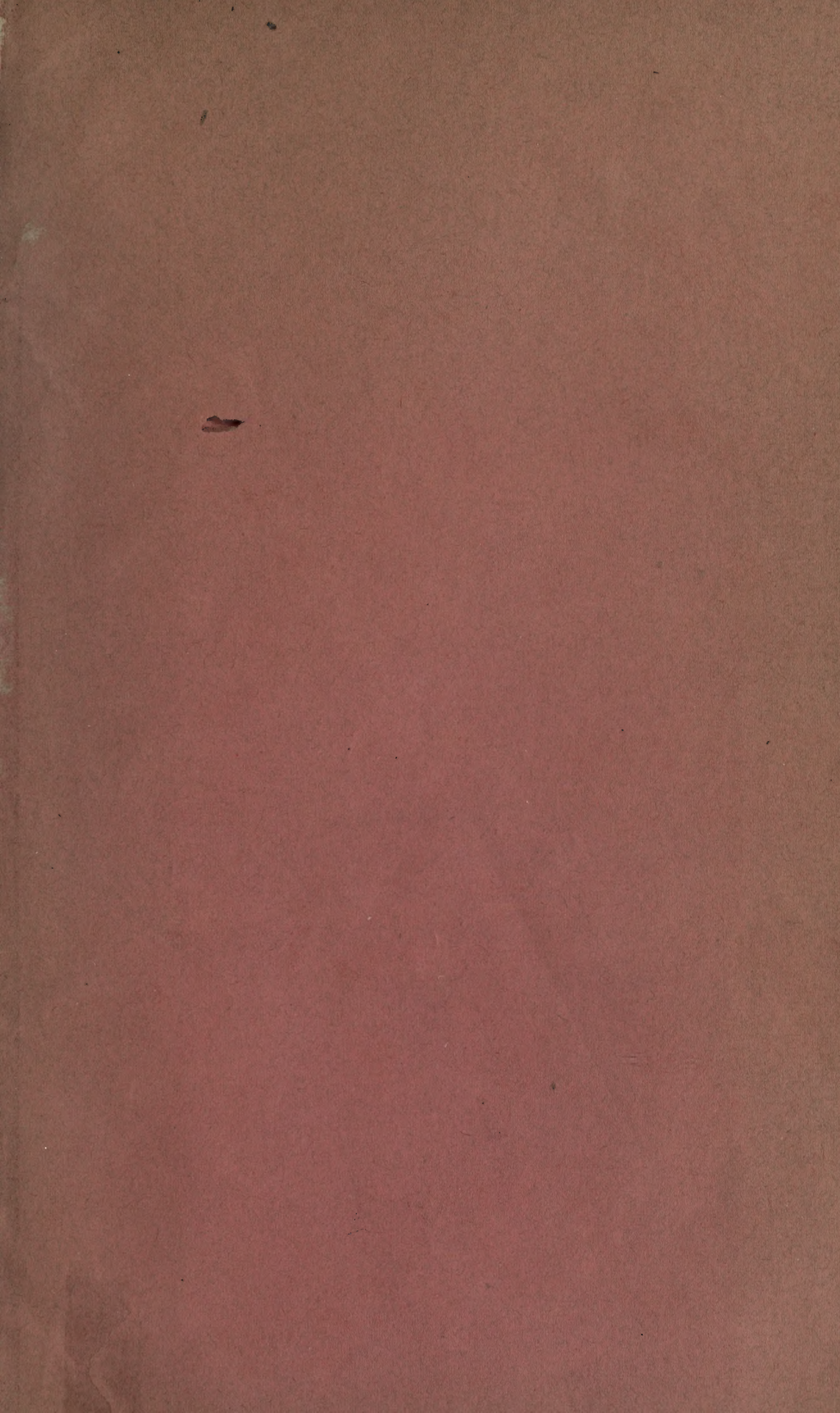
معارف نظارت جلیله سندن فی ۸ مارت سنه ۹۸ و ۲۴ نومروسيله اعطا
بیور یلان تحسینلی رخصتنامه موجبنجه باب عالی جاده سنده ۲۰ نومرولی
اسعد افندی مطبعه سنده طبع اولمشدر .

استانبول

۱۲۹۹

مؤلفنه عائد اولمغله کندوس سنک مهر یاه محتوم اولیان نسخده لر
اولنده حق و طابع و بابعی نظاماً مسؤل طویله جقدر .





3624

7/88



PJ
6231
S2
1882

Sāmi, Muṣṭafā
Tuhfet us-Sami li-tahsil il-
mubtedi

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

